

Handläggare
Sarah Chaara
Telefon: 08 - 508 24 953

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2020 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner bokslut och verksamhetsberättelse, inklusive bilagor, för år 2020 och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Resultatenheternas fonderade medel ökas med 2,2 mnkr till 2021.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	15
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	26
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	36
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	62
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	71
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	72
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	74
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	79
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	82
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	93
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	102
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	102
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	104
Uppföljning av ekonomi.....	118
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	118
Resultatenheter.....	122
Investeringar.....	123
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	123
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	124
Ombudgeteringar.....	124
Medel för lokaländamål.....	124
Analys av balansräkning.....	125

Övrigt.....	125
Särskilda redovisningar.....	125
Agenda 2030.....	125
Konsekvenser av Covid-19-pandemin.....	127
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	136
Systematiskt kvalitetsarbete.....	136
Övrigt.....	138

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 - SDN24 Blankettset VB20

Bilaga 2: Bilaga 02 - uh018a

Bilaga 3: Bilaga 03 - Uppföljning av intern kontroll

Bilaga 4: Bilaga 04 - Underlag till förskolerapport Skärholmens stadsdelsnämnd

Bilaga 5: Bilaga 05 - Uppföljning av trygghetsinvestering - Hundrastgård i Skärholmsdalen

Bilaga 6: Bilaga 06 - Uppföljning av trygghetsinvestering - Stadsodling&utomhuskök

Bilaga 7: Bilaga 07 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel - Växtbäddar i Vårgården

Bilaga 8: Bilaga 08 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel - Växtbäddar i Sätredalsparken - fas 1

Bilaga 9: Bilaga 09 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel - LED belysning i Bredängsspåret

Bilaga 10: Bilaga 10 - Sammanställning synpunkter och klagomål VB2020

Bilaga 11: Bilaga 11 - Sammanställning 2019-5 åtgärdade synpunkter och klagomål

Bilaga 12: Bilaga 12 - Sammanställning - medborgarförslag 2020

Bilaga 13: Bilaga 13 - Nyckeltal 2020 Skärholmen

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas på vilket sätt och i vilket omfattning nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Måluppfyllelsen grundar sig på de underliggande verksamhetsområdes- och nämndmålen samt på andel uppnådda indikatorer och genomförda aktiviteter.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls delvis. Jämfört med föregående år har andelen hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd minskat. Arbetet med feriejobb har påverkats av pandemin vilket orsakat lägre utfall gällande unga som fått feriejobb. Utfallen gällande förskoleverksamheten ligger i relation till föregående år ungefär på samma nivå, det finns indikatorer där resultaten är något bättre respektive något sämre. Förvaltningen bedömer att det rör sig om relativt små förändringar. Gällande socialtjänst och stöd och service i egen regi har utfallen, i relation till föregående år, inte stora förändringar, et finns indikatorer där utfallen är något bättre respektive något sämre. De indikatorerna med de största skillnaderna är sänkningar i utfall på 8 procentenheter. Dessa indikatorer är *Brukarens trygghet i LSS-boende* och *Andel avslutade enligt plan inom vuxna missbruk*. De största skillnaderna gällande utfallen som rör äldreomsorg, i relation till förra årets utfall, är en ökning på 24 procentenheter på indikatorn *Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende* samt en sänkning av utfallet på 10 procentenheter på *Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet*, utfallen på denna indikator är dock fortsatt högt, 90 %.

Andelen personer med ekonomiskt bistånd har trots rådande pandemi och lågkonjunktur minskat från 3,01 % (2019) till 2,81 % i år. Förvaltningen har arbetat aktivt för att fler personer ska komma i egen försörjning och för att utjämna könsskillnader mellan kvinnor och män.

Under året har 700 ungdomar fått feriejobb. I och med beslutet i krisledningsnämnden om att staden inte skulle erbjuda feriejobb under jullovet kunde förvaltningen inte anställa de ungdomar som förvaltningen planerat att göra med följderna cirka 50 ungdomar inte fick feriejobb som planerat.

Tre tematräffar har anordnats för nyanlända under året på olika teman. I början av september hölls ytterligare en temakväll på anvisningsboende i samarbete med SHIS. Denna temakväll var riktad till ett specifikt antal nyanlända för att kunna följa rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten. De tre träffarna lockade totalt 60 deltagare och har delvis genomförts i öppet hus-form, vilket möjliggjorde kvalitativa samtal.

Arbetet med den lokala samverkansöverenskommelsen drivs i samverkan med Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning. Fler parter har knutits till arbetet på alla tre nivåer (styrgrupp, beredningsgrupp och i arbetsgrupper). På styr- och beredningsgruppsnivå ingår trafikkontoret och utbildningsförvaltningen. Även fastighetsägare i form av Skärholmens fastighetsägarförening (Skafast) och ägaren till Skärholmens centrum, Grosvenor finns representerade på styrgruppsnivå och även i arbetsgrupperna. Framdriften av detta arbete har blivit något försenat på grund av Covid-19.

Platssamverkan har etablerats i samtliga fyra stadsdelar, centrummiljöerna ses som

prioriterade i det trygghetsskapande arbetet. Då rådighet över centrummiljöerna fördelas mellan olika aktörer inom och utanför stadens verksamhet har platssamverkan blivit viktiga forum för informationsutbyte, dialog och koordinerade insatser. Förvaltningen leder arbetet med platssamverkan i de samtliga fyra stadsdelarna sedan förvaltningen under året tagit över ansvaret för ledningen av platssamverkan i Skärholmen efter exploateringskontoret.

Flera förskolor redovisar positiva effekter av pågående utvecklingsarbete i verksamheterna. Förvaltningen fortsätter att utbilda barnskötare i den statliga satsningen *Läsljftet* där träffarna sker digitalt. *Läsljftet* har bidragit till en ökad medvetenhet kring läsningen och läsmiljöns betydelse. Exempelvis används mer drama, bild och form för att väcka barnens intresse.

Under året har förvaltningens mottagningsgrupp inom barn- och ungdomsenheten fortsatt att samverka med externa aktörer. Regelbunden samverkan finns med samtliga skolor i stadsdelsnämndsområdet via elevvårdspersonal som bjuds in till socionomsamverkan tre gånger per år.

Förvaltningen har beviljats lokala utvecklingsmedel för projektet *Intern-SIP (Intern samordnad Individuell plan)* som påbörjades under året. Fokus för projektet är samverkan gällande målgruppen unga vuxna mellan enheten för ekonomiskt bistånd och vuxenenheten men innefattar en struktur som på sikt kommer att fungera som modell för samverkan som mellan förvaltningens samtliga enheter inom socialtjänsten.

Äldreomsorgens samtliga verksamheter i egen regi har visat en stor flexibilitet och förmåga att snabbt ställa om arbetssätt och att samarbeta kring de arbetsuppgifter som uppstod i inledningen av pandemin. Ett närvarande ledarskap har varit viktigt för att skapa trygghet i organisationen. Under hösten genomförde revisionskontoret en uppföljning av förvaltningens egen regi verksamhet, Sätra vård- och omsorgsboende. Fokus för revisionen var hur verksamheterna hanterat det systematiska arbetet under pågående pandemi. Resultatet av revisionen är att förvaltningen är den enda stadsdelsförvaltningen i staden som revisionen inte har lämnat någon rekommendation till om hur pandemin kunde hanterats på annat sätt.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls helt. Jämfört med förra året ligger utfallen på flertalet av indikatorerna på en jämförbar nivå. Indikatorerna som är kopplade till miljöprogrammet ligger i stort på en jämförbar nivå med förra årets utfall. Gällande indikatorn *Antal färdigställda bostäder med särskild service* har resultatet sjunkit från 6 stycken föregående år till 0 under året. Årsmålet uppnås dock. Utfallet gällande *Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter* har sjunkit med cirka 11 procentenheter och utfallet gällande *Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter* har sjunkit med nästan sju procentenheter. Förvaltningen gör antagandet att pandemin kan vara en anledning till utfallen.

Förvaltningen tog i början av året fram en handlingsplan utifrån näringslivspolicyn. Denna ska utvecklas och kompletteras under 2021, mot bakgrund av den näringslivsdialog som initierats under ledning av Stockholm Business Region (SBR) och också med ingångsvärden från det lokala näringslivsråd som förvaltningen planerar för 2021. Utöver detta har förvaltningen som nämnts deltagit i det arbete som SBR drivit med näringslivsdialog. Förvaltningen har också genomfört en workshop med samtliga enhetschefer i organisationen i syfte att identifiera åtgärder utifrån förvaltningens uppdrag och rådighet för att stödja de

prioriterade områdena i näringslivspolicyn.

Samarbetet med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret samt andra berörda förvaltningar och bolag kring Fokus Skärholmen fortgår. Förvaltningen bidrar med kunskap om lokala förutsättningar med utgångspunkt i att tillgodose tillgång till likvärdiga boendelösningar, samhällsservice och arbetsplatser för invånarna. Förvaltningen har under året utvecklat arbetet med *127 skapar staden* som en metod för byggaktörer att rekrytera ungdomar inom stadsdelsnämndsområdet.

Förvaltningen har under året avslutat upprustningen av tre parker med särskild betydelse för möjligheterna till aktiviteter i centrala lägen. Dessa projekt har också utvecklats med fokus på behov och inspel från grupper som i nuläget är underrepresenterade i det offentliga rummet.

Under sommarsäsongen ökar trafik- och parkeringsbelastningen i anslutning till badplatserna. Situationen förvärrades under sommaren 2020 då det var ett högt besöksstryck på badplatserna i området. Förvaltningen samarbetade med polisen, parkeringsbolag (Europark) och trafikkontoret. Bland annat såg förvaltningen till att hålla vägbommar mellan gatumark och parkmark stängda och låsta.

Förvaltningens fritidsgårdar under året varit öppna fram till den 21 december då de, utifrån de nya rekommendationerna från regeringen, stängde den öppna verksamheten och styrde om till uppsökande och digital verksamhet. Fryshuset, förvaltningens entreprenör gällande fritidsverksamheten, har under hösten 2020 också noterat ett ökat intresse för digitala besök bland ungdomarna och arbetar för närvarande med att utveckla den digitala verksamheten. Fryshuset har samverkat med flera föreningar i syfte att lotsa vidare unga till ledarledda fritidsaktiviteter.

Arbetet med att gynna den biologiska mångfalden fortlöpte under året genom olika typer av åtgärder. Förvaltningen har också genomfört plantering av träd för skugga och anläggning av växtbäddar med biokol i fas ett av Sättradalsparken och Vårgården. Förvaltningen har tillsatt en miljö- och klimatsamordnare samt en samordningsgrupp som arbetar med implementeringen av miljöprogrammet och klimathandlingsplanen.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls helt. Jämfört med föregående år uppnås även i år årsmålen gällande prognossäkerhet och budgetföljsamhet.

Utfallet gällande jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden har ökat med 18,5 procentenheter jämfört med föregående år. Förvaltningen bedömer att pandemin är den direkta orsaken till att utfallet gällande sjukfrånvaro är två procentenheter högre jämfört med förra året.

Sjukfrånvaron dag 1-14 har ökat med nästan en procentenhet. Både *Index Bra arbetsgivare* och *Aktivt Medskapandeindex* ligger på samma nivå som föregående år.

Förvaltningen redovisar ett överskott om 3 mnkr och en uppfylld prognossäkerhet. Förvaltningen har under året utvecklat en uppföljningsmetod där förvaltningens ekonomifunktion och ledningsstöd arbetar närmare varandra och metoden kommer implementeras under 2021.

Avseende digitalisering och innovation kan förvaltningen konstatera att Covid-19 lett till en kompetensutveckling och förmågeökning avseende digitala arbetssätt. Detta gäller både de rent tekniska delarna men också insikt om den metodik och förmåga som krävs för att leda

möten och utvecklingsprocesser digitalt.

En ny strukturerad lokalförsörjningsprocess har tagits fram under året. Alla eventuella uppsägning av lokaler, nya införhyrningar eller anpassningar sker genom denna process. Eventuella nya införhyrningar bedöms efter behovsanalys baserad på verksamhetsförändringar, befolkningsprognoser, lokalernas skick och hyreskostnad.

Den korta och mellanlånga sjukfrånvaron bland förvaltningens medarbetare har ökat kraftigt som en direkt följd av pandemin. Inom verksamheterna äldreomsorg och förskola är ökningen som störst, det vill säga inom de verksamheter där merparten av medarbetarna inte har möjlighet att arbeta hemifrån. Förvaltningen har under flera år arbetat framgångsrikt med att sänka sjuktalen genom systematisk uppföljning, analys och nära samarbete. Med anledning av den pågående pandemin, som ligger utanför förvaltningens rådighet, blir det än viktigare att förvaltningen har förmåga skapa en trygg och säker arbetsmiljö så att den frånvaro som går att påverka fortsätter att minska.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen bedömer att tre av kommunfullmäktiges fem mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis, ett uppfylls helt och ett uppfylls inte. Bedömningen av verksamhetsmålen grundar sig på en sammantagen analys av uppnådda resultat och genomförda aktiviteter.

Förvaltningen bedömer även att tre av sex nämndmål uppfylls delvis, två uppfylls helt och ett uppfylls inte.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att resultatet för sex av åtta indikatorer från kommunfullmäktige uppnår årsmålet helt medan en av dessa är delvis uppnådd och en är ej uppnådd. Anledningen till att årsmålet för dessa två indikatorer inte nåddes beror på den pågående Covid-19 pandemin. Aktiviteterna fortlöpte enligt plan. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts helt eftersom inplanerade aktiviteter har avslutats enligt plan.

Kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden har drabbats hårt av rådande lågkonjunktur och Covid-19 pandemin. Under året har mottagningsteamet på enheten för ekonomiskt bistånd registrerat 1 154 nya ärenden som har ansökt om ekonomiskt bistånd. Av

dessas 576 ärenden öppnats upp för vidare utredning och 501 av dessa ärenden har avslutats utan åtgärd. Majoriteten av avslutade ärenden har varit mot arbete och studier. 90 hushåll har stöttats till självständigt boende. Förvaltningen har under året gjort djupgående tillhörighetsutredningar där hembesök gjordes hos alla hushåll som inte har förstahandskontrakt. Förvaltningen har under året även haft träffar med arbetsmarknadsförvaltningen för att informera socialsekreterare om extratjänster och de insatser som Jobbtorg erbjuder för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Barnrättsperspektivet har uppmärksammat och stärkts i ärenden som gäller barnfamiljer med ekonomiskt bistånd vilket har bidragit till en minskad andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd.

Medarbetare får kontinuerligt stöd i klientprocesser och ärendehantering. Socialsekreterare har frigjorts från administrativa uppgifter vilket har medfört bättre användning av kompetenser och resurser. Den administrativa avlastningen har resulterat i att socialsekreterare har fått mer tid till socialt arbete såsom uppföljningar och upprättande eller uppdatering av förändringsplaner. Ledningen för enheten för ekonomiskt bistånd har under våren fått extern handledning. Ett fokusområde under handledningen har varit att se över ledarskapet och få verktyg för att kunna nå uppsatta mål. En viktig del som ledningen har tagit med sig från handledningen är att fortsätta med ett nära ledarskap eftersom det bidrar till tryggare personal. Förvaltningen gör därför antagandet att detta arbetssätt har sammantaget bidragit till måluppfyllelsen.

Uppnådda resultat

Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd

Utfallet uppgår till 4,1 % och årsmålet om 4,9 % uppnås därmed.

Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen

Utfallet uppgår till 2,81 % och årsmålet om 3,1 % uppnås därmed.

Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare

Utfallet uppgår till 1,88 % och årsmålet om 2 % uppnås därmed.

Andelen personer med ekonomiskt bistånd har trots rådande pandemi och lågkonjunktur minskat från 3,01 % (2019) till 2,81 % i år. Förvaltningen har arbetat aktivt för att fler personer ska komma i egen försörjning och för att utjämna könsskillnader mellan kvinnor och män. Personer som uppbär ekonomiskt bistånd får individuellt utformade insatser i nära samarbete med Jobbtorg. Vid handläggning av ekonomiskt bistånd används stadens evidensbaserade utrednings- och bedömningsinstrument. Barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som rör barn. Samordnad individuell plan (SIP) upprättas tillsammans med enskilda som är långtidssjukskrivna för att samordna och strukturera insatser från både socialtjänsten och sjukvården. Förvaltningens samarbete med FINSAM-team (finansiell samordning) har möjliggjort för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att utveckla sin arbetsförmåga och bli oberoende genom egen försörjning. Kvinnor och män med funktionsnedsättning har genom FINSAM erbjudits arbetslivsinriktade insatser.

Personer som är aktuella under lång tid och står långt ifrån arbetsmarknaden får fördjupade kartläggningar (FIA) för att identifiera försörjningshinder och stöd i samverkan med Arbetsförmedling, Försäkringskassa och läkare.

Antal tillhandahållna platser för feriejobb

Utfallet uppgår till 750 platser och årsmålet om 730 platser uppnås därmed. Med anledning av pandemin uteblev samtliga planerade feriejobb inom förskola, vård- och omsorg, LSS samt en del av de planerade feriejobben inom 127-festivalen. Detta medförde en minskning av 185 redan registrerade arbetstillfällen för sommaren. Förvaltningen har arbetat aktivt med att hitta lämpliga feriejobb till ungdomarna, både i förvaltningens egen regi och vid externa platser. Förvaltningen har kontinuerligt följt antalet anmälda platser och vid behov uppmanat egen-regi verksamheterna att se över möjligheterna att ta emot ytterligare ungdomar till feriearbete. De arbetstillfällena som förvaltningen frambringade till höst- och jullov bedömdes kunna kompensera för bortfallet av arbetstillfällen inom stadens egen regi.

Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb

Utfallet uppgår till 43 platser och årsmålet om 43 platser uppnås därmed. Förvaltningen har en nära samverkan med Jobbtorg som förmedlar Stockholmsjobben och arbetar för att hitta lämpliga arbetsplatser för aspiranterna. Själva matchningen av aspiranterna sker på Jobbtorg. Förvaltningen prioriterar personer boende i stadsdelsnämndsområdet till Stockholmsjobben som sker i förvaltningens regi för att på så sätt minska antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd.

Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning

Utfallet uppgår till 46 platser och årsmålet om 46 platser uppnås därmed. Förvaltningen ser att ett nära samarbete med lärosäten och tillgången till utbildade handledare är ett framgångsrikt arbetssätt. Samarbetet med lärosätena ger kompetensutveckling för samtliga medarbetare genom möjligheten att ta del av ny forskning samt att långsiktig kompetenshöjning främjas.

Delvis uppnådda resultat

Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi

Utfallet uppgår till 700 ungdomar vilket innebär att årsmålet om 730 ungdomar uppnås delvis. Med den ökande smittspridningen beslutade Stockholms stads krisledningsnämnd den 20 november att staden inte skulle erbjuda feriejobb under jullovet. I och med beslutet kunde förvaltningen inte anställa de ungdomar som förvaltningen planerat att göra med följden att årsmålet inte nås.

Ej uppnådda resultat

Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb

Utfallet uppgår till 22 aspiranter vilket innebär att årsmålet om 33 inte uppnås. Förvaltningen har trots tätt samarbete med Jobbtorg inte lyckats få fram matchningsbara aspiranter som uppfyllt kraven för ett Stockholmsjobb. Från och med den 1 april när det åter blev aktuellt med extratjänster inom staden direktplacerade arbetsmarknadsförvaltningen 25 personer i extratjänster från Skärholmen. Fördelning av dessa är 13 kvinnor och 12 män. Om direktplaceringarna hade räknats in hade förvaltningen nått målet men dessa har dock inte räknats in i årets utfall.

Förvaltningen kommer under 2021 utveckla samarbetet med Jobbtorg för att hitta lämpliga och matchningsbara aspiranter som uppfyller kraven för ett Stockholmsjobb eller extratjänst.

Goda exempel

Samhällsvägledning för nyanlända

Tre tematräffar har anordnats för nyanlända under året, i januari och februari på tema förening och fritid samt digitala verktyg. I början av september hölls ytterligare en temakväll på anvisningsboende i samarbete med SHIS. Denna temakväll var riktad till ett specifikt antal nyanlända för att kunna följa rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten. De tre träffarna lockade totalt 60 deltagare och har delvis genomförts i öppet hus-form, vilket möjliggör kvalitativa samtal. Inför träffarna har brev skickats ut till alla nyanlända i stadsdelsnämndsområdet utifrån de boendeunderlag som arbetsmarknadsförvaltningen tillhandahåller. Inför den riktade träffen skickades endast brev till ett utvalt antal nyanlända. Av deltagarna vid tematräffarna uppger huvuddelen att de hittat till träffen efter att ha pratat med medborgarvärdarna. Endast ett fåtal kommer till tematräffarna efter att ha läst informationsbrevet. Det är tydligt att det personliga mötet med medborgarvärdarna är långt mer värdefullt än skriftlig information när det gäller att nå ut med information till målgruppen.

Bostadsvägledning

I januari 2019 inleddes arbetet med projektet ”Förstärkt bostadsvägledning för nyanlända” som finansierades av Länsstyrelsen och skedde i samarbete med Skarpnäcks och Södermalms stadsdelsförvaltningar. Målet med projektet var att fler nyanlända i Stockholms stad, såväl egenbosatta som anvisningsbosatta, snabbare skulle hitta en stadigvarande bostad inom ramen för etableringstiden. Projektet avslutades våren 2020, men arbetet med bostadsvägledning fortsatte under hösten genom samarbete mellan SHIS, medborgarvärdar och socialtjänsten. Syftet med samarbetet är att uppmärksamma vilka hushåll som behöver flytta ut från SHIS anvisningsboenden 2021-23 och därtill prioritera och ge riktad bostadsvägledning till dessa. I samarbetet finns en samverkansgrupp som har träffats varannan vecka. Samverkansgruppen kartlägger, följer upp och erbjuder bostadsvägledning till aktuella hushåll. Under årets första månader hann fyra bostadsvägledningstillfällen på SFI genomföras. Därtill har medborgarvärdarna genomfört 14 individuella och fördjupade bostadsvägledningssamtal med nyanlända kvinnor och män. Arbetet med individuell bostadsvägledning har varit möjligt att genomföra trots rådande situation med Covid-19.

Regional samverkan

Samverkan med Regionalt cancercentrum/hälsoinformatörer och medborgarvärdar

Förvaltningen har under året haft ett avtal med Region Stockholm och regionalt cancercentrum. Förvaltningens samarbete har letts av medborgarvärdarna tillsammans med cancercentrums projekt hälsoinformatörer. Hälsoinformatörerna har tillsammans med medborgarvärdarna under framförallt dialogtorg informerat invånare och kvinnor specifikt om hälsofrågor och cancerscreening. Positiva effekter av samarbetet syns genom en tydlig ökning av screening i Skärholmen efter att hälsoinformatörsuppdraget infördes. Det har visat sig att invånarna i stadsdelsnämndsområdet är intresserade och vill gärna veta mer om de olika punkter som hälsoinformatörerna informerar om och att de når ut med information på invånarnas eget språk. Samarbetet kommer fortsätta under 2021.

Rehabiliteringsbanan

För att minska arbetslösheten samverkade förvaltningen med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Jobbtorg. Förvaltningen har under året deltagit i *Rehabiliteringsbanan* som anordnats av samordningsförbundet i utbildningssyfte för region, socialtjänsten, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsförvaltningen. Projektet erbjuder

tvärprofessionellt kompetenshöjande utbildning om samordnad rehabilitering. Syftet har varit att förstärka samverkan och lyfta frågor och synpunkter på det som inte fungerar idag men också utbyta kunskap och lyfta goda exempel. Samverkan med vårdcentralerna i Vårberg har under året utvecklats och förvaltningen har försökt hitta olika samverkansvägar med Arbetsförmedlingen. Samverkan avser främst klienter som är sjukskrivna och inte inskrivna på Jobbtorg.

Vidareutveckla och sprida effektiva insatser

Förvaltningen har samverkat tätt med Jobbtorg och för enskilda som haft ekonomiskt bistånd under en längre tid genomfördes FIA (Förutsättningar inför arbete) tillsammans med Jobbtorg. FIA är en djupintervju som berör områdena *Den sociala livssituationen* samt *Mål och arbete*. Förvaltningen har under året haft träffar med arbetsmarknadsförvaltningen för att informera socialsekreterare om extratjänster och de insatser som Jobbtorg erbjuder för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vid några tillfällen bjöds samordnare för arbetsmarknadsinsatser in för att informera om Stockholmsjobb. Förvaltningen har även använt de platser som erbjudits av FINSAM till aktivitetsplatsen som är avsedda för personer som står långt ifrån arbetsmarknad.

Jämställdhetsanalys

I stadsdelsnämndsområdet har kvinnor en lägre sysselsättningsgrad än män. Förvaltningen har därför gjort olika satsningar på kvinnor samt prioriterat ensamstående kvinnor och familjer till Stockholmsjobb och extratjänster vilket har verkat utjämnande. Resultatet av biståndstagare i stadsdelsnämndsområdet visar dock att kvinnor är fortsatt majoritet. Utifrån rapporten *Sammanställning av kunskap om utomeuropeiskt födda kvinnor som står utanför arbetskraften* (Statskontoret 2018:3) belyses faktorer som utgör hinder för de utomeuropeiskt födda kvinnornas deltagande i arbetskraften. Resultaten från forskning och intervjuerna med sakkunniga visar att det är svårt för många utomeuropeiskt födda kvinnor att leva upp till de krav som ställs på arbetsmarknaden. Den svenska arbetsmarknaden ställer höga krav på kunskaper i svenska språket, på formell utbildning och på kvalificerad arbetslivserfarenhet.

Att fler kvinnor kommer ut i arbete bidrar till ett mer jämställt och jämlikt samhälle och kan kopplas till det jämställdhetspolitiska målet om ekonomiskt jämställdhet. Att verka för att fler kvinnor kommer ut i egen försörjning är av särskild betydelse för arbete inom ramen för försörjning som är en av de huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna inom förvaltningens Agenda 2030-arbete.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom (arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 2 - Ingen hunger (äldreförvaltningen och utbildningsförvaltningen)
- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (stadsledningskontoret och arbetsmarknadsförvaltningen)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)

Förvaltningens arbete med samhällsvägledning för nyanlända kopplas till mål 1 och 10. Stadsdelsmammornas uppsökande arbete för fler barn i förskola och fler kvinnor i studier och

arbete kopplas till mål 1 och 5. Mål 3 och 5 kopplas även till förvaltningens samverkan med Regionalt cancercentrum/hälsoinformatörer för att fler kvinnor ska ha kunskap om och genomföra cancerscreening. Mål 1 kopplas även till förvaltningens arbete med att, efter individuell bedömning, bevilja ekonomiskt bistånd och genom att ta emot Stockholmsjobbare bidra till att ge en ingång till den reguljära arbetsmarknaden. Det finns även en koppling till mål 2 vad gäller att säkerställa att ingen lider nöd. Förvaltningens arbete med att säkerställa att feriearbetande ungdomar och aspiranter får lämpliga arbetsuppgifter kopplas till mål 8.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	4,1 %			4,3 %		4,9 %	2,7 %	VB 2020
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,81 %	2,68 %	3,23 %	3,01 %		3,1 %	1,5 %	VB 2020
Analys								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
I stadsdelsnämndsområdet finns det många ensamstående kvinnor med barn. Forskning visar att det är vanligt att kvinnan vid en separation tar det största ansvaret för barnen (vilket även inkluderar ett ekonomiskt ansvar). I en rapport från Statskontoret (2018) konstateras även att trösklarna till arbete och självförsörjning är högre för kvinnor födda utanför Europa och som har en låg utbildningsnivå. Förvaltningen arbetar därför medvetet med att stärka kvinnor ekonomiskt och minska antalet kvinnor som uppstår ekonomiskt bistånd genom att prioritera dem till olika arbetsmarknadsinsatser och Stockholmsjobb.								
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,88 %	1,64 %	2,13 %	1,91 %		2 %	1,0 %	VB 2020
Analys								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Resultatet visar att fler kvinnor än män har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. I stadsdelsnämndsområdet har kvinnor i arbetsför ålder en något lägre sysselsättningsgrad än män vilket är en sannolik förklaring till att fler kvinnor än män är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Generellt är det en något högre andel män som har arbetslöshet som huvudsakligt försörjningshinder jämfört med kvinnor. För kvinnor är det istället en något större andel som har sjukdom som huvudsakligt försörjningshinder. Förvaltningens deltagande i projektet <i>Rehabiliteringsbanan</i> och samarbete med andra samhällsaktörer har utvecklats för att underlätta kvinnors övergång till den reguljära arbetsmarknaden, praktik och/eller studier.								
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	22 st	7 st	15 st	33 st		33 st	800 st	VB 2020
Analys								
Förvaltningen har under året haft 22 stycken Stockholmsjobbare. Av dessa är 15 kvinnor och 7 män.								
Från och med den 1 april när det åter blev aktuellt med extratjänster inom Stockholms stad direktplacerade arbetsmarknadsförvaltningen 25 personer till extratjänster från Skärholmen. Samtliga utom en på heltid. En person är på 75 %. Fördelning av dessa är 13 kvinnor och 12 män. Om man även räknar in de direktplaceringarna så når förvaltningen årsmålet. Dessa 25 har dock inte räknats in i periodens utfall.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen kommer under 2021 utveckla samarbetet med Jobbtorg för att hitta lämpliga och matchningsbara aspiranter som uppfyller kraven för ett Stockholmsjobb eller extratjänst.								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Fler kvinnor än män har under året fått Stockholmsjobb. En möjlig förklaring till detta är att de flesta arbeten inom förvaltningens område är inom vård, omsorg och barnomsorg. Det har främst varit kvinnor som visat intresse för dessa arbeten. Då det inom stadsdelsnämndsområdet finns fler kvinnor än män som uppstår ekonomiskt bistånd har förvaltningen arbetat aktivt för att fler kvinnor ska få Stockholmsjobb och därmed ökade möjligheter att bli självförsörjande.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	750			737		730 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	43			65	43	43 st	Tas fram av nämnd	VB 2020
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	46			48	46	46	Tas fram av nämnd	VB 2020
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	700 st	358 st	342 st	737 st		730 st	9 000 st	VB 2020
Analys Med anledning av Covid-19 pandemin bedömde förvaltningen att det fanns utmaningar att nå det uppsatta årsmålet. Planerade feriejobb inom förskola, vård och omsorg, verksamhet för personer med funktionsnedsättning samt 127-festivalen uteblev, vilket medförde en minskning av 185 redan registrerade arbetstillfällen för sommaren. De arbetstillfällen som arbetades fram till höst- och jullov på andra arbetsplatser bedömdes kunna kompensera för bortfallet av arbetstillfällen inom stadens egen regi. I enlighet med beslutet som fattades i Stockholms stads krisledningsnämnd den 20 november kunde inte förvaltningen erbjuda feriejobb under jullovet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.			
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

I Skärholmen är invånarna självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kvinnor och män

- som bedöms vara i behov av ekonomiskt bistånd får individuellt utformade insatser och är enbart beroende av ekonomiskt bistånd under en kortare period. Genom digitala stöd förenklas och förbättras handlägningsprocesserna
- som är nyanlända, sjukskrivna och de som av sociala/medicinska skäl inte arbetar är särskilt prioriterade. Genom stärkt samverkan med samhällsaktörer säkerställs målgruppens vägar till

arbete eller annan försörjning

- med funktionsnedsättning får genom olika arbetslivsinriktade insatser ökade möjligheter att komma ut i arbete. Förvaltningens samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och andra aktörer utvecklas för att underlätta övergången till den reguljära arbetsmarknaden, praktik eller studier. Arbetet bedrivs i samverkan med rådet för funktionshinderfrågor
- som är nyanlända inom stadsdelsnämndsområdet är inkluderade och delaktiga i samhället genom samhällsvägledningen. Utifrån ett jämställdhetsperspektiv stärks nyanlända kvinnors möjlighet till etablering
- har möjlighet att på olika sätt komma i kontakt med socialtjänsten. Förvaltningens verksamheter erbjuder hög telefontillgänglighet och service under kontorstider, inklusive lunchtid. Informationsmaterial och ansökningsblanketter är utformade så att det är lätt att förstå villkoren och att lämna korrekta uppgifter.

Flickor och pojkar

- med osäkra boendeförhållanden ska få kompensatoriskt stöd. Handläggningen av ekonomiskt bistånd har ett tydligt barnrättsperspektiv och barns behov beaktas särskilt. Förvaltningens barnrättssamordnare ansvarar för implementeringen av barnkonventionen samt arbetar för att öka barns delaktighet vid beslut och insatser
- som har tillfälligt uppehållstillstånd etableras genom studier som kan leda till försörjning. Samverkan med arbetsmarknadsnämnden och arbetsgivare stärks och bidrar till deras etablering
- får möjlighet till arbetslivserfarenhet genom feriejobb i stadens regi.

Övrigt

- förvaltningens verksamheter uppnår en hög kvalitet genom användning av evidensbaserade metoder och samarbete med högskolor och universitet
- genom olika kontroller och efterkontroller säkerställs att utbetalt ekonomiskt bistånd har skett på korrekt grund och förvaltningens verksamheter arbetar fortlöpande för att minimera felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd
- förvaltningens verksamheter säkrar kompetensförsörjningen och ökar rekryteringsbasen genom att erbjuda praktikplatser för olika yrkesgrupper.

Förväntat resultat

Högst 4,9 % av barn i stadsdelsnämndsområdet lever i familjer som har ekonomiskt bistånd

Högst 2 % av vuxna i stadsdelsnämndsområdet har långvarigt ekonomiskt bistånd

Minst 33 aspiranter har fått Stockholmsjobb

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att flera aktiviteter har avslutats enligt plan samt att andelen hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ I samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och andra samhällsaktörer utvecklar förvaltningen lokala arbetssätt för att få fler personer med funktionsnedsättning i arbete, studier och praktik. Ett eller flera av arbetssätten prövas och utvärderas tillsammans med förvaltningens verksamheter för personer med funktionsnedsättning och i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ I samarbete med Södermalms och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar fortsätter förvaltningen att driva projektet "Förstärkt bostadsvägledning för nyanlända" som finansieras av Länsstyrelsen. Projektet syftar till att utveckla metoder för att stötta nyanlända med att hitta ett stadigvarande boende.	2020-01-31	2020-12-31	
✓ I syfte att uppnå en ekonomisk jämställdhet arbetar förvaltningen för att fler kvinnor ska komma ut i arbete och bli självförsörjande.	2019-01-01	2020-12-31	
! I syfte att öka tillgängligheten till och kvaliteten på samhällsvägledningen för nyanlända fortsätter arbetet med att utveckla metoder för att bättre nå ut till egenbosatta nyanlända. Arbetet med att öka tillgängligheten till samhällsvägledning för nyanlända med begränsade kunskaper i svenska utvecklas också.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Kontakt med Vuxenutbildning Söderort har tagits för att uppmuntra nyanlända som läser SFI att ta kontakt med medborgarvårdar för att få samhällsvägledning för nyanlända. Till följd av pandemin har förvaltningen inte haft möjlighet att arbeta uppsökande mot egenbosatta.			
! Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utvecklar förvaltningen samarbetet med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer som exempelvis arbetsförmedlingen gällande etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har försökt hitta nya sätt att nå målgrupperna genom digitala kanaler bland annat genom att starta upp en facebookgrupp för hushåll som bor inom SHIS. Inom dessa hushåll finns både nyanlända som ingår och som avslutat etableringsprogrammet. Facebookgruppen är tänkt att marknadsföra föreningsaktiviteter inom stadsdelsnämndsområdet. Till följd av nya förhållningssätt inom staden att starta nya kanaler inom sociala medier har arbetet pausats. Förvaltningen har försökt etablera samarbete med arbetsförmedlingen men utan resultat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

■ Uppfylls inte

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet inte uppfylls. Bedömningen baseras huvudsakligen på att den upplevda tryggheten i stadsdelsnämndsområdet vid de senaste årens medborgarundersökningar varit låg i relation till stadens genomsnitt. Dock går att i trygghetsmätningen för år 2020 se en försiktig positiv trend, framför allt avseende utsatthet för brott. Av de underliggande indikatorerna finns endast utfall på en då utfallen från de övriga kommer från medborgarundersökningen som ställdes in på grund av Covid-19 pandemin. Av de två underliggande nämndmålen bedöms ett uppfyllas helt och ett bedöms inte uppfyllas. Under året har förvaltningen tecknat en ny lokal samverkansöverenskommelse med polisen och inlett arbetet med implementering av denna.

Arbetet med den lokala samverkansöverenskommelsen drivs i samverkan med Hägersten-

Älvsjö stadsdelsförvaltning. Fler parter har knutits till arbetet på alla tre nivåer (styrgrupp, beredningsgrupp och i arbetsgrupper). På styr- och beredningsgruppsnivå ingår trafikkontoret och utbildningsförvaltningen. Även fastighetsägare i form av Skärholmens fastighetsägarförening (Skafast) och ägaren till Skärholmens centrum, Grosvenor finns representerade på styrgruppsnivå och även i arbetsgrupperna. Framdriften av detta arbete har blivit något försenat på grund av Covid-19.

Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism har reviderats. Utifrån prioriteringen mot barn och unga har förvaltningen också tagit fram och påbörjat implementering av en handlingsplan för att motverka att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet, detta utifrån den övergripande strategin på samma tema. Se nedan särskilda redovisningar av arbetet med lokal handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism, en summering av särskilda insatser inom trygghetsarbetet samt särskilda redovisningar av arbetet med platssamverkan och otillåtna bosättningar.

Förvaltningen har i ett ärende till Skärholmens stadsdelsnämnd lämnat en redogörelse för förvaltningens insatser för ett ökat valdeltagande i valet 2018. Studenter från Södertörns högskola har också i en studie undersökt hur invånare i stadsdelsnämndsområdet ser på valdeltagande och vilka hinder som kan finnas för ett ökat valdeltagande i kommande val. Såväl studien som förvaltningens utvärdering utgör grund för planering av insatser till valet 2022.

Uppnådda resultat

Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld
Utfallet uppgår till 83,18 % och årsmålet om 80 % uppnås därmed. I stadsdelsnämndsområdet var det 225 elever som deltog i enkäten vilket är en relativt låg svarsfrekvens jämfört med andra stadsdelsnämndsområden i staden. Förvaltningen ser därför att det är viktigt att värdera resultatet tillsammans med annan statistik från exempelvis Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och polisen för att få en samlad bild av ungdomars situation kring frågan.

Goda exempel

Ökad tillit bland invånare i Vårberg till förvaltningen

Medborgarvärdarna planerade att genomföra flera aktiviteter under 2020 i syfte att få människor i Vårberg att lära känna varandra bättre. Några aktiviteter har pausats och några är igång. Syftet med aktiviteterna och medborgarvärdarnas lokala närvaro med ett uppsökande arbetssätt har varit en del av ett långsiktigt arbete som väntas leda till ökad tillit i lokalsamhället, stärkt kollektiv förmåga och på sikt också till ökad trygghet. Trygghetsmätningen 2020 visade en positiv förändring där invånare i Vårberg uppger ett ökat förtroende för förvaltningen.

Jämställdhetsanalys

Som en del av arbetet att säkerställa en jämställd tillgång till stadens offentliga platser analyserar förvaltningen löpande upplevelsen av trygghet uppdelad på kön. Mönster gällande vistelse och hur olika grupper tar plats i det offentliga rummet analyseras också. Det framgår av resultaten i medborgarundersökningen och andra underlag att kvinnor i stadsdelsnämndsområdet generellt är mer otrygga än män och i lägre utsträckning är nöjda med städningen i sin stadsdel. I stadens trygghetsmätningar är kvinnors upplevda trygghet genomgående lägre än mäns vilket inte alltid har en direkt koppling till faktisk utsatthet,

exempelvis för våldsbrott där män i högre grad är utsatta. Det som framkommer i trygghetsmätningen är att kvinnors faktiska utsatthet rör sexuellt ofredande och sexuellt våld samt trakasserier på grund av ursprung (svenskt respektive utländskt).

Förvaltningen arbetar med en medveten inriktning för kvinnors möjligheter att ta plats i det offentliga rummet genom exempelvis aktiviteter i valda centrumområden där besökarna till stor del har varit kvinnor och familjer. I linje med forskning på området förväntas arbetet kunna leda till en ökad upplevd trygghet i centrumområden och andra utemiljöer där trygghetsutmaningarna är mest påtagliga. Upplevd trygghet påverkas även av planering och gestaltning där frågor som rör exponeringsgrad och normvidgande gestaltning är avgörande, vilket är en aspekt som förvaltningen beaktar i pågående och kommande stadsutveckling och upprustning av stadsmiljö. För konkreta exempel se mål 2.2 *Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov*. Förvaltningen bedömer att arbetet direkt bidrar till det nationella jämställdhetsmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande samt mål fem i Agenda 2030 om jämställdhet. Förvaltningen ser också en indirekt koppling till mål ett om ingen fattigdom, mål tio om minskad ojämlikhet, mål 11 om hållbara städer och samhällen samt mål sexton om mänskliga och inkluderande samhällen.

Arbetet med barns rättigheter

Förvaltningens verksamheter inom stadsmiljö berör samtliga fokusområden i Stockholms stads program för barns rättigheter genom att verka för att de offentliga rummen upplevs tillgängliga och trygga för barn. Förvaltningen arbetar för att öka inkluderingen av barn i planprocessen samt genom att verka för en socialt värdeskapande stadsutveckling som främjar goda levnadsförhållanden för fler barn. Under året har tre parker rustats upp för att öka vistelsekvalitet och trygghet samt för att tillgängliggöra viktiga platser för lek och rörelseglädje för fler barn. Forskningen visar att flickor nyttjar spontanidrottsplatser i lägre grad än jämnåriga pojkar, vilket påverkar flickors möjligheter till rörelse och hälsa. Upprustningen av Trissans hjärta skedde genom uppsökande gestaltande dialog med flickor från området för att bättre kartlägga deras behov och omsätta detta i gestaltning för ett ökat nyttjande av platsen för flickor. Inkludering av barn och unga i stadsutveckling och parkförvaltning är en viktig aspekt i förvaltningens arbete för barns rättigheter. Idag deltar barn och unga i låg grad i samråd och andra dialoger inom planprocessen. Förvaltningen har en dialogsamordnare som arbetar uppsökande och metodutvecklande för att nå fler på ett meningsskapande sätt. Dialogsamordnaren utvecklar idag en digital plattform för dialog och medborgarinflytande som ska komma så väl barn och vuxna till gagn.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom (arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen (exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret)
- Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen (stadsledningskontoret och kulturförvaltningen)

Förvaltningens arbete med den lokala samverkansöverenskommelsen och dess prioriterade

områden kopplas till mål 1, 5 och 16. Arbetet ska bidra till en ökad upplevelse av trygghet inom stadsdelsnämndsområdet, där kvinnor är en grupp som är mer utsatt avseende upplevelsen av trygghet. Arbetet med platsamverkan och tidiga och förebyggande insatser kopplas till mål 10 och 16 och förvaltningens arbete med krisberedskap kopplas till mål 11.

Särskilda redovisningar

Lokal handlingsplan för arbetet mot våldsbejakande extremism

Förvaltningen har i handlingsplanen för arbetet mot våldsbejakande extremism 33 aktiviteter inom områdena förebyggande, förhindrande och kompetenshöjande insatser samt aktiviteter kring föreningsbidrag och upplåtande av lokaler. Arbetet har i stort förlöpt som planerat men en del av aktiviteterna har inte kunnat genomföras på grund av den pågående pandemin.

Under 2019 och 2020 har totalt 455 av cirka 1 100 medarbetare påbörjat eller helt genomfört webbutbildningen om våldsbejakande extremism. Av dessa är 35 chefer i förvaltningen.

Under 2020 har förvaltningen haft fokus på att utbilda medarbetare inom förskoleverksamheten. Aktiviteten runt kompetenshöjning i form av utbildning är således delvis genomförd. Cirka ett tjugotal medarbetare på förvaltningen har även gått fördjupade utbildningar som hållits av socialförvaltningen. De studenter som genomför sin verksamhetsförlagda utbildning inom förvaltningens socialtjänst har genomgått utbildning i ämnet under sin praktikperiod. Planeringen inför 2021 är att äldreomsorgens medarbetare ska genomgå den webbaserade grundutbildningen. Då arbetsbördan för medarbetarna inom äldreomsorgen är hög på grund av pandemin kan denna planering komma att förskjutas.

Förvaltningen har haft operativ samverkan med olika aktörer som möter unga och unga vuxna samt en nära samverkan med polisen där våldsbejakande extremism är en fråga som tas upp. En workshop har genomförts med socialtjänstens enhet för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg i Skärholmen.

Två aktiviteter är delvis genomförda, den ena är utbildning som nämnts tidigare. När det gäller aktiviteten om att se över rutiner på individnivå för att hantera avhoppare och drabbade anhöriga som individuellt utformade insatser enligt SoL eller LVU om behov uppstår, har arbetet påbörjats vad gäller anhörigstöd. Då förvaltningen inte har haft några personer som vänt sig till förvaltningen för att hoppa av har det inte varit möjligt att se om de befintliga rutinerna är adekvata.

Förvaltningen har inte kunnat genomföra sex av de beslutade aktiviteterna. Dessa rör information om otillåten påverkan till förtroendevalda som skjutits fram till 2021, implementering av riktlinjer för lokaluthyrning samt samverkan med fastighetsägare kring riktlinjerna där de nya riktlinjerna inte beslutats om i kommunfullmäktige. Pandemin har även påverkat aktiviteterna gällande genomgång av våldsbejakande extremism för speciella verksamheter såsom för föräldrarådgivare, grupp- och handledare i föräldrastödsprogram samt information om otillåten påverkan riktad till förskolan. Samtliga ovanstående aktiviteter var planerade att äga rum under hösten 2020.

Förvaltningen har mottagit ett fåtal orosanmälningar gällande barn med koppling till våldsbejakande extremism som inte varit i Sverige. Förvaltningen har inlett utredning enligt socialtjänstlagen utifrån gällande rutiner och vidtagit de utredningsinsatser som varit möjliga. Stöd till anhöriga till personer som är med i våldsbejakande rörelser har erbjudits. Medarbetare inom förvaltningen har även i rapporteringssystemet IA lämnat uppgifter som

berör våldsbejakande extremism.

Särskilda insatser i trygghetsarbetet

Nedan summeras särskilt viktiga insatser i trygghetsarbetet:

- Framtagning och implementering av lokal samarbetsöverenskommelse. Arbetet pågår bland annat med att ta fram arbetsätt för att inrikta det samlade arbetet på längre och kortare sikt utifrån operativa och strategiska lägesbilder.
- Arbetet i den offentliga miljön, med särskild satsning på platssamverkan och platsaktivering. Förvaltningen har inlett ett arbete för att utveckla platssamverkan och också för att koppla platssamverkan tydligare till arbetet enligt den lokala samverkansöverenskommelsen, se särskild redovisning nedan. Här kan arbetet med Harvard Bloomberg innovation track nämnas som bland annat hade syftet att titta på möjligheter och innovativa idéer i relation till platsaktivering i Skärholmen. Detta arbete beskrivs mer under mål 2.1 *Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv*.
- Trygghetsskapande kommunikation. Förvaltningen deltar i ett övergripande arbete i denna fråga under ledning av stadsledningskontoret. Strategier för trygghetsskapande kommunikation är under utveckling, bland annat som en del av den lokala samverkansöverenskommelsen.
- Förebyggande arbete:
  1. Förvaltningen har tagit fram en lokal handlingsplan för att minska risken för att barn och unga dras in i kriminalitet och påbörjat implementering av denna. Handlingsplanen har arbetats fram genom workshop med representanter från alla verksamheter inom förvaltningen som arbetar med barn och unga samt utbildningsförvaltningen och polisen. Arbetet med Sociala insatsgrupper (SIG) kommer att fortsätta implementeras. För åldersgruppen 18-29 år pågår arbetet och stadens vägledning har implementerats. För den yngre åldersgruppen 12-17 år finns behov att utveckla verksamheten så att förvaltningen når fler ungdomar.
  2. En viktig aspekt i det trygghetsskapande arbetet är det förebyggande och förtroendeskapande arbetet som förvaltningen genomför. Här kan särskilt nämnas det uppsökande arbetet som genomförs i introduktionsförskola, öppen förskola och stadsdelsmammor för att fler barn ska delta i förskoleverksamhet vilket påverkar framtida skolframgång och minskad risk för utanförskap. Även medborgarvärdarnas arbete med dialogtorg och fika för kvinnor i Vårberg centrum är en viktig del i förvaltningens trygghetsarbete genom att verka för en ökad närvaro av kvinnor och barn i områdets offentliga miljöer samt för ökat förtroende för förvaltning och lokalsamhällestillit. I samarbete med utbildningsförvaltningen har förvaltningen arrangerat MVP (mentors in violence prevention) samt genomfört en digital föreläsning på temat heder och machokultur tillsammans med Stadsteatern för att lyfta och problematisera våldsförhärlikande normer och erbjuda andra, mer hållbara strategier att hantera konflikt och stress. Föräldrarådgivarna erbjuder föräldrar stöd och vägledning genom rådgivning och föräldrakurser, de senare även digitalt med anledning av pandemin.
  3. Förvaltningen arbetar med information internt och externt till samverkanspartners för att på så sätt få en bredare informationsspridning till föräldrar och barn som olika

professioner, till exempel polis och skolpersonal, möter i vardagen. På så sätt kan fler hjälpa till att informera och motivera föräldrar att ta del av förebyggande insatser som finns i förvaltningen.

- Genomlysning av arbetssätt i relation till bland annat föreningsbidrag. Förvaltningen har under hösten genomfört en intern granskning av vilka arbetssätt och rutiner som finns vad gäller beslut, handläggning och utbetalning av föreningsbidrag. Granskningen innefattade även samtliga utbetalningar till föreningar har genomförts mellan 2011 och 2020 samt all diarieförd dokumentation gällande föreningsbidrag. Under hösten genomfördes en utlysning av extra föreningsbidrag efter beslut från kommunfullmäktige. Tillfälliga riktlinjer togs fram och i samband med det genomfördes ett utvecklingsarbete av förvaltningens process för begäran om underlag för sökta medel och kontroll av sökande föreningar.

Platssamverkan

Platssamverkan har etablerats i samtliga fyra stadsdelar, centrummiljöerna ses som prioriterade i det trygghetsskapande arbetet. Då rådhets över centrummiljöerna fördelas mellan olika aktörer inom och utanför stadens verksamhet har platssamverkan blivit viktiga forum för informationsutbyte, dialog och koordinerade insatser. Förvaltningen leder arbetet med platssamverkan i de samtliga fyra stadsdelarna sedan förvaltningen under 2020 tagit över ansvaret för ledningen av platssamverkan i Skärholmen efter exploateringskontoret.

Samtliga platssamverkansforum arbetar utifrån prioriteringarna; riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden, unga i risk för kriminalitet, öppna drogscener och organiserad brottslighet med förankring i lokala lägesbilder. Under hösten 2020 har inte gemensamma trygghetsvandringar kunnat genomföras på grund av restriktioner från Folkhälsomyndigheten gällande maxantal för sammankomster. Dessa planeras återupptas så snart restriktionerna hävs. Gemensamma trygghetsvandringar bidrar till en gemensam bild av behov av trygghetsskapande eller driftsmässiga insatser som krävs på platsen. Förvaltningen har ett nära samarbete med Skärholmens fastighetsägarförening Skafast kring planeringen av trygghetsvandringar. I platssamverkan deltar olika funktioner inom förvaltningen; fältassistenter, medborgarvärdar, rektorer i förskolan, preventionssamordnare och representanter från enheten för stadsmiljö, civilsamhälle och kultur. Från staden deltar representanter från trafikkontoret, Sisab och Kulturhuset. Övriga aktörer är polisen, de mobila ordningsvakterna, Svenska kyrkan, lokala fastighetsägare, och centrumföreningar, MTR som driver Stockholms tunnelbana och bussbolaget Keolis och fritidsverksamheten Fryshuset. Platssamverkansforum i samtliga stadsdelar äger rum var sjätte vecka.

Otillåtna bosättningar

Förvaltningen samverkar med polisen kring olovliga bosättningar på parkmark. När förvaltningen får kännedom om olovlig bosättning på parkmark kontaktas polisen. Polisen avvisar bosättningen. Förvaltningen ansvarar för sanering efter bosättningen.

Motverka oriktiga hyresförhållanden, olovlig andrahandsuthyrning, organiserad brottslighet

I det vråkningsförebyggande arbetet som förvaltningen bedriver ingår att ge information om olovlig andrahandsuthyrning. Många hushåll med upprepade hyresskulder eller försenad inbetald hyra kan befinna sig i farozonen för att bli avhysta. Barnfamiljer, äldre och yngre personer som har betalningsanmärkningar, missbruksproblematik, olika

funktionsnedsättningar och låga inkomster är prioriterade grupper för det vråkningsförebyggande arbetet. Syftet med det vråkningsförebyggande arbetet är också att socialtjänsten ska förebygga att grupper hamnar utanför den ordinarie bostadsmarknaden. Ibland är avhysning oundvikligt och hyresrådgivaren kan då vara med för att ge råd och stöd, så kallat vråkningsförberedande arbete. Personer informeras om vad olovlig andrahandsuthyrning är och vilka risker och konsekvenser det medför. Förvaltningen samarbetar med bostadsbolagen i det vråkningsförebyggande arbetet. Enheten för ekonomiskt bistånd har tät samverkan med SHIS bostäder för att tillhandahålla genomgångsbostäder för barnfamiljer som under lång tid levt i osäkra boendeförhållanden för att minimera risken att de hamnar utanför den ordinarie bostadsmarknaden.

Vid överföringar av ärenden är enheten noggranna med att se till att ta kontakt med mottagande kommun eller stadsdelsförvaltningen för att samverka vid exempelvis hembesök för att säkerställa att boendekontraktet är lovligt och i den form som klienten uppger. Mottaget på enheten för ekonomiskt bistånd försöker i tidigt skede, när misstanke finns om olovlig andrahandskontrakt, ta kontakt med den stadsdel eller kommun som överfört ärendet för att säkerställa att det avser ett lovligt kontrakt.

Bolotsar på enheten erbjuder bostadsvägledning under sin kartläggning med bostadslösa. I bostadsvägledning ingår information om olovlig andrahandsuthyrning. Enheten för ekonomiskt bistånd har tät samverkan med medborgarservice samt SHIS för att säkerställa att invånarna medborgare som är i behov av bostadsvägledning erbjuds detta.

Socialförvaltningen har under året tagit fram rutiner för stadsdelsförvaltningarna för den underrättelseskyldighet respektive anmälningsskyldighet som är följden av lagändringar i lagen underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och i bidragsbrottslagen som trädde i kraft 1 januari 2020.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				50 %		77 %	77 %	2020
Analys Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								
  Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	83,18 %	85	82			80 %	88,5 %	2020
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				50 %		71 %	71 %	2020
Analys Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				62 %		71 %	71 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020								
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön				81 %		85 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
  Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Skärholmen är tryggt och säkert

 Uppfylls inte

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- erbjuds möjligheter att träffas, lära känna varandra och engagera sig i lokala trygghetsskapande initiativ. Därmed ökar deras upplevelse av att de kan lita på andra människor i den stadsdel där de bor
- har tillgång till offentliga rum, såsom torg och centrummiljöer, som är trygga, tillgängliga, och väl omhändertagna. Detta möjliggörs genom samverkan med berörda nämnder och andra samhällsaktörer
- har tillgång till trygga parker och gröna områden där kriminalitet och otrygghet motverkas genom platsaktiverande, trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder
- får tydlig och löpande information kring stadens preventiva, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete
- som är barn eller anhöriga till personer i våldsbejakande extremistiska miljöer erbjuds stöd. Kompetensen bland medarbetarna i förvaltningen kring barn och unga som blivit indragna i

våldsbejakande extremistiska miljöer stärks. Förskolan och skolan involveras i det förebyggande arbetet.

Övrigt

- lokala lägesbilder och orsaksanalyser utgör grunden för det preventiva och trygghetsskapande arbetet
- den svarta ekonomin och organiserade brottsligheten motverkas bland annat genom arbetet mot otillåten påverkan, olovlig andrahandsuthyrning och förbättrade upphandlingsprocesser.

Förväntat resultat

Minst 77 % upplever trygghet i den stadsdel där man bor

Minst 55 % upplever trygghet i parker och grönområden i den stadsdel där man bor

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet inte uppfylls. Bedömningen grundar sig huvudsakligen på att den upplevda tryggheten i stadsdelsnämndsområdet vid de senaste årens medborgarundersökningar varit låg i relation till stadens genomsnitt. Samtliga aktiviteter har genomförts av förvaltningen.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel stockholmare som upplever trygghet i parker och grönområden i den stadsdel där man bor						55 %		2020
Analys Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En ny lokal samverkansöverenskommelse med polisen ingås. Trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder baseras på lokala lägesbilder och orsaksanalyser. Arbetet delar grund med arbetet inom det lokala brottsförebyggande rådet.	2018-01-01	2020-12-31	
 En utvärdering av förvaltningens insatser för ökat valdeltagande 2018 genomförs. Resultatet av utvärderingen kommer att utgöra underlag till förvaltningens planering av arbetet för ökat valdeltagande 2022.	2020-01-01	2020-12-31	
 För ökad tillit mellan invånare verkar förvaltningen för att stärka lokalsamhället (civilsamhälle, näringsidkare, fastighetsägare och invånare) och stöttar organiseringen av nattvandring, grannsamverkan samt aktiviteter som gör att invånarna träffas och lär känna varandra.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen driver platssamverkansforum i Vårberg och stödjer liknande forum i Sättra, Bredäng och Skärholmen. Berörda	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
förvaltningar i Stockholms stad samt andra relevanta externa aktörer involveras.			
✓ Förvaltningen genomför åtgärder för att öka tillgängligheten vid möten med invånare, baserat på de åtgärdsförslag som tas fram av rådet för funktionshinderfrågor.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen samarbetar med polisen och andra relevanta aktörer i arbetet mot de öppna drogsценerna i Bredäng och Sättra centrum.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen samverkar med socialförvaltningen samt rättsvårdande myndigheter och skatteverket för att intensifiera arbetet mot den svarta ekonomin och organiserade brottsligheten, med fokus på områdena otillåten påverkan, olovlig andrahandsuthyrning och upphandlingsprocesser.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen söker trygghetsmedel för platsaktiverande, trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder. Arbetet genomförs i samverkan med andra berörda förvaltningar så som trafikkontoret och baseras på lokala lägesbilder och orsaksanalyser.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen utreder i samarbete med trafikkontoret och polisen behovet av och möjligheten till kameraövervakning på otrygga platser.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism revideras. Särskilt fokus läggs på aktiviteter om anhörigstöd till barn och andra anhöriga, samverkan mellan förskola och skola i det förebyggande arbetet, utveckling av utdelningen och uppföljningen av föreningsbidrag och uthyrning av lokaler samt kompetensutveckling för medarbetare. Samtliga berörda verksamheter implementerar handlingsplanens aktiviteter under 2020.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Kommunikationen kring stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utvecklas. Arbetet inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet, samverkansöverenskommelsen med polisen, preventiva insatser, uppsökande verksamheter och investeringar i den fysiska miljön lyfts tydligare och löpande.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Samverkan med berörda förvaltningar samt relevanta samhällsaktörer vidareutvecklas med syfte att stärka det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Arbetet delar grund och ligger i linje med den reviderade samverkansöverenskommelsen med polisen.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Skärholmens offentliga rum är välskötta

● Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- får tillgång till utemiljöer som är trygga, tillgängliga, rena och välskötta
- får tillgång till digitala och lättillgängliga kanaler för dialog och andra former av synpunktsinlämning
- erbjuds information och pedagogisk material kring hanteringen av skräp och bidrar till att upprätthålla rena och trevliga utemiljöer.

Förväntat resultat

Minst 50 % är nöjda med städning av nedskräpade platser i stadsdelen där de bor
 Minst 71 % är nöjda med renhållning och städning
 Minst 71 % är nöjda med skötsel av park- och grönområden
 Minst 85 % är nöjda med stadsmiljön

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att arbetet har kunnat fortlöpa till stora delar enligt plan.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen nöjda med städning av nedskräpade platser i stadsdelen där de bor				40 %		50 %		2020
Analys Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Boken "Toli och kampen mot sopmonstret" används fortsatt som huvudtema för pedagogiska åtgärder och information kring nedskräpning.	2020-01-01	2020-12-31	
 Digitala verktyg vid medborgardialog kopplat till investeringar i park- och naturområden provas.	2019-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen genomför åtgärder för ökad tillgänglighet på Sättrastrandsbadet, i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra som planerat på grund av den pågående pandemin. Mot bakgrund av detta beslutades att rådet för funktionshinderfrågor på egen hand skulle besöka Sättrastrandsbadet under slutet av året och att rådet skulle inkomma med synpunkter till förvaltningen i början av 2021.			
 Förvaltningen samarbetar med trafikkontoret i kampanj- och kommunikationsinsatser gällande stadens samlade renhållningsarbete, städgarantin samt vikten av stockholmarnas eget bidrag till en ren och vacker stadsmiljö.	2020-01-01	2020-12-31	
 I samarbete med rådet för funktionshinderfrågor genomförs en tillgänglighetsinventering av förvaltningens lokaler som används till olika former av medborgardialog.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
 I syfte att underlätta tillgång till information kring förvaltningens verksamheter utreder förvaltningen översättning av utvalda kommunikationsmaterial till relevanta språk, i samarbete med pensionärsrådet.	2019-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Åtgärder för ökad tillgänglighet i stadsmiljön utreds och genomförs i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet. En referensgrupp med personer med olika funktionsnedsättningar tillsätts av rådet för funktionshinderfrågor och tillgänglighetsvandringar genomförs på utvalda platser under den mörka delen av året.	2019-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att tre av nio indikatorer rapporteras uppnås. Sex av indikatorerna uppnås delvis. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts delvis. I övrigt har förvaltningens arbete fortlöpt med mindre avvikelser, samtliga till följd av Covid-19 pandemin.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på att flera förskolor redovisar positiva effekter av pågående utvecklingsarbete i verksamheterna. Förvaltningen fortsätter att utbilda barnskötare i den statliga satsningen *Läsllyftet* där träffarna sker digitalt. *Läsllyftet* har bidragit till en ökad medvetenhet kring läsningen och läsmiljöns betydelse. Exempelvis används mer drama, bild och form för att väcka barnens intresse. Handledarna inom *Läsllyftet* har även slutfört utbildningsförvaltningens kurs för kursledare, *Flerspråkighet i förskolan* som behandlar både vad forskning och läroplan föreskriver inom området.

En kommunal utvärdering samt en revision kring språk har genomförts under året. Utvärderingens uppdrag var att synliggöra vilka resultatunderlag som finns på olika nivåer i styrkedjan, individnivå, processnivå samt strukturnivå, samt belysa den nationella målstyrningen via läroplan för förskolan. Kartläggningen visade att uppföljning kring varje barns utveckling och lärande inte dokumenteras regelbundet utan sker muntligt samt att systematiken i kvalitetsarbetet framkom som ett utvecklingsområde. Stadsrevisionen har granskat förvaltningens arbete med språkutveckling och gjort bedömningen att arbetet behöver vidareutvecklas. Systematiken i det språkliga arbetet behöver stärkas samt att arbetssätt för att arbeta språkutvecklande i nuläget inte är likvärdigt inom förvaltningen.

Samtliga förskolor har under hösten fått tillgång till *Polyglutt*, en digital bilderbokstjänst, för att arbeta med språkutveckling och litteratur i förskolan. Genom tillgång till ett flertal böcker både på svenska och flera andra språk kan flerspråkiga barn stärkas både i det svenska språket och sitt modersmål.

Förskolans specialpedagoger samordnar insatser för barn i behov av särskilt stöd och handleder arbetslag. Det finns ett fortsatt behov att arbeta med tydliggörande pedagogik,

TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) samt språkutvecklande arbetssätt. För att stärka det språkutvecklande arbetet har bildstödjtjänsten *Widgit* köpts in. Med hjälp av *Widgit* utformar specialpedagogerna ett gemensamt bildstöd för förskolorna.

Under hösten genomfördes en inventering av alla instrument som finns på förskolorna. Tillsammans med erfarna musikpedagoger fick barnen ta del av musik, lära sig nya sånger, rim och ramsor samtidigt som de tillsammans med pedagogerna använde instrumenten. Musikpedagogerna uppmärksammade att flera barn var ovana vid att rimma och att förskolorna inte använde sig av rim i undervisningen, en reflektion som ledde till att användningen av rim utvecklats.

Samtliga förskoleenheter anordnar förskollärarnätverk och barnskötarnätverk. Genom nätverk stärks förskollärarna i sitt uppdrag, bland annat förtydligas ansvaret och praktiska workshops genomförs vid introduktion av nytt material. Gemensamt för samtliga nätverk är att innehåll kopplas till förskolans uppdrag, pedagogernas erfarenhet samt litteratur och forskning. Som ett resultat av nätverken och workshops ser rektorer att pedagoger känner sig mer trygga med material vid användningen tillsammans med barnen.

Förvaltningen fortsätter samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen och SFI i Vårberg utifrån medel som beviljats via omställningsfonden. Under hösten deltog 49 medarbetare i en kurs i det svenska språket kopplat till praktiken i förskolan. Träffarna har framförallt genomförts digitalt med anledning av rådande rekommendationer. Rektorer kan i flera arbetslag se en ökad nyfikenhet på språket. Pedagoger som deltar i kursen ställer mer frågor om ordens betydelser till kollegor och flera har utvecklat sina ordförråd. Kursens utvärdering visar att flertalet deltagare önskar fortsätta utveckla sitt språk med stöd från lärare. Det är för tidigt att se eventuella effekter på barnens språk av årets språkutbildning. Förvaltningen ser att språkutbildningen är en långsiktig satsning som behöver fortsätta.

Förskolans samverkan med vårdnadshavare och skola har med anledning av pandemin skett via digitala kanaler. Föräldramöten har både genomförts utomhus i mindre grupper samt digitalt.Handledning från habiliteringen, för barn i behov av särskilt stöd, har varit svårt att genomföra digitalt och alternativa metoder undersöks.

Från och med april används Skolplattformen som en kommunikationskanal till vårdnadshavare. Varje vecka publicerar varje avdelning ett lärloggsinlägg som synliggör förskolans arbete för vårdnadshavare. Under hösten har förskolorna arbetat med att få fler vårdnadshavare att läsa de inlägg som skrivs då man upptäckte att få läste det som publicerats. Pedagoger berättar för vårdnadshavare när ett nytt inlägg är publicerat och hjälper de som behöver stöd i att logga in i Skolplattformen. Förvaltningens hypotes är att införandet av Skolplattformen på sikt kommer öka andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan då de kan följa utbildningen varje vecka.

Uppnådda resultat

Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda

Utfallet uppgår till 37,3 % och årsmålet på 32 % uppnås därmed. Nyanställningar under året har framförallt skett genom rekommendationer av befintlig personal. Förvaltningen tolkar det som positivt att förvaltningen ses som en attraktiv arbetsgivare.

Antal barn per grupp och antal förskolebarn per anställd

Utfallet uppgår till 14,9 och årsmålet på 16 uppnås därmed. Utfallet om antal barn per anställd uppgår till 4,9 vilket är detsamma som årsmålet. Rektorens återkommande uppföljningar av barnantal på respektive förskola, som sker i samarbete med köhandläggare och budgetcontroller, ser förvaltningen som lyckade arbetssätt.

Delvis uppnådda resultat

Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan

Utfallet uppgår till 81 % vilket innebär att årsmålet om 90 % uppnås delvis. Utfallet är två procentenheter lägre jämfört med föregående år och sex av förvaltningens 23 förskolor uppnår årsmålet. Vårdnadshavare till flickor är mer nöjda än vårdnadshavare till pojkar. Samma mönster syns i resultatet för hela staden men det skiljer sig åt mellan förvaltningens förskolor. För att öka andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan arbetar förskolorna bland annat med att öka vårdnadshavares delaktighet. Flera förskolor har haft föräldramöten där pedagoger både beskriver utbildningen samt låter vårdnadshavare vara med och delta, exempelvis att skapa med lera. Förskolorna har börjat använda Skolplattformen och lärloggar som en ny kommunikationskanal till vårdnadshavare. Förvaltningen tror att publiceringen av lärloggar med bild och text om vad utbildningen innehåller på sikt kommer öka andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan.

Kvalitetsindikatorn-självvärdering utifrån läroplansuppdraget

Utfallet uppgår till 3,3 vilket innebär att årsmålet om 3,4 uppnås delvis. Skattningar på nivå 3 har ökat medan det skett en minskning av skattningar på nivå 4. En tydligare pedagogisk dialog mellan ledning och arbetslag antingen inför/under/efter skattningen kan ha bidragit till utfallet, det vill säga att arbetslagens skattning genom dialog med ledning resulterat i ett mer adekvat utfall. Bland de arbetslag där skattningen ligger på nivå 2 saknas ett rikt och varierat material samt brister i dokumentationen. Förskolornas ledningsteam fortsätter delta när arbetslagen genomför skattningarna för att möjliggöra en dialog om verksamheten utifrån ledningens och pedagogernas perspektiv. Likaså krävs att pedagogernas kunskaper i svenska behöver öka för att både kunna förmedla förskolans utbildning till vårdnadshavare samt att planera, genomföra och följa upp undervisningen.

Goda exempel

Rörelsestudie

Åtta av förvaltningens förskolor har medverkat i rörelseprojektet som Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin (CES) utför i samarbete med Stockholms stads kommunala förskolor under hösten 2020 och våren 2021. I projektet mäts deltagande barns fysiska aktivitet med hjälp av en rörelsemätare (accelerometer) som barnet bär på handleden i en vecka. Mätningen kommer sedan att upprepas sex månader senare. Alla pedagoger som arbetar i deltagande barngrupper har fått möjlighet att vara med i projektet och göra de mätningar som barnen gör. Den första mätningen genomfördes i november och nästa mätning genomförs under våren 2021. Hälften av de deltagande förskolorna är så kallade interventionsförskolor. Det innebär att de erhållit material om pulshöjande lekar, samt informations- och inspirationsfilmer om att öka barnens fysiska aktivitet. Studiens förhoppning är att barnens fysiska aktivitet kommer att öka på de förskolor som ingår i interventionen.

Digitala verktyg

Flera förskolor använder sig kontinuerligt av projektorn för att skapa stämningar i miljöerna.

Många använder sig även av projektorer för att låta barnen återuppleva aktiviteter och berätta om sina upplevelser med hela kroppen. Ett arbetslag projicerade upp en bild på en hink med snäckor på väggen, spegeln och mattan. När bilden på snäckhinken projicerades på mattan gick barnen fram och försökte plocka upp snäckorna ur hinken på bilden, medan de bara pekade på hinken när den projicerades på väggen. Barnen berättade och gav uttryck för sina uppfattningar genom sitt görande mer än genom sitt verbala berättande.

Användning av olika material

På en avdelning arbetar barnen med temat "*vad är rörelse*" i relation till konst och dans. Barnen har besökt ett konstverk som finns i Bredäng med barn som dansar i ring. Så här beskriver pedagogerna de uttrycksformer de erbjudit barnen: Vi valde skapande i kol, blyerts, grafit, färgade pennor samt lera. Kol och blyerts valde vi för att det är ett enkelt material att ta med när vi är ute samt att det är ett material som överensstämde med det vi arbetade med. Färgpennor var ett val barnen gjorde och som vi fortsatte med. Leran började vi arbeta med för att erbjuda en annan dimension.

Jämställdhetsanalys

I enlighet med målet om att erbjuda en jämställd utbildning har flera förskolor fortsatt utgå från rutinsituationer i sina jämställdhetsanalyser. Exempel på rutinsituationer är pojkar och flickors taltid under samling, måltider och i hallen. Flera förskolor väljer även att koppla samman valda artiklar från Barnkonventionen i jämställdhetsarbetet vilket bland annat tydliggör de demokratiska processer som sker på förskolan. Vid analys av talutrymmet har ett par förskolor gjort observationen att pojkar i högre grad tillämpar ett fantasispråk medan flickor talar mer i faktatermer. Pedagogerna arbetar vidare med hur barnen kan ta del av varandras styrkor i språket gällande exempelvis fantasi och fakta. Förvaltningen arbetar för en likvärdig förskola av hög kvalitet som finns tillgänglig för alla barn. Förutom det arbete som dagligen sker på förskolorna görs ett arbete med att öka antal inskrivna barn, bland annat genom introduktionsförskolan, stadsdelsmammor och de öppna förskolorna som lotsar till förskolans verksamhet. Förvaltningens förskolor arbetar för att främja och uppmuntra en jämlik och jämställd tillgång till fysisk aktivitet för alla flickor och pojkar. Flera förskolor arbetar med stationer på gårdarna där det erbjuds olika aktiviteter. Genom att regelbundet göra utflykter och besöka skog, bibliotek och parker stärks flickors och pojkars egenmakt och deltagande i det offentliga rummet.

Arbetet med barns rättigheter

Förvaltningens förskolor arbetar utifrån stadens program för barnets rättigheter och inflytande. Förvaltningens förskolor arbetar på olika sätt med att öka medarbetares och barns kunskaper kring FN:s barnkonvention och barnens rätt till lika möjligheter. Flera förskolor väljer att fördjupa sig i utvalda artiklar från barnkonventionen med barnen, bland annat med hjälp av de så kallade kompisböckerna och boken Barnens planet. Undervisningen organiseras i mindre grupper så att alla barn ska få möjlighet till talutrymme och att bli lyssnade på. Barnen involveras i olika beslut ur ett demokratiperspektiv och förskolornas projekt utgår utifrån barnens intressen och frågor. Vid förändringar i verksamheten genomförs konsekvens- och riskanalyser kopplade till barngruppen.

Förvaltningens öppna förskolor bedriver verksamhet för små barn och deras föräldrar där läslust, samvaro och föräldrastöd erbjuds för barns välmående och utveckling. Introduktionsförskolan i Vårberg verkar för att fler barn skrivs in i förskolan och därmed ges

tillgång till de värden som senare främjar skolframgång.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom (arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 4 - God utbildning för alla (arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen (exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret)

Förvaltningens arbete med att erbjuda en likvärdig och tillgänglig förskola kopplas till mål 1. Tillgången till förskola kopplas till mål 4, 10 och 11. Mål 4 kopplas även till den undervisning som sker på förskolan samt det språkarbete som sker. Mål 10 kopplas även till förskolans betydelse som skyddsfaktor och språkarbetet som sker på förskolan. Förvaltningens arbete med att ge tillgång till fysisk aktivitet, bra mat och förskolas betydelse som skyddsfaktor kopplas till mål 3. Arbetet med språkarbete, att ge undervisning och att undervisa om demokrati kopplas till mål 5.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av introduktionsförskola

Introduktionsförskolan i Vårberg startades i augusti 2017 och är en kombination av introduktionsförskola och öppen förskola där alla är välkomna. Introduktionsförskolan har ett nära samarbete med förvaltningens stadsdelsmammor och medborgarvärdar som informerar och lotsar besökare till verksamheten. Introduktionsförskolan har även tät kontakt med förvaltningens medborgarkontor, förskolans köhandläggare och socialtjänstens föräldrarådgivare. Introduktionsförskolan ingår i stadens projekt om stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) vilket innefattar samarbete mellan socialtjänst och barnavårdscentralen (BVC). Vidare finns ett nära samarbete med Jobbtorg, Arbetsförmedlingen samt andra öppna förskolor inom såväl stadsdelsnämndsområdet som i andra stadsdelsnämndsområdet. BVC och mödravårdscentralen (MVC) är samarbetspartners som regelbundet besöker introduktionsförskolan och håller tematräffar kring olika ämnen för besökarna. Under hösten kommer Svenska för invandrare (SFI) vid två tillfällen i veckan och bedriver undervisning. Tillsammans med Stadsmissionen i Vårberg sker ett samarbete kring att introduktionsförskolan erbjuder kompletterande verksamhet på olika tider. Introduktionsförskolan samarbetar även med förvaltningens övriga förskolor.

Introduktionsförskolan fungerar som en samlingspunkt för många nyanlända och deras barn. Besökarantalet har kraftigt sänkts med anledning av pandemin, vilket har försvårat möjligheterna att genomföra en nöjdhetsmätning.

Besökarna har främst hittat till verksamheten genom direktkontakt med personalen och stadsdelsmammorna, snarare än via sociala medier och andra digitala kanaler. Personalen har marknadsfört verksamheten i Skärholmen centrum, på BVC, på biblioteken och på Jobbtorg. I det arbetet har de haft hjälp av stadsdelsmammorna som också är en del av introduktionsförskolans arbetslag.

Introduktionsförskolan hade under året cirka 80 besök per vecka. En tydlig minskning av antal besökare noterades under året med anledning av pandemin. Arbetet lades därför delvis om till att bedriva uppsökande arbete och föra löpande samtal med målgruppen om aktuellt läge och för att möta oro. Besökssiffran hade troligtvis varit ännu lägre om det uppsökande arbetet inte hade genomförts. Under 2020 har 26 barn skrivits in i ordinarie förskoleverksamhet. Under föregående år var det 27 barn från introduktionsförskolan som skrevs in i förskolan.

Introduktionsförskolans totala kostnad/budget uppgår till 1,9 mnkr där största delen består av personalkostnader.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Förvaltningen tar kontakt med de vårdnadshavare som kryssat i minoritetsspråk i sin ansökan till förskola och informerar om de förskolor i staden som har helt eller till väsentlig del undervisning på något av språken. Idag finns inte någon efterfrågan för förskola på finska, meänkieli eller samiska. Förskolan kartlägger årligen de språk som talas av pedagoger och barn. Språkinventeringen synliggör både var det finns barn som talar dessa språk samt var det finns pedagoger. Tre pedagoger inom förskolan läser en högskoleutbildning på 7,5 hp om flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan (inklusive nationella minoriteter). Utbildningen är en av Skolverkets kommunförlagda kurser och genomförs i samverkan med Södertörns högskola.

Underlag till Stockholms stads Förskolerapport 2020

Se bifogad bilaga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,3 %	0,9 %	36,3 %	37,6 %		32 %	32 %	VB 2020
Analys								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Förvaltningen har enbart två manliga förskollärare vilket utgör en låg andel. Vid rekrytering av förskollärare är det få manliga sökande vilket förklaras av att det är få män som läser utbildningen. På förskolorna i Sverige är cirka 3 % av förskollärarna män.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	81 %	78 %	85 %	83 %		90 %	90 %	2020
Analys								
6 av förvaltningens 23 förskolor når årsmålet om andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan. Tre av dessa förskolor finns i Sättra, en i Bredäng, en i Skärholmen och en i Vårberg. Utfallet för samtliga förvaltningens förskolor på 81 % är två procentenheter lägre jämfört med föregående år. Vårdnadshavare till flickor är mer nöjda än vårdnadshavare till pojkar. Samma mönster syns i resultatet för hela staden men det skiljer sig åt mellan förvaltningens förskolor.								
Flertalet av de förskolor som har en lägre andel nöjda föräldrar har också flera deltagare i årets språkkurs i svenska. I flera av de öppna svaren för enkäten framgår det önskemål från vårdnadshavare om bättre svenska språk hos pedagoger samt mer kommunikation kring barnens dag på förskolan.								
Enkäten besvarades under våren då många barn inte vistades på förskolan. Trots den låga närvaron uppgick svarsfrekvensen till 70 %. Vårdnadshavare är i år mer nöjda med att barnets utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs och flera frågeområden som berör läroplanen ökar.								
Åtgärdsplan								
För att öka andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan arbetar förskolorna bland annat med att öka vårdnadshavares delaktighet. Flera förskolor har haft föräldramöten där pedagoger både beskriver utbildningen samt låter vårdnadshavare								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
vara med och delta, exempelvis att skapa med lera. Förskolorna har börjat använda Skolplattformen som en ny kommunikationskanal till vårdnadshavare. Det möjliggör en mer direkt kontakt med vårdnadshavare där budskap snabbt kan förmedlas och bilder kan berätta om utbildningen. Förvaltningen tror att införandet av Skolplattformen på sikt kommer öka andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan då de kan följa utbildningen varje vecka och se vad barnen får ta del av.								
 	Antal barn per grupp	14,9 barn/avd.		15 barn/avd.		16	16	VB 2020
 	Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st		4,7 st	4,9 st	4,9	4,9	VB 2020
 	Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,3		3,2		3,4	Tas fram av nämnd	2020
Analys Utfallet på 3,3 är högre än föregående års utfall på 3,2. Förvaltningen når dock inte årsmålet på 3,4. Sett över förskoleenheterna är det en jämn spridning mellan arbetslag som skattar sig på nivå 3 och 4. Skattningen av nivå 2 och 5 är färre till antalet jämfört mot föregående år. Två av totalt 75 arbetslag ligger på en bristfällig nivå (nivå 2). Dessa avdelningar är inom olika förskoleenheter. Vidare har skattningar på nivå 3 har ökat medan det skett en minskning av skattningar på nivå 4. En tydligare pedagogisk dialog mellan ledning och arbetslag antingen inför/under/efter skattningen kan ha bidragit till det utfallet, det vill säga att arbetslagens skattning genom dialog med ledning resulterat i ett mer adekvat utfall. Bland de arbetslag där skattningen ligger på nivå 2 saknas ett rikt och varierat material samt brister i dokumentationen.								
Åtgärdsplan Förskolornas ledningsteam fortsätter delta när arbetslagen genomför skattningarna för att möjliggöra en dialog om verksamheten utifrån ledningens och pedagogernas perspektiv. Likaså krävs att pedagogernas kunskaper i svenska behöver öka för att både kunna förmedla förskolans utbildning till vårdnadshavare samt att planera, genomföra och följa upp undervisningen.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.			
 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

Skärholmens förskolebarn når sin fulla potential i en trygg förskola med hög pedagogisk kvalitet

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor och pojkar

- erbjuds en trygg förskoleverksamhet där barnen kan ingå i mindre sammanhang och

därigenom göra sin röst hörd, bli sedda och bekräftade

- deltar i en förskoleverksamhet där det pedagogiska uppdraget och det systematiska kvalitetsarbetet prioriteras utifrån de nationella målen i läroplanen, i syfte att skapa hög kvalitet och likvärdighet
- har tillgång till en förskoleverksamhet där språkutveckling, naturvetenskap och matematik är prioriterade områden för att lägga en god grund för framtida skolgång
- deltar i förskollärlärd undervisning där förvaltningen verkar för att förskollärarna fördelas jämt över avdelningarna
- erbjuds daglig utevistelse där samtliga förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet
- har tillgång till en förskoleverksamhet där digitala verktyg används med ett pedagogiskt syfte och finns tillgängliga för alla barn
- med annat modersmål än svenska stöds i sin flerspråkighet och de språk barnen talar är synliga i verksamheten (till exempel i sånger, ramsor och sagor)
- med särskilda behov får anpassat stöd utifrån forskning och evidensbaserade metoder där förskolans stödenhet samordnar insatser och handleder arbetslag
- ges tillgång till stöd och individuella insatser där förskolan samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst, psykiatri, skola samt andra aktörer
- som ännu inte deltar i förskoleverksamhet välkomnas till introduktionsförskolans och öppna förskolans verksamheter och deras vårdnadshavare får information om vad förskoleverksamhet är samt vilka former av verksamheter som finns att tillgå.

Övrigt

- satsningar på förskollärares och rektorernas ledarskap genomförs för att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten
- förskolans medarbetare kompetensutvecklas inom det svenska språket för att kunna ge barnen en utbildning som ger god grund för framtida skolgång
- förvaltningen startar en pilotverksamhet med ett barnhälsoteam där olika kompetenser samverkar i ett främjande och förebyggande hälsoarbete för alla barn
- arbetet fortsätter i enlighet med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.

Förväntat resultat

Förskolorna uppnår minst nivå 3,4 inom området barns språkliga och kommunikativa utveckling i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)

Förskolorna uppnår minst nivå 3,5 inom området pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)

Förskolorna har 0 avdelningar som saknar en legitimerad förskollärare

Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan 90 %

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på att tre av fyra indikatorer är delvis uppnådda och att majoriteten av aktiviteterna är genomförda enligt plan.

Uppnådda resultat*Språklig och kommunikativ utveckling i kvalitetsindikatorn*

Utfallet uppgår till 3,5 och årsmålet om 3,4 uppnås därmed. Utfallet är högre än föregående års resultat på 3,2. En ökad medvetenhet kring det språkliga arbetet kan förklara ökningen. Förvaltningens gemensamma arbete med basmiljöer (lärmiljöer) riktar fokus på förhållningssätt och språklig medvetenhet. Satsningen på *Läsljuset* fördjupar även pedagogernas kunskaper om språk, läs- och skrivutveckling samt främjar utveckling av arbetssätt.

Delvis uppnådda resultat*Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning*

Utfallet uppgår till 87 % vilket innebär att årsmålet om 88 % uppnås delvis. Utfallet är en procentenhet högre jämfört med föregående år. Resultatet varierar mellan förskolorna och synliggörandet av likabehandlingsarbetet skiljer sig åt. På de förskolor där man inte når årsmålet visar en analys av resultatet att kommunikationen med vårdnadshavarna behöver utvecklas. I april började pedagogerna arbeta och dokumentera i Skolplattformens lärloggar. Genom att beskriva utbildningens innehåll med både text och bild förväntas vårdnadshavarnas insyn i utbildningen öka.

Antalet avdelningar som saknar en legitimerad förskollärare

Utfallet uppgår till 3 vilket innebär att årsmålet om 0 uppnås delvis. Totalt har förvaltningen 82 avdelningar och vid årsskiftet är det tre avdelningar som inte har en legitimerad förskollärare. Under hösten är det två legitimerade förskollärare som avslutat sin anställning samt en som är föräldraledig. Pedagogiska utvecklingsledare alternativt förskollärare från grannavdelningar deltar vid planeringen, uppföljningen och utvärderingen av verksamheten på de avdelningar som saknar legitimerade förskollärare. För samtliga avdelningar som saknar legitimerade förskollärare finns en åtgärdsplan där det framgår hur förskollärladd undervisning säkerställs. Rekrytering av legitimerade förskollärare pågår inom förvaltningen för att möta kommande pensionsavgångar och föräldraledigheter.

Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn

Utfallet uppgår till 3,3 vilket innebär att årsmålet om 3,5 uppnås delvis. Det förvaltningsövergripande och långsiktiga arbetet kring hållbara pedagogiska miljöer fortsätter bland annat genom att observera på vilket sätt barnen använder sig av förskolans fysiska miljöer i kombination med pedagogiska dialoger i såväl arbetslag som ledning. Som stöd i arbetet har förvaltningen arbetat fram ett dokument i vilket förväntade förhållningssätt hos pedagoger samt vilket material som ska finnas i respektive fysisk miljö står beskrivet. Genom att observera på vilket sätt barn och pedagoger använder förskolans miljöer ökar kunskapen kring vad det fortsatta kvalitetsarbetet bör fokusera på.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	87 %	85 %	89 %	86 %		88 %		2020
<p>Analys</p> <p>Utfallet uppgår till 87 % och årsmålet om 88 % uppnås delvis. Utfallet är en procentenhet högre jämfört med föregående år. Resultatet varierar mellan förskolorna och synliggörandet av likbehandlingsarbetet skiljer sig åt. På de förskolor där man inte når årsmålet visar en analys av resultatet att kommunikationen med vårdnadshavarna behöver utvecklas.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen arbetar med att sprida goda exempel mellan förskoleenheterna via gemensamma forum. I april började pedagogerna arbeta och dokumentera i Skolplattformens lärloggar. Arbetssättet med att beskriva utbildningen i text och bild förväntas öka vårdnadshavarnas insyn i utbildningen. Pedagogernas medvetenhet gällande normer och värderingar behöver öka för att de ska känna en trygghet i att föra en dialog med vårdnadshavarna kring detta.</p>								
 Antalet avdelningar som saknar en legitimerad förskollärare	3			4	3	0		VB 2020
<p>Analys</p> <p>Totalt har förvaltningen 82 avdelningar och vid årsskiftet är det tre avdelningar som inte har en legitimerad förskollärare. Under hösten är det två legitimerade förskollärare som avslutat sin anställning samt en som är föräldraledig. I januari beräknar förvaltningen att två avdelningar saknar legitimerade förskollärare, de är på olika förskolor inom olika enheter. På båda avdelningarna arbetar en person som utbildar sig till förskollärare och har några kurser kvar till legitimation.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Pedagogiska utvecklingsledare alternativt förskollärare från grannavdelningar deltar vid planeringen, uppföljningen och utvärderingen av verksamheten på de avdelningar som saknar legitimerade förskollärare. För samtliga avdelningar som saknar legitimerade förskollärare finns en åtgärdsplan där det framgår hur förskollärlärd undervisning säkerställs. Rekrytering av legitimerade förskollärare pågår inom förvaltningen för att möta kommande pensionsavgångar och föräldraledigheter. Inom förvaltningen finns det fem personer som har någon/några kurser kvar till legitimation och som fram till dess har en tidsbegränsad anställning som förskollärare. Inom förvaltningen arbetar även tre barnskötare som utbildar sig till förskollärare.</p>								
 Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)	3,3			3,2	3,3	3,5		2020
<p>Analys</p> <p>Det förvaltningsövergripande och långsiktiga arbetet kring hållbara pedagogiska miljöer fortsätter bland annat genom att observera på vilket sätt barnen använder sig av förskolans fysiska miljöer i kombination med pedagogiska dialoger i såväl arbetslag som ledning. Pedagogerna behöver arbeta vidare med hur miljö och material introduceras, tillgängliggöra material samt tydliggöra syftet med miljöerna. Miljö och material är bristfälliga på 2 av 73 avdelningar. Tillgång på material behöver öka samt att dokumentationsmaterial behöver förtydligas för att arbetslag ska kunna bedöma barnens upplevelse av miljön.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Som stöd i arbetet har förvaltningen arbetat fram ett dokument i vilket förväntade förhållningssätt hos pedagoger samt vilket material som ska finnas i respektive fysisk miljö står beskrivet. Genom att observera på vilket sätt barn och pedagoger använder förskolans miljöer ökar kunskapen kring vad det fortsatta kvalitetsarbetet bör fokusera på.</p>								
 Språklig och kommunikativ utveckling i Kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)	3,5			3,2		3,4		2020

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolorna fortsätter kompetensutvecklingsatsningen "Läslifvet" för samtliga barnskötare.	2020-01-01	2020-12-31	
✓	Förskolorna implementerar fem gemensamma basmiljöer.	2020-01-01	2020-06-30	
✓	Förskolorna inrättar en pedagogisk utvecklingsvecka under våren för att gemensamt använda den kompetens som finns i förvaltningen till att kompetensutveckla pedagoger.	2020-01-01	2020-05-31	
!	Förskolorna utvecklar arbetet för en jämställd förskola med arbetsmetoden "Sjuan". Analysarbetet fokuserar kring förskolornas pedagogiska miljö och språkarbetet.	2019-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys				
Förvaltningen ser att jämställdhetsarbetet och analysmetoden behöver tydligare integreras i det ordinarie arbetet. Förvaltningen utser en ansvarig på varje förskola samt upprättar en gemensam mall för <i>Plan mot diskriminering och kränkande behandling</i> där förskolans främjande arbete beskrivs.				
✓	Förskolorna utvecklar samarbetet med socialtjänst och skola för att främja ett ökat kunskapsutbyte.	2019-01-01	2020-12-31	
✓	Förvaltningen fortsätter arbeta i enlighet med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.	2019-07-01	2020-12-31	
✓	Förvaltningen genomför en språksatsning för att öka kunskaperna inom det svenska språket för förskolans medarbetare.	2020-01-01	2021-12-31	
!	Förvaltningen prövar nya kommunikationsvägar för att öka andelen inskrivna barn i förskolan.	2020-01-01	2021-12-31	Avvikelse
Analys				
Arbetet är pausat på grund av den pågående pandemin. Förvaltningen kan i dagsläget inte bedöma när arbetet kommer återupptas.				
!	Förvaltningen startar en pilotverksamhet med ett barnhälsoteam där olika kompetenser samverkar i ett främjande och förebyggande hälsoarbete för alla barn.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys				
Arbetet är pausat på grund av den pågående pandemin. Förvaltningen kan i dagsläget inte bedöma när arbetet kommer återupptas.				
✓	Medel söks för befintlig introduktionsförskola enligt anvisningar i budget.	2020-01-01	2020-12-31	
!	Samtliga medarbetare inom förskolan får kompetensutveckling inom lågaffektivt bemötande.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys				
Kompetensutvecklingen har inte genomförts med anledning av pågående pandemi. Förvaltningen har sökt och blivit beviljade medel för att genomföra satsningen under kommande år.				
✓	Vid överföringen av ansvaret för omsorg på obekvämt arbetstid har förvaltningen ett nära samarbete med utbildningsförvaltningen.	2020-01-01	2020-07-01	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att 11 av 21 indikatorer från kommunfullmäktige uppnås. Till följd av Covid-19 pandemin har vissa av de planerade aktiviteterna inte kunnat genomföras. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts delvis.

Under året har förvaltningens mottagningsgrupp inom barn- och ungdomsenheten fortsatt samverka med externa aktörer. Regelbunden samverkan finns med samtliga skolor i stadsdelsnämndsområdet via elevvårdspersonal som bjuds in till socionomsamverkan tre gånger per år. Vid dessa träffar medverkar även socialsekreterare, behandlare och fältassistenter.

Under perioden har 35 barnfamiljer fått stöd av förvaltningens bolotsar till förstahandskontrakt eller godkänt andrahandskontrakt. Förvaltningen har genom boteamets arbete stöttat totalt 80 barn ut i säkra boenden under året.

Under våren genomfördes en temaeftermiddag för medarbetare inom förskola, skola och socialtjänst som möter barn i stadsdelsnämndsområdet. Temat för samverkansprojektet, förutom kunskap om varandras roller, var våld i nära relationer. Projektet genomfördes med Lillholmsskolan, barn- och ungdomsenheten samt förskolor i stadsdelsnämndsområdet. Under eftermiddagen hölls föreläsningar av barn- och ungdomsenheten, polisen inom Barnahus samt Relationsvårdscentrum Sydväst. Utvärderingen av eftermiddagen visade att medarbetarna uppskattade att få mer kunskap om varandras yrkesroller samt dialoger i case-format.

Ett samarbete har inletts med Södertörns Högskola och följeforskare som inom ramen för ett större forskningsprojekt kommer att göra en delstudie under 2021 utifrån distribuerat ledarskap, med fokus på organisering, styrning och ledarskap hos resursenheten, barn- och ungdomsenheten samt beställarenheten för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Under pandemin har det ställts extra höga krav på anpassning utifrån smittorisk i socialtjänstens verksamheter. Flera planerade aktiviteter har behövt ändras och anpassas. Enheterna har behövt vara flexibla för att anpassa bemötande och arbetssätt utifrån brukares olika förutsättningar för att kunna bibehålla brukarkontakt, exempel är att använda digitala möten, strukturera om föräldragrupper och att ha olika möten utomhus. Flera av de anpassningar som har skett kommer att fortsätta även efter att pandemin är över.

Förvaltningens verksamheter i egen regi har under perioden fokuserat på att utveckla arbetssätt och metoder för att möta de utmaningar som uppkommit i samband med den pågående pandemin. Nya arbetssätt har utvecklats till exempel genom att arbetsuppgifter som den enskilde genomförde vid sin dagliga verksamhet istället har genomförts i LSS-bostaden. Flera aktiviteter har också genomförts utomhus i syfte att bidra till minskad smittspridning.

Uppnådda resultat

Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering
Samtliga barn och unga som under perioden bedömts ha skyddsbehov har placerats hos en lämplig vårdgivare. För att tillgodose akuta skyddsbehov arbetar förvaltningen så snabbt som möjligt för att hitta en vårdgivare. Förvaltningen utgår från stadens upphandlingar, men i undantagsfall om de inte kan erbjuda plats vänder sig förvaltningen till externa vårdgivare. Vid avsteg från ramavtal finns alltid dokumentation om varför avsteg gjorts.

Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering

Utfallet uppgår till 94 % och förvaltningens årsmål på 92 % uppnås därmed. Årets resultat är också en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående år. Förvaltningens egen regi-verksamheter har bland annat arbetat kontinuerligt med bemötandefrågor vilket avspeglar sig i bemötandet gentemot den enskilde. Arbetet ses som en bidragande faktor till att årsmålet uppnås.

Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan

Utfallet uppgår till 77,78 % och förvaltningens årsmål på 75 % uppnås därmed. Förvaltningen har prioriterat arbetet med att ge stöd till familjehemsplacerade barn i skolåldern så att de klarar målen i kärnämnen i grundskolan. I arbetet har förvaltningen direktkontakt med skolorna och följer barnens skolgång och utveckling. När förvaltningen ser att barnen har behov av extra resurser påtalas behovet till skolorna. Familjevårdsinspektörerna stöttar familjehemmen i arbetet och arbetar tillsammans med socialsekreterarna. Förvaltningen använder stora delar av Skolfams pedagogik även när det gäller de barn som inte är berättigade till Skolfam. Det betyder att familjehemmen till exempel läser mycket med barnen, motiverar till skolgång och hjälper dem med läxor. I vissa fall tillsätter förvaltningen även en coach som motiverar och hjälper till med läxor. Det sker i de fall familjehemmen inte kan hjälpa till med läxor utifrån egen kunskapsbrist vilket oftast handlar om barn som är placerade i det egna nätverket.

Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader

Utfallet uppgår till 66,75 % och årsmålet om 50 % uppnås därmed. Förvaltningen har arbetat med att kontinuerligt och på regelbunden basis följa upp att de klienter som har Bostad först har det stöd som de är i behov av för att de ska kunna behålla sina bostadskontrakt. Uppföljningen genomförs tillsammans med klienten, case manager och ansvarig socialsekreterare. Case manager arbetar för att arbetsplanen och kontakter med samverkanspartners kommer igång och upprätthålls.

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Utfallet uppgår till 80 % och årsmålet om 78 % uppnås därmed. Utfallet är en ökning med 5 procentenheter jämfört med föregående år. Resultatet visar att enskilda som bor i förvaltningens LSS-bostäder i hög utsträckning har varit med och planerat det stöd de får genom att vara delaktiga i upprättandet av sina genomförandeplaner. Genomförandeplanen har varit ett centralt utvecklingsområde under flera år i förvaltningens egen regi verksamheter, till exempel genom satsningar i form av utbildning. Förvaltningen gör antagandet att satsningarna har bidragit till att årsmålet uppnås.

Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats

Utfallet uppgår till 88 % och årsmålet om 80 % uppnås därmed. Utfallet är en ökning med 6 procentenheter jämfört med förra årets resultat. Under året som gått har nya arbetssätt utvecklats inom förvaltningens egen regi. Bland annat har insatser via videolänk erbjudits. Den enskilde får då personalstöd direkt via sin telefon eller surfplatta istället för fysiskt personalstöd i den enskildes lägenhet. Resultatet av de nya arbetssätten avspeglas i utfallet och har bidragit till den positiva ökningen av andel personer som är nöjda med sin insats.

Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol

Utfallet uppgår till 75 % och årsmålet på 67 % uppnås därmed. Utvecklingen i stadsdelsnämndsområdet följer den nationella utvecklingen. Ungas alkoholvanor avseende både debutålder och alkoholkonsumtion har minskat stadigt de senaste decennierna. Förvaltningens preventionsarbete sker med förankring i stadens ANDT-program, genom framförallt fältassistenter men även inom de öppna verksamheterna, ungdomsmottagningen samt föräldrainsformation och föräldrarådgivning. I fortsatt arbete kan särskilt stöd riktas mot lågutbildade föräldrar, där medvetenhet om att moderns utbildningsbakgrund ger starkast effekt på barns levnadsvanor och livsval, liksom en analys kring flickors alkoholvanor kopplat till flickors markant lägre välmående och självskattade hälsa. Uppmärksammas bör att stockholmsenkäten har en låg svarsfrekvens med 224 svarande elever från stadsdelsnämndsområdet vilken kan påverka dess resultat.

Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika

Utfallet uppgår till 90 % och årsmålet på 89 % uppnås därmed. Avseende ungas narkotikaanvändning är det viktigt att beakta det samband som finns mellan narkotikaanvändning och utsatthet för brott: bland flickor som har begått narkotikabrott uppger drygt 58 % att de utsatts för sexualbrott, vilket kan jämföras med drygt 21 % bland flickor totalt. Bland pojkar har nästan 13 % av dem som begått narkotikabrott blivit utsatta för rån, vilket kan jämföras med 4,1 % bland pojkar totalt. Förvaltningens preventionsarbete sker med förankring i stadens ANDT-program, genom framförallt fältassistenter men även inom de öppna verksamheterna, ungdomsmottagningen samt föräldrainsformation och föräldrarådgivning. Uppmärksammas bör att stockholmsenkäten har en låg svarsfrekvens med 224 svarande elever från stadsdelsnämndsområdet vilken kan påverka dess resultat.

Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak

Utfallet uppgår till 89 % och årsmålet på 87 % uppnås därmed. Rökning bland unga har minskat stadigt det senaste decenniet, visar både stockholmsenkäten och undersökningar från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN). En tidig alkohol- och rökingsdebut är 1,2 gånger vanligare i storstäder. Debutåldern är lägre för barn med lågutbildade föräldrar och en tidig debutålder ökar risken för ett senare regelbundet användande. Pojkar använder snus i en högre grad än jämnåriga flickor, men både CAN och stockholmsenkäten visar på ett ökat användande av snus bland gymnasieflickor. I fortsatt arbete kan särskilt stöd riktas mot lågutbildade föräldrar, där medvetenhet om att moderns utbildningsbakgrund ger starkast effekt på barns levnadsvanor och livsval. Det finns även skäl till att tydligare uppmärksamma snusets skadliga effekter. Förvaltningens preventionsarbete sker med förankring i stadens ANDT-program, genom framförallt fältassistenter men även inom de öppna verksamheterna, ungdomsmottagningen samt föräldrainsformation och föräldrarådgivning. Uppmärksammas bör att stockholmsenkäten har en låg svarsfrekvens med 224 svarande elever från stadsdelsnämndsområdet vilken kan påverka dess resultat.

Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen

Utfallet uppgår till 89,09 % och årsmålet på 82 % uppnås därmed. Skolundersökningen om brott (BRÅ 2019) visar att 12 % av pojkarna och 6 % av flickorna uppger att de burit kniv som vapen under 2017. Flickor bär mer sällan vapen än jämnåriga pojkar och pojkar är överrepresenterade avseende våldsbrott, både som förövare och offer. För skolelever är den vanligaste brottsplatsen i skolmiljö. Skjutvapenvåldet, med öppna skjutningar i offentlig

miljö, är ett omfattande samhällsproblem. Delar av stadsdelsnämndsområdet är utsatta vad gäller organiserad brottslighet och närvaron av öppen narkotika- och våldsbrottslighet. Skjutvapeninnehav och skjutningar involverar i ökad utsträckning unga, även omyndiga. Unga med ensamstående föräldrar i ekonomisk utsatthet är överrepresenterade. Arbete för att motverka odemokratiska värderingar och normalisering av våld behöver integreras i arbete för aktivt föräldrastöd och ökade förutsättningar för barns skolframgång. Fältassistenternas samarbete med skolorna med i form av MVP samt digitala föreläsningar om heder och machokultur exempel på insatser liksom det löpande värdegrundsarbetet inom de öppna verksamheterna.

Antal vräkningar som berör barn

Förvaltningen når årsmålet om då antalet vräkningar som berör barn uppgår till 0 stycken. Förvaltningens hyresrådgivare får information av hyresvärden när en barnfamilj riskerar avhysning. Hyresrådgivaren fungerar som en länk vidare in till socialtjänsten som ofta redan har kännedom om barnfamiljen. Olika delar av förvaltningen samverkar för att stötta de vuxna/vårdnadshavarna i att fullfölja kontakten med enheten för ekonomiskt bistånd och därmed förhindra en avhysning.

Delvis uppnådda resultat

Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.

Utfallet uppgår till 82,3 % vilket innebär att årsmålet om 84 % uppnås delvis. För att barn och unga inte ska bli aktuella inom 12 månader efter avslutad insats arbetar förvaltningen målmedvetet med att säkerställa att så adekvata insatser som möjligt ges till de barn och ungdomar som bedöms ha vårdbehov. Som ett led i detta har förvaltningen påbörjat ett arbete med att fokusera på de barn och ungdomar som blir aktuella för utredning för tredje gången. Förvaltningen har fördjupat genomgångarna av tidigare genomförda utredningar och Signs of Safety-verktygen tidslinje och kartläggning används när genomgångarna görs. Verktygen används för att tydliggöra hur risker, skydd och tidigare problematik sett ut så att dessa på ett tydligare sätt blir en del av den nya utredningen. Syftet är att få en så tydlig och bred bild av barnet/ungdomens situation som möjligt så att denne kan få adekvat stöd. Arbetet kommer att fortsätta under 2021.

Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatrin

Utfallet uppgår till 31,04 % vilket innebär att årsmålet om 35 % uppnås delvis. Förvaltningens biståndsbedömare försöker vid uppföljningen med den enskilde ta reda på om han/hon klarar med på egen hand i syfte att frigöra och utveckla den enskildes egna resurser. Att förvaltningen inte lyckats nå det uppsatta årsmålet kan bero på flera orsaker. För en del av de enskilda verkar frågan vara svår att förstå medan vissa kan vara rädda att minsta den beviljade insatsen om de svarar ja på frågan om de klarar mer på egen hand. Det är vidare inte alla klienter som har som mål att klara mer utan deras mål med insatsen är att bevara sin nuvarande funktionsförmåga. I sammanhanget är det viktigt att nämna att flera av socialpsykiatrins klienter har under den pågående Covid-19 pandemin mått allt sämre. Många har blivit mer isolerade, inte kommit iväg till sysselsättning, träfflokal, Jobbtorg, med mera. För att de enskilda ska vara så delaktiga som möjligt i sina mål och insatser kommer förvaltningen att ge information på ett ännu mer anpassat sätt och säkerställa att den berörde förstår den. Förvaltningen kommer även att utforska om Klarspråk kan underlätta

kommuniceringen.

Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk

Utfallet uppgår till 47,8 % vilket innebär att årsmålet om 50 % uppnås delvis. Förvaltningen arbetar med att under utredningsprocessen och i valet av insatser ta tillvara på den enskildes synpunkter och önskemål samt forskning och professionens kompetens. Socialsekreterarna har även täta uppföljningar med brukare och vårdgivare, vilket enligt förvaltningens bedömning medför att sannolikheten ökar för att brukarna ska avsluta sina insatser enligt plan.

Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas

Utfallet uppgår till 39,13 % vilket innebär att årsmålet om 46 % uppnås delvis. Under året har det inkommit 272 meddelande om uppsagda kontrakt, varav 23 underrättelser om avhysning från Kronofogdemyndigheten. 5 av dessa avser privatperson som avhyser privatperson, där orsak till avhysning är avsaknad av nyttjanderätt. Resterande 18 avser avhysning från allmännyttig hyresvärd. Totalt har 14 avhysningar verkställts och 9 har återkallats.

Förvaltningen ser svårigheter med att uppnå målet då förvaltningens handlingsutrymme att avvärja avhysningar är begränsat. I synnerhet om avhysningarna har beslutats i domstol. Förvaltningen fokuserar därför på det förebyggande arbetet för att avhysningar inte ska inträffa. Det förebyggande arbetet är delvis uppsökande och handlar om att skapa en relation med de enskilda som riskerar avhysning och för att identifiera lösningar. Arbetet utförs av hyresrådgivaren som har en tät samverkan med stadsdelsnämndsområdets hyresvärdar samt andra viktiga aktörer som exempelvis Kronofogdemyndigheten.

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal

Utfallet uppgår till 86 % vilket innebär att årsmålet om 90 % uppnås delvis. Årets resultat är en liten försämring jämfört med föregående år. Mätningen visar att verksamheterna fortsatt behöver utveckla arbetssätt kopplat till värdegrund och gott bemötande. Under året har bemötandefrågor och utvecklandet av värdegrunden inte varit prioriterat med anledning av att pandemin. Arbetet har präglats av att hitta smittsäkra arbetssätt utifrån rådande restriktioner snarare än individuellt utformade arbetssätt. Detta tros ha påverkat utfallet och upplevelsen av bemötande.

Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering

Utfallet uppgår till 84 % vilket innebär att årsmålet om 87 % uppnås delvis. Resultatet är en ökning med två procentenheter jämfört med föregående år. Införandet av, och nya arbetssätt, kopplade till Pedagogiska ramverket ses som en förklaring till den positiva utvecklingen.

Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Utfallet uppgår till 82 % vilket innebär att årsmålet om 84 % uppnås delvis. Resultatet är en marginell försämring med endast 1 procentenhet jämfört med föregående år. Förvaltningen gör antagandet att pandemin kan ha påverkat brukarens helhetsupplevelse av trivsel. I perioder har omfattande sjukfrånvaro påverkat kontinuiteten i bemanningen och den enskilde har inte i samma utsträckning kunnat påverka insatsernas utformning då arbetet med att säkra smittspridning gått före annat arbete.

Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn

Utfallet uppgår till 68 % vilket innebär att årsmålet om 80 % uppnås delvis. Resultatet är en försämring med åtta procentenheter jämfört med föregående år. Förvaltningen gör antagandet att resultatet gällande tryggheten speglar den otrygghet som flera invånare i stadsdelsnämndsområdet visar i andra mätningar. Förvaltningen kan också konstatera att pandemin troligen bidragit till minskad känsla av trygghet. Personalkontinuiteten har inte kunnat upprätthållas på grund av att fler medarbetare varit sjuka under året. Flera nya vikarier har skolats in på arbetsplatserna vilket för brukaren innebär nya kontakter. Besök av anhöriga har fått anpassats så att dessa kunnat genomföras på ett smittsäkert sätt och under vissa perioder har besök av anhöriga inte varit genomförbara alls. Detta tros ha påverkat den enskilda helhetsupplevelsen av trygghet.

Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god

Utfallet uppgår till 55 % vilket innebär att årsmålet om 58 % uppnås delvis. Det finns flera faktorer bakom en lägre skattad hälsa som framförallt har koppling till kön (flickor skattar sin hälsa lägre än jämnåriga pojkar) samt socioekonomisk status och familjeförhållanden (barn i socioekonomiskt svagare grupper skattar sin hälsa lägre). Det finns ett starkt samband mellan deltagande i förening och kulturskola (instrumentell fritidsaktivitet) och självskattad hälsa, barn i socioekonomiskt lägre grupper deltar i lägre grad, så även i stadsdelsnämndsområdet. Det finns också samband mellan självskattad hälsa och hälsosamma matvanor. Barn i socioekonomiskt svagare grupper har sämre matvanor än jämnåriga från socioekonomiskt starka grupper. Föräldrars utbildningsnivå påverkar, särskilt moderns. Det finns också samband mellan trångboddhet och mental och fysisk ohälsa som bör beaktas i sammanhanget. Att bo trångt påverkar tillgång till vila, rekreation och studiero liksom till möjlighet att umgås med vänner och utveckla ett självständigt liv.

Förvaltningens arbete för en ökad självskattad hälsa bland stadsdelsnämndsområdets unga innefattar ett uppsökande arbete från ungdomsmottagning, riktade aktiviteter till flickor i förvaltningens öppna verksamheter, samverkan med idrottsföreningar för ökad fysisk aktivitet, coachingprogram genom ideella organisationen Löparakademien för niondeklassare för att främja självförtroende och framtidshopp, liksom det arbete som fältassistenter bedriver för att slussa in unga till öppna verksamheter och rådgivande verksamheter. Barns och ungas hälsa och jämlika rätt till liv och utveckling i enlighet med barnkonventionen blir en viktig vägledare i framtida utvecklingsarbete inom kultur, fritid och förebyggande främjande arbete.

Ej uppnådda resultat*Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar*

Utfallet uppgår till 56,8 % vilket innebär att årsmålet om 80 % inte uppnås. Förvaltningen har under året arbetat med att organisera verksamheten så att socialtjänsten och barn/ungdomar samt föräldrar kan träffas inom 48 timmar. Den främsta anledningen till att förvaltningen inte når målet är att det saknas kontaktuppgifter till familjen i polisanmälan vilket gör att socialtjänsten inte kunnat kalla familjen till möte inom 48 timmar. Under våren och hösten har ytterligare en orsak varit att familjer inte haft möjlighet att komma på inbokad möte på grund av symtom på Covid-19 eller sjukdom. I de fall då en anmälan inkommer på fredag lyckas förvaltningen oftast inte träffa familjerna inom 48 timmar eftersom socialtjänsten i

förvaltningen inte arbetar helger. Förvaltningen har en pågående samverkan med polisen där man påminner om vikten av att inhämta och förmedla korrekta kontaktuppgifter i samband med polisanmälan.

Goda exempel

Klarspråk

På förvaltningens Beställarenhet för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning utvecklas sätt att kommunicera med enskilda på. Vid både muntlig och skriftlig kommunikation används ett så klart och enkelt språk som möjligt, till exempel använder förvaltningen klarspråk vid formuleringarna av skriftliga beslut. Informationen anpassas efter den enskildes funktionsnedsättning, vilket kan handla om att disponera text på ett logiskt sätt, ha informativa rubriker och undvika långa och invecklade meningar. Vid behov används alternativa kommunikationssätt, till exempel bildkommunikation.

Intern-SIP

Förvaltningen har beviljats lokala utvecklingsmedel för projektet *Intern-SIP (Intern samordnad Individuell plan)* som påbörjades under 2020. Fokus för projektet är samverkan gällande målgruppen unga vuxna mellan enheten för ekonomiskt bistånd och vuxenenheten men innefattar en struktur som på sikt kommer att fungera som modell för samverkan som mellan förvaltningens samtliga enheter inom socialtjänsten. Syftet med *Intern-SIP* är att enskilda som behöver insatser från olika verksamheter inom socialtjänsten ska få hjälp att samordna dessa för att öka internsamverkan och brukardelaktighet.

Systematiskt uppsökande arbete

Fältassistenternas systematiska uppsökande arbete i grundskolorna bedöms vara en framgångsfaktor i deras arbete. Fältassistenterna har också under året i högre utsträckning samarbetat med ungdomsmottagningen. Bland annat har de haft programmet Respekt och Självrespekt (RoS) i en skola tillsammans med kurator från ungdomsmottagningen. Fältassistenterna har även haft en dag tillsammans med ungdomsmottagningens personal i en skola med information, diskussion och övningar kring ämnet pornografi. Till följd av pandemin har fältassistenterna besökt elever på utomhus, exempelvis på skolgården vid raster och skolavslut. Responsen från ungdomarna har varit positiv.

Digitala föreläsningar

I samarbete med Stadsteatern genomfördes en digital föreläsning kring tystnads- och machokultur digitalt med en uppslutning på cirka 40 pojkar vilket förvaltningen bedömer var en god uppslutning som visar på ämnets aktualitet.

Pedagogiska ramverket

Under året har alla LSS-verksamheter i förvaltningens egen regi certifierats i pedagogiska ramverket, ett grundutbildningskoncept som förvaltningen själv har tagit fram. Certifieringen säkerställer ökad kompetens hos medarbetarna, så att de i ännu högre grad ska kunna ge det stöd som personerna i verksamheterna behöver. Medverkande för att dela ut diplom vid certifieringsceremonin var Stockholms stads socialborgarråd, Jan Jönsson. Under året antog även Farsta stadsdelsförvaltning och Kungsholmen stadsdelsförvaltning grundutbildningskonceptet och flera andra har visat intresse för pedagogiska ramverket som under 2021 fortsätter att spridas till stadsdelsförvaltningar i staden och till andra kommuner.

Podcasten "Unika folket"

2019 startade Högsåtra LSS-bostad en podcast som fortsatt att sändas under hela 2020. Podcasten heter Unika folket där medarbetare och boende på LSS-bostaden samtalar kring olika teman. Verksamheten kan se att arbetet med podcasten också gett effekter i det dagliga arbetet. Brukarna upplever sig respekterade och medarbetarna har fått en annan förståelse för brukarnas situation.

Anpassad daglig verksamhet

I pandemis spår har nya arbetssätt utvecklats så att kärnverksamheten kunnat fortsätta men på ett smittsäkert sätt. Ett exempel är daglig verksamhet som anpassat sina arbetsuppgifter så att arbetstagarna kunnat genomföra dessa i sitt hem med stöd av personal från daglig verksamhet. Vissa arbetsuppgifter har också digitaliserats så att de genom användandet av dator eller I-pads kunnat genomföras i hemmet med eller utan stöd från personal.

Digitalt boendestöd

Socialpsykiatrins egenregi verksamhet har i de fall där det varit möjligt styrt om till att erbjuda digitalt boendestöd. Detta har bidragit till att minska risken för smittspridning då boende och personal inte behövt träffas. Men också till en möjlig ökad självständighet hos den enskilde. Genom användning av till exempel I-pads har brukarna fått visuellt stöd av personalen i ADL-aktiviteter så som tvätt och städning.

VR projekt

Medarbetare vid några av LSS bostäderna i egen regi har genomfört VR-utbildning. Syftet är att personalen efter utbildningen ska kunna ge brukarna stöd i aktiviteter som kan genomföras med så kallades VR-glasögon. Genom detta arbetssätt kan både fysisk aktivitet, och kognitiva förmågor främjas samtidigt som aktiviteterna genomförs på ett smittsäkert sätt.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har de senaste åren följt resultaten på de könsuppdelade indikatorerna från kommunfullmäktige. Majoriteten av dessa uppvisar inte några signifikanta skillnader utifrån kön över tid förutom utfallen på indikatorn *Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk*. Fördjupade analyser av indikatorn ur ett jämställdhetsperspektiv visar att flera av de hypoteser som förvaltningen haft till skillnaderna i utfall inte har visat sig stämma.

Förvaltningen ser fortsatta utmaningar med att uppnå stadens och de nationella jämställdhetsmålen om jämställd hälsa och att våld i nära relationer ska upphöra. Förvaltningen uppmärksammar att det i flera ärenden som aktualiseras handlar om hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen ser även utmaningar att nå fler våldsutövare. Antalet våldsutsatta som söker stöd hos förvaltningen är större än antalet som söker om behandling för att upphöra sitt våldsutövande. Förvaltningen ser även att det kan finnas risker för ett mörkertal bland både kvinnor och män som blir våldsutsatta. För att nå fler arbetar förvaltningen med kommunikation både internt och externt. Ett kontinuerligt samarbete med polisen kommer också bidra till att förvaltningen når fler våldsutövare. Förvaltningen bedömer att arbetet direkt bidrar till de nationella jämställdhetsmålen som beskrivits ovan samt flera mål i Agenda 2030. Främst handlar det om mål ett om ingen fattigdom, mål tre om att uppnå god hälsa och välbefinnande, mål fyra om en god utbildning för alla, mål fem om jämställdhet och mål tio om minskad ojämlikhet. Förvaltningen ser också en indirekt koppling till mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen.

Jämställdhetsarbetet på förvaltningen inom de berörda verksamhetsområdena sker integrerat i

ordinarie verksamhet men behov av fortsatta utbildningsinsatser och kompetenshöjande aktiviteter hos medarbetarna är identifierat.

Arbetet med barns rättigheter

Inom socialtjänsten har förvaltningen en barnrättssamordnare som har det övergripande och samordnande ansvaret för implementeringen av barnrättsperspektivet inom denna del av förvaltningens verksamhet. Barnrättssamordnaren får stöd och utbildning i sitt uppdrag från avdelningen för stadsövergripande sociala frågor vid socialförvaltningen.

Barnrättssamordnarens uppdrag har varit att ta fram en lokal implementeringsplan för stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten och för arbetet med barnrättsperspektiv. I barnrättssamordnarens roll ingår även att följa upp och utvärdera arbetet med barnrättsperspektivet. För att kunna göra det har barnrättssamordnare regelbundna barnrättsambassadörsträffar som sker var sjätte vecka. Målsättningen med arbetet är att barnperspektivet ska genomsyra alla delar av socialtjänsten och barnets bästa ska lyftas i utredningar och beslut.

Handläggarna inom socialtjänsten har olika verktyg som de kan använda i arbetet med barn. De använder sig av utredningsmallar som är riktade till barn, så kallade barnutredningar. På motsvarande sätt finns det mallar för barnkonsekvensanalyser och barnbrev där barn kan förberedas på vilka frågor som kommer att ställas vid ett möte och vad mötet syftar till. Vid behov används alternativa kommunikationssätt, till exempel bildkommunikation, känslkort och/eller tejpingsdockor.

Hos Relationsvårdscentrum Sydväst görs barnkonsekvensanalyser i samtliga utredningar där det finns barn i familjen och skolgång har kunnat säkerställas för 95 % av de barn som har varit medföljande på skyddat boende. På enheten för barn- och ungdom används arbetssättet BBIC (Barns behov i centrum) för att stärka barns delaktighet i utredningar.

Socialsekreterarna håller enskilda samtal med barn och ungdomar under förutsättning att vårdnadshavare samtycker till det och med hänsyn till barns ålder och mognad. När en utredning avslutas har enheten som rutin att erbjuda ett avslutande samtal där man återger utredningen till alla barn över 5 år.

Hos resursenheten använder familjebehandlarna skattningsmaterialet Session rating scale (SRS) under sina samtal för att utvärdera hur barn, ungdomar och föräldrar upplever sin behandling. Skattningen fokuserar på frågor som rör bemötande och om upplevelsen av att man har fått ta upp det man själv tycker är viktigt under behandlingens gång.

Hos enheten för vuxna och socialpsykiatri arbetar handläggarna med att lyfta barnrättsperspektivet och barnets bästa i utredningar och beslut. Arbetet med barnkonsekvensanalyser fortsätter att implementeras och utvecklas för att barnets bästa ska främjas i de beslut som fattas. Enheten arbetar även med att implementera BRA-samtal (barns rätt som anhöriga) inom utförarverksamheterna där barn till personer med beroendeproblematik får möjlighet att komma till tals utifrån sin situation.

Beställarenheten för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning har uppmärksammat utmaningar i att skriva barnkonsekvensanalyser till följd av pandemin. Om barnet tillhör en riskgrupp försvåras möjligheten att lyfta barnets röst i utredningen om man inte kan träffas.

De olika enheterna inom socialtjänsten har kommit olika långt i arbetet med barnrättsperspektivet och arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnrättsperspektivet försätter att implementeras.

Förvaltningens samlade förebyggande och intervenerande insatser är viktiga för att minska våldsutsattheten hos barn som bor i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen har genom fältassistenter utforskat former för förändringsarbete avseende heder och machokultur med digitala föreläsningar och besök i skolor som kommer fortgå under 2021. Förvaltningens arbete med platssamverkan och platsaktivering blir viktiga aspekter för att öka tryggheten i offentliga rum och minska risken att barn exponeras för våld eller otrygga händelser.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom (arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 4 - God utbildning för alla (arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)
- Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen (stadsledningskontoret och kulturförvaltningen)

Förvaltningens arbete med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen pågår i socialtjänstens samtliga verksamheter och kopplas till mål 1. Arbetet med att erbjuda en aktiv fritid inom egen-regi verksamheterna för personer med funktionsnedsättning samt mötesplatser för socialpsykiatriens målgrupp kopplas till mål 3. Fältassistenternas uppsökande arbete samt samverkan med kurator från ungdomsmottagningen på en av stadsdelsnämndsområdets skolor kopplas till mål 3. Så gör även den digitala föreläsningen om hederskultur och machonormer som genomförts. Arbetet med att ge stöd så att familjehemsplacerade barn ska klara skolgången och att säkerställa att barn som är medföljande till skyddande boenden kopplas till mål 4. Arbetet med att analysera könsuppdelad statistik samt att genomföra jämställdhetsanalyser kopplas till mål 5. Förvaltningens samverkan med rådet för funktionshinderfrågor kopplas till mål 10. Så gör även de insatser som förvaltningen beviljar med stöd av SoL och LSS efter individuella behovsbedömningar. Förvaltningens arbete med den lokala samverkansöverenskommelsen samt samverkan med bland annat polisen kopplas till mål 16.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

Övergripande struktur för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis beskrivs i den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, polismyndigheten och utbildningsförvaltningen. Samverkansöverenskommelsen har implementerats under 2020. Det finns ytterligare en samverkansöverenskommelse mellan socialtjänst, skola, förskola, prevention och fritidsverksamhet. Vidare finns *Strategin för att förhindra att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet* samt *Stödmaterial för samverkan mellan skola och socialtjänst*. De olika styrdokumenterna anger samma syfte och mål kring samverkan för målgruppen. För att undvika flera parallella spår utifrån olika dokument har förvaltningen valt

att införliva samtliga inom ramen för den övergripande samverkansöverenskommelsen.

Det övergripande arbetet inom förvaltningen för området barn och unga planeras och följs upp i tvärprofessionella grupper som representeras av chefer från socialtjänstens barn- och ungdomsenhet samt resursenheten, enheten för öppna verksamheter, skolan, förskolan, fritidsverksamheten och polisen. I arbetet utgår förvaltningen från *Stockholms stads strategi för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet*. Strategin lyfter på ett konkret sätt fram vikten av samhandling och förebyggande arbete och fungerar som en vägledning i arbetet.

Exempel på åtgärder förvaltningen arbetat med för att utveckla samverkan mellan socialtjänst, skola, förskola och polis:

Socialtjänst och polis agerar tidigt tillsammans

Socialtjänsten har i dialog med polisen arbetat med att ta fram rutiner för orosanmälningar. Det kan vara typ av information som behöver finnas med i orosanmälningar för att socialtjänsten ska kunna agera på bästa sätt för barnet. Till exempel är ofta information av mer social karaktär viktig istället för fokus på brott. Polisen kallas till och deltar i fler anmälningsmöten hos socialtjänsten, på samma sätt som redan görs med skola och förskola.

Tydliggöra omständigheter kring sekretess och hitta samverkansformer där sekretess inte utgör hinder

Socialtjänst, polis, förskola och skola har identifierat situationer där sekretesslagstiftningen upplevs som hinder i samverkan. Det kan handla om att inte kunna dela information som bedöms vara viktig för barnets bästa. En åtgärd är att utveckla arbetsätt som aktivt motiverar vårdnadshavare att lämna samtycke till att information delas mellan till exempel socialtjänst och polis. Samverkan behöver dock inte alltid handla om att diskutera individuppgifter, det kan till exempel också vara att ge bättre förutsättningar att arbeta med att fördela ansvar mellan verksamheter. För det krävs ömsesidig grundläggande förståelse och tillit kring varandras arbetsområden. Pandemin har under året försvårat sammankomster i workshops och liknande, men förvaltningen har erfårit att denna typ av aktiviteter behövs framöver för att skapa förtroende och kunskap om varandras verksamheter. Förvaltningen ser också framemot den sekretesshandbok som socialförvaltningen håller på att arbeta fram och som lanseras nästa år.

Skolsociala team

Arbetet med skolsociala team har under året bedrivits i Lillholmskolan. Förvaltningen har sett att det finns behov att fördela resurserna bredare och att samtliga kommunala grundskolor i stadsdelsnämndsområdet ska ha tillgång till teamen. Genom det kan förvaltningen nå fler elever och skapa likställighet mellan skolorna. Det innebär förnyade arbetsätt och rutiner, bland annat ska rektorer ha ett större ansvar när det gäller urval av elever till skolsociala team. Planering för nya arbetsätt har påbörjats, där huvudsaklig förändring fokuserar på urval, ansökan och antagning till Skolsociala team. Fler elever ska ges möjlighet att få insatsen.

I ett stadsövergripande projekt som finansieras av Europeiska socialfonden har förvaltningen anställt en skolsocionom. Skolsocionomen är lokaliserad i Sätterskolan, men ingår som en del i det skolsociala teamet. Syftet med projektet är att ytterligare utveckla tidigt förebyggande arbete för att ge elever socialt stöd i skolan. Skolsocionomen har varit anställd sedan i september och projektet pågår till 2022.

Handlingsplan i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019– 2022

Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för strategins utgångspunkter. Handlingsplanen har arbetats fram bland annat genom workshop med representanter från alla verksamheter inom förvaltningen som arbetar med barn och unga samt utbildningsförvaltningen och polisen.

Pågående åtgärder och utveckling av arbetssätt som är införda i handlingsplanen:

Främjande insatser som föräldrarådgivare, hembesöksprogram och öppna förskolan behöver nå alla familjer. Förvaltningen utvecklar informationsspridning så att den blir effektiv. Förskoleverksamheten inför nyhetsbrev till föräldrar på förskolan. Förvaltningen arbetar med information internt och externt till samverkanspartners för att på så sätt få en bredare informationsspridning till föräldrar och barn som olika professioner, till exempel polis och skolpersonal, möter i vardagen. På så sätt kan fler hjälpa till att informera och motivera föräldrar att ta del av förebyggande insatser som finns i förvaltningen.

Ökat samarbete i tidigt skede mellan barn- och ungdomsenhetens myndighetsutövning och ungdomsteamets biståndsbedömda insatser. Biträdande enhetschefer på enheterna har en fast tid varje vecka för genomgång av ärenden. Ett fokus är att planera och tillsätta insatser under pågående utredning. Förvaltningen undersöker även förutsättningar för att arbeta med en modell som Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning tagit fram som handlar om tidig hemgång från institution.

Polis och socialtjänst agerar tidigt tillsammans. Antalet orosanmälningar från polisen har ökat och i dialog med polisen utvecklas anmälningarna, så att information finns med som underlättar för socialtjänsten att göra bedömningar. Socialtjänsten kallar polis till anmälningsmöten där syftet är att barn och vårdnadshavare, polis och socialtjänst har gemensamt möte där oron som finns kring barnet förmedlas. Anmälningsmöten med polis ska öka.

Tydliggöra omständigheter kring sekretess och utveckla samverkansformer där sekretessen inte utgör hinder i samarbetet. Till exempel arbeta aktivt för att vårdnadshavare lämnar samtycke till att information delas mellan olika aktörer kring barnet. Det kan vara socialtjänst, fältassistenter, polis, förskola, skola med flera.

Fritidsverksamheten och socialtjänsten utvecklar ett närmare samarbete kring barn och ungdomar. Fritidsverksamheten konsulterar i högre utsträckning socialtjänsten i frågor kring barn och unga och socialtjänsten involverar fritidsverksamheten i utredningar. Fritidsverksamheten utgör en del av det professionella nätverket vid öppenvårdsinsatser.

Skolsociala team – Förvaltningen fortsätter utveckla arbetet utifrån stadens vägledning. För att nå fler elever har förvaltningen sett att det finns behov att bredda verksamheten till alla kommunala grundskolor i stadsdelsnämndsområdet. Ett arbete med att upprätta rutiner för ett förnyat arbetssätt har pågått under året och införs nästa skolår. Det innebär bland annat att rektorerna kommer att ha ett större ansvar när det gäller urval av elever till skolsociala team.

MVP (mentorer i våldsprevention) är ett våldspreventivt program som förvaltningen tillsammans med skolorna valt att införa i stadsdelsnämndsområdets grundskolor. Det är ett samarbete mellan socialtjänst och skola och arbetet bedrivs bland annat genom lektioner i

skolan. Programmet utgår från ett jämställdhetsperspektiv och belyser vålds- och könsnormer.

Arbetet med Sociala insatsgrupper (SIG) fortsätter. För åldersgruppen 18-29 år pågår arbetet och stadens vägledning har implementerats. För den yngre åldersgruppen 12-17 år finns behov att utveckla verksamheten så att förvaltningen når fler ungdomar. Förvaltningen ser framemot vägledningen för denna åldersgrupp som håller på att arbetas fram i staden och som förvaltningen avser att implementera 2021.

Arbetet med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Beställarenheten för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning har samarbete med Iwork, Jobbtorg och Aim för att stödja personer som tillhör personkretsen för LSS att komma ut i praktik. Genom samverkansförbundet finns MIA-projekten där biståndsbedömarna har viss kontakt. Biståndsbedömarna har nära kontakt med socialsekreterare inom enheten för ekonomiskt bistånd.

Personer som har behov av ledsagning för att kunna komma till de aktiviteter som Stockholms stad erbjuder till personer med funktionsnedsättning har möjlighet att ansöka om ledsagarservice. Ledsagning används även för att bryta isolering och få en aktiv fritid. Ledsagarservicen får även användas utan att omfattningen påverkas i samband med politiska val.

Arbetet med fysisk tillgänglighet har stärkts under året, till exempel genom insatser i form av delaktighetsanpassade utrymmen inom LSS-bostäder. Inomhusmiljön och utformningen av gemensamma ytor inom vissa LSS-bostäder har anpassats efter kunskapen i Pedagogiska ramverket. En ökad delaktighetsanpassning har lett till att lokalernas ändamål bättre motsvarar brukarnas behov.

Samtliga nybyggnadsprojekt inom LSS som förvaltningen planerar med enskilda byggherrar är rådet för funktionshinderfrågor delaktiga i. De granskar och kommer med synpunkter på utformningen av bostäderna och dess utemiljö med utgångspunkt i ett tillgänglighets- och delaktighetsperspektiv. Daglig verksamhet i egen regi vars verksamhet bedrivits i Skärholmen flyttade under året till Vårberg. Den dagliga verksamhet som ligger i Bredäng har under året utökats och en del av verksamheten har förberetts för nya mer ändamålsenliga lokaler i samma hus som de redan är etablerade i. En bidragande orsak till flytten är just att lokalerna behövde anpassas efter en större delaktighet och tillgänglighet. Rådet för funktionshinderfrågor har varit delaktiga vid framtagandet av samtliga nya lokaler.

Tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor har förvaltningen genomfört en workshop med fokus på kommande verksamhetsplan och diskuterat rådets medverkan i olika aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100	100 %	100 %	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	56,8 %	91,2 %	60 %			80 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
<p>Analys</p> <p>Rutiner och arbetssätt för att träffa barn och unga som är anmälda för brott tillsammans med vårdnadshavare har tagits fram. Anledningen till att förvaltningen inte har kunnat kalla barn och ungdomar till samtal inom 48 timmar är att det i polisanmälan saknats telefonnummer till vårdnadshavare och barn. Förvaltningen har genom sökningar på internet försökt få fram telefonnummer men inte lyckats vid samtliga tillfällen. I de allra flesta fall skickades kallelsen per post och möte med vårdnadshavare och barn genomfördes men inte inom 48 timmar vilket beror på postgången. Ytterligare en förklaring till att årsmålet inte har nåtts rör Covid-19 pandemin. Socialsekreterare har utifrån rådande restriktioner och sjukdom inte kunnat genomföra fysiska möten i samma utsträckning som tidigare.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen har en pågående samverkan med polisen där man påminner om vikten av att inhämta och förmedla korrekt kontaktuppgifter i samband med polisanmälan. Förvaltningen kommer fortsätta att påtala detta i kontakten med polisen. I de fall där kontaktuppgifter saknas har förvaltningen arbetat med att få kontakt med vårdnadshavare genom att eftersöka telefonnummer. När förvaltningen inte lyckas nå enskilda per telefon skickas en kallelse till möte med vårdnadshavare och barn per post.</p> <p>Analys av skillnader i utfall mellan kön</p> <p>Förvaltningen har analyserat de skillnader som finns i utfallet mellan andelen pojkar och flickor som kallas till samtal inom 48 timmar. Sammantaget ser förvaltningen att den främsta anledningen, oavsett kön, till att barn och ungdomar inte kallas inom 48 timmar per beror på att korrekta kontaktuppgifter saknas. Förvaltningen kan inte se att det finns någon förklaring till skillnaderna i könsfördelningen.</p>								
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	82,3 %	78,7 %	86,4 %	82,5 %	84 %	84 %	84 %	VB 2020
<p>Analys</p> <p>För att barn och unga inte ska bli aktuella inom 12 månader efter avslutad insats arbetar förvaltningen målmedvetet med att säkerställa att så adekvata insatser som möjligt ges till de barn och ungdomar som bedöms ha ett vårdbehov.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Under året har förvaltningen fokuserat på de barn och ungdomar som blir aktuella för tredje gången. För att kunna göra korrekta bedömningar och bevilja insatser som motsvarar barnets behov har socialsekreterare noggrant läst igenom tidigare utredningar och använt Signs of Safety-verktygen tidslinje och kartläggning. Detta arbete kommer fortsätta under kommande år.</p> <p>Analys av skillnader i utfallet mellan kön</p> <p>Skillnaderna mellan utfallet gällande pojkar och flickor är på 7,7 procentenheter. Eftersom indikatorn räknar med alla insatser som beviljats och avslutas är det svårt att analysera skillnaden. Vissa insatser beviljas familjer med flera barn som exempelvis familjebehandling och vissa insatser beviljas enskilda pojkar och flickor som exempelvis HVB-hem. Utifrån utfallet är det därför svårt att dra några slutsatser vad gäller skillnaderna i könsfördelningen.</p>								
   Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	84 %	84 %	83 %	82 %	87	87 %	öka	2020
<p>Analys</p> <p>Resultatet är en ökning med 2 procentenheter jämfört med förra året men når ändå inte upp till årsmålet. Resultatet är en ökning med två procentenheter jämfört med föregående år. Införandet av, och nya arbetssätt, kopplade till Pedagogiska ramverket ses som en förklaring till den positiva utvecklingen.</p> <p>Åtgärdsplan</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Arbetsätt och rutiner för bemötande kommer fortsätta att utvecklas så att medarbetarna kan få fler verktyg till att utveckla ett än mer individanpassat bemötande så att ingen brukare ska behöva uppleva sig diskriminerad.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	94 %	90 %	98 %	90 %	94	92 %	öka	2020
  Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	82 %	81 %	89 %			84 %	80 %	2020
Analys Årets resultat når inte upp till årsmålet. Förvaltningen gör bedömningen att den pågående pandemin har påverkat den enskildes upplevelse av trivsel med bland annat restriktioner gällande att ta emot besökare i sin bostad och andra anpassade arbetsätt. Verksamheterna har så långt det varit möjligt gett utrymme för önskemål och behov gällande alternativa smittsäkra aktiviteter.								
Åtgärdsplan Förvaltningen kartlägger vilka faktorer som styr trivseln i bostaden för att sedan hitta arbetsätt som kan öka trivseln.								
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	31,04	29,05 %	32,41 %	25,66	35	35 %	30 %	2020
Analys Handläggaren försöker vid uppföljningen med den enskilde ta reda på om han/hon klarar med på egen hand i syfte att frigöra och utveckla den enskildes egna resurser. Att förvaltningen inte lyckats nå det uppsatta årsmålet kan bero på flera orsaker. För en del klienter verkar frågan vara svår att förstå medan vissa kan vara rädda att minsta den beviljade insatsen om de svarar ja på frågan om de klarar mer på egen hand. Det är vidare inte alla klienter som har som mål att klara mer utan deras mål med insatsen är att bevara sin nuvarande funktionsförmåga. I sammanhanget är det viktigt att nämna att flera av socialpsykiatriens klienter har under den pågående Covid-19 pandemin mått allt sämre. Många har blivit mer isolerade, inte kommit iväg till sysselsättning, träfflokal, Jobbtorg, med mera.								
Åtgärdsplan För att klienterna ska vara så delaktiga som möjligt i sina mål och insatser kommer förvaltningen att ge information på ett ännu mer anpassat sätt och säkerställa att den berörde förstår den. Förvaltningen kommer även att utforska om Klarspråk kan underlätta i kommunikationen.								
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	77,78	80 %	75 %			75 %	75 %	VB 2020
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	47,8 %	40,4 %	65 %	56,7 %		50 %	42 %	VB 2020
Analys Förvaltningen arbetar med att under utredningsprocessen och i valet av insatser ta tillvara på den enskildes synpunkter och önskemål samt forskning och professionens kompetens. Socialsekreterarna har även täta uppföljningar med brukare och vårdgivare, vilket enligt förvaltningens bedömning medför att sannolikheten ökar för att brukarna ska avsluta sina insatser enligt plan.								
Åtgärdsplan Indikatorns innebörd kommer att diskuteras och förtydligas vid uppföljningen av målet på enhetsmöten.								
Analys av skillnader i utfall mellan kön Utfallet för kvinnor som avslutas enligt plan uppgår till 65 %. För män är motsvarande utfall 40,4 %. Vid analysen av utfallet så har förvaltningen i jämställdhetsanalysen från 2019, uppmärksammat att fler kvinnor än män har eget boende vilket kan vara en bidragande orsak till att fler kvinnor avslutas enligt plan. Med tillgång till egen bostad finns ökade möjligheter att ta emot öppenvårdsinsatser och andra stödinsatser i hemmiljö, exempelvis boendestöd som kan bidra till att insatser avslutas enligt plan.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	39,13 %			45,83 %		46 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
<p>Analys</p> <p>Under perioden 1 januari till och med 7 december har det inkommit 272 meddelande om uppsagda kontrakt, varav 23 underrättelser om avhysning från Kronofogdemyndigheten. Fem av dessa avser privatperson som avhyser privatperson, där orsak till avhysning är avsaknad av nyttjanderätt. Resterande 18 avser avhysning från allmännyttig hyresvärd. Totalt har 14 avhysningar verkställt och 9 har återkallats. 7 av de verkställda avhysningarna grundar sig i dom från hyresnämnd, tingsrätt eller hovrätt, 4 har utslag (skuld) som orsak och 3 grundar sig i avsaknad av nyttjanderätt. Avhysningar återkallas även i de fall där hyresgästen självmant återlämnar sin lägenhet till hyresvärden innan avhysningsdagen, så kallad dold avhysning. Ingen verkställd avhysning har berört barnfamilj.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Bedömningen är att det föreligger svårigheter med att uppnå målet då förvaltningen i vissa fall har mycket lite handlingsutrymme när det kommer till att avvärja avhysningar, i synnerhet om de har beslutats via dom från olika instanser. Avhysningsärenden som går till domstol är långdragna processer som i de flesta fall slutar med att individer förlorar sitt boende på sakliga grunder och kan därför vara svåra att förhindra. Förvaltningen satsar därför mycket på det förebyggande arbetet för att avhysningar inte ska komma till stånd. Det förebyggande arbetet är delvis uppsökande och handlar om att skapa en relation med de individer som riskerar avhysning och för att identifiera lösningar. Arbetet utförs av hyresrådgivaren som har en tät samverkan med stadsdelsnämndsområdets hyresvärdar samt andra viktiga aktörer som exempelvis Kronofogdemyndigheten.</p>								
   Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	66,67	60 %	100 %		50	50 %	Tas fram av nämnd	2020
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	86 %	90 %	89 %		90 %	90 %	2020
<p>Analys</p> <p>Utfallet är en tillbakagång med 4 procentenheter jämfört med de två tidigare åren. Detta år har arbetet till stor del präglats av restriktioner och direktiv där individuella arbetssätt och bemötande fått stå tillbaka före smittsäkra arbetssätt. Detta tros ha påverkat utfallet.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningens verksamheter i egen regi fortsätter att säkerställa insatser och arbetssätt så att den enskilde upplever sig väl bemött.</p>								
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	82 %	79 %	77 %		78 %	78 %	2020
   Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	88 %	83 %	92 %	82 %		80 %	80 %	2020
   Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	55 %	65 %	47 %			58 %	Tas fram av nämnd	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Det finns flera faktorer bakom en lägre skattad hälsa som framförallt har koppling till kön (flickor skattar sin hälsa lägre än jämnåriga pojkar) samt socioekonomisk status och familjeförhållanden (barn i socioekonomiskt svagare grupper skattar sin hälsa lägre).								
Åtgärdsplan								
Stadsdelsnämndsområdets unga invånares hälsa och jämlika rätt till liv och utveckling i enlighet med barnkonventionen blir en viktig vägledare i framtida utvecklingsarbete inom kultur, fritid och förebyggande främjande arbete där fokus kommer läggas på att tillgängliggöra de värden som forskningen visar främjar en god hälsa, däribland tillgång till rörelse och fysisk aktivitet, kultur, skolframgång och känsla av sammanhang.								
	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	75 %	80 %	72 %		67 %	62 %	2020
	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	90 %	88 %	92 %		89 %	92 %	2020
	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	89 %	86 %	92 %		87 %	91 %	2020
	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	89,09 %	83	94		82	91 %	2020
	Antal vräkningar som berör barn	0		0		0	Tas fram av nämnd	VB 2020
	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	68 %	69 %	63 %	76 %	80 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Förvaltningen gör antagandet att resultatet på brukarundersökningen gällande tryggheten delvis speglar den otrygghet många i stadsdelsnämndsområdet upplever idag. Att resultatet också sjunkit med 8 procentenheter jämfört med tidigare år tros hänga ihop med restriktionerna som införts i samband med pandemin.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningens verksamheter i egen regi kommer arbeta vidare med att göra en fördjupad analys av resultatet för att ta reda på mer om de bakomliggande orsakerna till den upplevda otryggheten och utifrån detta arbeta med olika förbättringsåtgärder.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hängång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.			
Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30	
Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.			
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.			
Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har organiserat sig för att möjliggöra att kalla till möte mellan socialtjänsten och barnet/ungdomen och dess vårdnadshavare inom 48 timmar. De gånger förvaltningen inte lyckas genomföra ett möte inom 48 timmar beror det ofta på att det inte finns något telefonnummer till familjen i polisanmälan. Polisen har, trots kallelse från förvaltningen, inte deltagit i något av dessa möten då de har uppgett att de inte har resurser att prioritera detta.			
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

I Skärholmen får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- som har behov av samordnade insatser från socialtjänsten och Region Stockholm har en Samordnad individuell plan (SIP) som säkerställer samordningen. Förvaltningen initierar SIP då det finns behov av en sådan plan
- som utsätts för övergrepp i rättsak ges stöd utifrån förvaltningens bedömning av behov
- dras inte in i kriminalitet. Samhandling sker, med relevanta aktörer, utifrån Stockholms stads strategi 2019-2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet och en lokal handlingsplan som konkretiserar arbetet tas fram
- vars anhöriga utsatts för dödligt våld erbjuds anhörigstöd utifrån behov samt samordnade insatser från socialtjänst och samhällsaktörer
- som har en funktionsnedsättning ges förutsättningar att leva självständiga liv genom ett stöd baserat på kompetens om målgruppens behov samt användande av tydliggörande pedagogik
- som har en funktionsnedsättning har möjlighet att påverka förvaltningens verksamheter genom att förvaltningens medarbetare utvecklar forum för inflytande och använder de hjälpmedel som behövs för att möjliggöra kommunikation
- som har en funktionsnedsättning känner sig inkluderade i samhället genom att förvaltningen fortsätter det systematiska arbetet med att avlägsna enkelt avhjälpna hinder och exkluderande design i områdets offentliga rum i samverkan med rådet för funktionshinderfrågor. Genom att säkerställa att förvaltningens lokaler uppfyller rådande tillgänglighetskrav har personer med funktionsnedsättning lika möjligheter att ta del av förvaltningens verksamheter.

Flickor och pojkar

- i behov av stöd ger förvaltningen insatser tidigt. Samarbetet mellan socialtjänsten och förskolan stärks för att så tidigt som möjligt nå familjer i behov av olika typer av insatser. Insatserna som förvaltningen ger stärker skyddsfaktorer och undanröjer riskfaktorer
- är delaktiga i handläggningen av ärenden som rör dem direkt och indirekt. Förvaltningen utvecklar och implementerar barnperspektivet och barnrättsperspektivet med utgångspunkt i barnkonventionen. I familjer där både barn och vuxna har behov av insatser samordnas dessa
- går i skolan och har en obruten skolgång. I de fall barn har oundvikliga uppbrott i samband med att de placeras utanför hemmet samverkar socialtjänsten med skolorna enligt SAMS-modellen
- har en trygg boendesituation och de som bor i osäkra boendeförhållanden ger förvaltningen stöd och kompensatoriska insatser
- som är medföljande på skyddat boende har förskola eller skola under placeringstiden. Förvaltningen är delaktig i att utveckla de stödinsatser som de är placerade på skyddade boenden erbjuds under och efter placeringarna
- har föräldrar som erbjuds stöd i föräldrarollen. Förvaltningens insatser anpassas utifrån familjernas olika förutsättningar och levnadsvillkor. Föräldrastödsprogram erbjuds, bland

annat för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck

- lever i familjer fria från våld. Samverkan mellan socialtjänst, förskola och skola stärks i syfte att så tidigt som möjligt upptäcka våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck
- som har låg skolnärvaro och riskerar att få ej godkända betyg får stöd genom skolsociala team. Förvaltningen är delaktig i att ta fram en stadsövergripande modell för arbetet med teamen och ser över möjligheterna till att arbeta mer på plats i skolor
- använder inte narkotika. Samverkan för att arbeta förebyggande mot narkotikaanvändning utvecklas mellan socialtjänst och samhällsaktörer
- som är yngre kommer mer frekvent i kontakt med ungdomsmottagningen. Förvaltningen har fokus på att i större utsträckning nå yngre pojkar
- i riskzon identifieras så tidigt som möjligt genom samverkan och samhandling mellan socialtjänst och samhällsaktörer
- som är i behov av samlade insatser från socialtjänst och skola får dessa då förvaltningen, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum
- som ingår i målgruppen för Sociala insatsgrupper får del av insatsen
- som misstänks ha begått brott kallas, med sina vårdnadshavare, till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar från det att det kommit till socialtjänstens kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott. Förvaltningen verkar för att polisen ska vara delaktig i samtalen.

Kvinnor och män

- har en bostad. De som är i behov av Bostad först får insatsen och stödinsatser med syfte att behålla sitt kontrakt. För att personer utsatta för våld i nära relation och/eller hedersrelaterat våld och förtryck som bedömts ha behov av akut- och genomgångsbostäder får tillgång till dessa samarbetar förvaltningen med bland annat socialförvaltningen för att ta fram en stadsövergripande boendeplan för målgruppen
- i behov av akutboende får detta i enlighet med tak-över-huvudet garantin som förvaltningen implementerar
- över 65 år som har behov av samlade insatser från socialtjänsten får dessa på ett samordnat sätt
- som tillhör särskilt utsatta grupper utifrån våldsutsatthet möts av medarbetare med kompetens inom våld i nära relation
- utsatta för våld i nära relation och/eller utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck får stöd och skydd och upplever efter avslutad utredning/insats att våldet upphört. Förvaltningen är delaktig i att utveckla de stödinsatser som de är placerade på skyddade boenden erbjuds under och efter placeringarna
- som har funktionsnedsättningar och som är utsatta för våld i nära relation och/eller hedersrelaterat våld och förtryck får anpassat stöd och skydd
- som utövar våld mot närstående får stödinsatser från förvaltningen för att upphöra med våldsutövandet
- som är förstagångsföräldrar erbjuds ett utökat hembesöksprogram i samverkan mellan socialtjänsten och BVC, med syfte att informera om vilka verksamheter förvaltningen erbjuder som exempelvis föräldrarådgivning och öppen förskola samt stöd via socialtjänsten
- som har insatser för sitt missbruk har adekvata insatser som avslutas enligt plan

- som har funktionsnedsättningar är delaktiga i handläggningen av sina ansökningar och i genomförandet av sina insatser. Förvaltningen medverkar tillsammans med bland annat socialförvaltningen kring att inventera och utreda hur samarbetet runt personer som tillhör personkretsen för LSS och som har psykiatriska diagnoser kan utvecklas.

Övrigt

- socialsekreterare och biståndsbedömare utsätts inte för hot och våld och i de fall detta inträffar upplever de drabbade att de får stöd av arbetsgivaren
- förvaltningen deltar i och prioriterar införandet av nya sociala system
- alla medarbetare i förvaltningens LSS-verksamheter är certifierade i utbildningen Pedagogiska ramverket.

Förväntat resultat

Minst 84 % av de barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen återaktualiseras inte inom 12 månader efter avslutad insats

Minst 75 % av de familjehemsplacerade barnen i skolåldern klarar målen i kärnämnen i grundskolan

Minst 50 % av insatserna för vuxna med missbruksproblematik avslutas enligt plan

Minst 85 % av de som haft en insats eller utredning genom Relationsvårdscentrum upplever att allt våld upphört efter avslutad utredning/insats

Minst 77 % av personer med funktionsnedsättning upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Minst 85 % av personer med funktionsnedsättning med insatsen LSS-bostad upplever sig trygga (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Minst 80 % av personer med insatser inom socialpsykiatri är nöjda med sin insats

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på att samtliga indikatorer har uppnåtts samt att vissa aktiviteter inte har kunnat genomföras på grund av Covid-19 pandemin.

Uppnådda resultat

Andel barn som varit medföljande på skyddat boende där skolgång kunnat säkerställas

Utfallet uppgår till 98,55 % och årsmålet om 95 % uppnås därmed. Förvaltningen har erbjudit individuellt stöd till de barn som är placerade, alternativt har Lärteamet i Stockholms stad kopplats in. Vid placeringar utanför Stockholm har barnen fått sin skolgång säkrad i den aktuella kommunen.

Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd

Utfallet uppgår till 91 % och årsmålet om 90 % uppnås därmed. Förvaltningens medarbetare har fått metodstöd av barnrättsambassadörer i hur de ska göra barnkonsekvensanalyser. En annan bidragande orsak till att målvärdet nås är att socialsekreterare fått avlastning av boteamet vad gäller mer praktiskt stöd till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden vilket lett till att socialsekreterare haft utrymme att genomföra barnkonsekvensanalyserna.

Andel kartläggningar med familjer som genomförs enligt Signs och Safety i samband med

utredningar

Utfallet uppgår till 50 % och årsmålet om 50 % uppnås därmed. Förvaltningen har arbetat för att använda kartläggning som ett verktyg i flera olika processer och situationer, exempelvis vid ärendegenomgångar och planeringsdagar samt i individuella möten med familjer. Genom att använda kartläggning som verktyg tillsammans med familjerna görs barn och föräldrar mer delaktiga i utredningen och får möjlighet att själva uttala sig om sin situation och sina stödbehov. Det möjliggör i sin tur för förvaltningen att göra korrekta bedömningar och bevilja insatser som har evidensbaserad effekt för det aktuella behovet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med kartläggningar under 2021.

Andel medarbetare som certifierats i pedagogiska ramverket av totalt antal

tillsvidareanställda medarbetare i förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi

Utfallet uppgår till 97 % och årsmålet om 95 % uppnås därmed. Samtliga enheter är certifierade genom en ceremoni som hölls under året där socialborgarrådet Jan Jönsson delade ut certifikat till samtliga enheter. Det finns en plan för att kontinuerligt ge nyanställda utbildning i ramverket och därmed bidra till att alla medarbetare får samma kunskaper i ramverket.

Andel personer som haft kontakt med Relationsvåldscentrum (RVC) som upplever att alla typer av våld har upphört efter avslutad utredning/insats

Utfallet uppgår till 87,65 % och årsmålet om 85 % uppnås därmed. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla arbetssätt för att kunna erbjuda skydd, stöd och ge den enskilde stöd och förutsättningar för att denne ska kunna leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. Exempel på arbetssätt är att vid vistelser på skyddat boende ha täta uppföljningar för att säkerställa att de enskilda får rätt stöd samt att de enskilda kunnat få öppenvårdsinsatser en mycket kort tid efter sin ansökan. En framgångsfaktor för att enskilda har kunnat få öppenvårdsinsatser inom kort tid har varit att myndighetsutövning och behandlarna rent organisatoriskt ligger i samma enhet.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel barn som varit medföljande på skyddat boende där skolgång kunnat säkerställas	98,55 %	97 %	100 %	97,01 %		95 %		2020
 Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd	91 %			80 %		90 %		2020
 Andel kartläggningar med familjer som genomförs enligt Signs of Safety i samband med utredningar	50 %			43 %		50 %		2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀ Andel medarbetare som certifierats i pedagogiska ramverket av totalt antal tillsvidareanställda medarbetare i förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi	97 %	97 %	97 %		97 %	95 %		VB 2020
♀ Andel personer som haft kontakt med relationsvåldscentrum (RVC) som upplever att alla typer av våld har upphört efter avslutad utredning/insats	87,65 %	100 %	87 %	87,5 %		85 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetet mellan relevanta aktörer som behöver samverka för att ge barn i behov av insatser utvecklas och stärks. Under 2020 ordnas samverkansträffar på olika nivåer mellan förskola, skola, socialtjänst och polis. Samverkansträffar för handläggare, lärare och poliser anordnas i de geografiska områdena.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Arbets sätt fortsätter att utvecklas för att ge stöd till personer som brutit med sin familj utifrån att de utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck.	2019-01-01	2020-12-31	
! Delaktighetsmodellen införs i flera av förvaltningens LSS-verksamheter som en plattform för ökat brukarinflytande.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
✓ En konkret handlingsplan utarbetas i enlighet med Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ En samordningsfunktion inrättas med syfte att samverkan ska stärkas mellan socialtjänst och polis gällande barn och unga.	2020-01-01	2020-12-31	
! En uppföljning genomförs av förvaltningens stöd till anhöriga vars närstående har insatser från förvaltningen inom LSS och socialpsykiatri.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
✓ En utvärdering av pedagogiska ramverkets utbildningsmaterial och kursupplägg påbörjas i förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Former för samhandling utvecklas gällande personer över 65 år med komplexa behov.	2020-01-01	2020-12-31	
! För att säkerställa medarbetarnas kompetens i svenska språket fortsätter utbildningssatsningen Språkutveckling på arbetsplatsen för medarbetare inom förvaltningens LSS-verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Utbildningssatsningar som är förlagda på arbetsplatserna har inte varit möjligt att genomföra med anledning av pågående pandemi. Satsningar inom svenska språket är ett prioriterat område 2021 och en översyn av hur dessa kan genomföras ska ske.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>❗ Förvaltningens egenregi-verksamheter inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg fortsätter samarbeta med Stockholm Lab med fokus på att utveckla fler digitala arbetssätt och införa välfärdsteknik.</p>	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys Kontakt med Open Lab har etablerats under början av året, men med anledning av den pågående pandemin kunde arbetet i verksamheterna inte genomföras.</p>			
<p>❗ Förvaltningens medarbetare som arbetar i andras hem får utbildning i individanpassat brandskydd.</p>	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.</p>			
<p>✅ Föräldrastödsprogram, exempelvis Alla barn i centrum (ABC) och Föräldraskap i Sverige, och familjebehandling erbjuds.</p>	2019-01-01	2020-12-31	
<p>❗ Genom utbildning får medarbetarna inom förvaltningens verksamheter inom socialpsykiatri och hemtjänsten ökad kunskap kring samlarsyndrom.</p>	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.</p>			
<p>✅ I samverkan med utbildningsförvaltningen fortsätter förvaltningen att arbeta för att sprida metoden Mentors in Violence Prevention (MVP) till fler skolor.</p>	2019-01-01	2020-12-31	
<p>✅ Implementeringen av det pedagogiska ramverket inom förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi fortsätter med fokus på uppföljningen av utbildningens effekter.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys Under hösten certifierades samtliga LSS-verksamheter i egen regi. Därefter gjordes utbildningsdeltagarna en utvärdering, som bland annat visade att över 90 % av deltagarna i förvaltningen upplevde att de kommer att ha nytta av det som de lärt sig under utbildningen. Den fortsatta implementeringen av de metoder och kunskaper som deltagarna skaffat sig kommer att ske genom diskussionsmaterial som enhetscheferna får, en pedagogisk internrevision och alla medarbetare kommer att få behörighet till en "pedagogisk bank" med färdigt pedagogisk arbetsmaterial.</p>			
<p>❗ Kunskapsutbytet mellan förskola och socialtjänst fördjupas och förskolor får information från socialtjänsten om anmälningsskyldigheten och hur handläggningen går till efter att en anmälan inkommit till socialtjänsten.</p>	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys Två förskoleenheter hade under året inbokade fysiska informationsträffar med socialtjänsten som med anledning av den pågående pandemin fick ställas in. Nya digitala informationsträffar för dessa enheter är bokade till våren 2021.</p>			
<p>❗ Medarbetarna i förvaltningens LSS-verksamheter får utbildning gällande att förebygga, uppmärksamma och motverka målgruppens utsatthet för våld av närstående.</p>	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys Vid merparten av förvaltningens LSS-verksamheter har webbutbildning genomförts och aktiviteten är där avslutad. Två enheter rapporterar avvikelse då de inte haft möjlighet att genomföra någon utbildning inom ramen för vad aktiviteten anger.</p>			
<p>❗ Möjligheterna att utöka antalet mätningar av brukarnöjdheten i verksamhetsområdena socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning utreds.</p>	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys Vissa verksamheter inom LSS och inom socialpsykiatri har genomfört egna mätningar under året. I övriga verksamheter har detta inte genomförbart mot bakgrund av pågående pandemi.</p>			
<p>❗ Rådet för funktionshinderfrågor och förvaltningen samverkar i utformandet av förvaltningens egna brukarundersökningar som</p>	2019-01-01	2020-12-31	Avvikelse

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
används inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning.			
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
✓ Samverkan med fastighetsägare och andra relevanta aktörer förstärks för att vidareutveckla det vråkningsförebyggande arbetet med speciellt fokus utifrån lagen om olovlig andrahandsuthyrning.	2019-01-01	2020-12-31	
✓ Utifrån resultaten i den brukarrevision som genomförts inom verksamhetsområdet socialpsykiatri prövas nya arbetssätt och metoder med fokus på brukarnas inflytande och delaktighet.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att tre indikatorer uppnås och sju indikatorer uppnås delvis. Det underliggande nämndmålet bedöms också uppfyllas delvis.

Pandemin är den enskilt största bidragande faktorn till att flera indikatorer är delvis uppfyllda. Verksamheterna har prioriterat kärnuppdraget men avbrott i kvalitetsarbetet har skett och i viss mån i utformningen av insatser och uppföljning av insatser. Exempel på detta är att den enskilde under pågående pandemi haft begränsade möjligheter att påverka hemtjänstens utformning av insatser. Ett annat exempel är att också möjligheten att komma utomhus påverkats genom att alla dessa aktiviteter främst behövt ske på ett smittsäkert sätt och inte individanpassat.

Äldreomsorgens samtliga verksamheter i egen regi har visat en stor flexibilitet och förmåga att snabbt ställa om både i tanke och arbetssätt och att samarbeta kring de arbetsuppgifter som uppstod i inledningen av pandemin. Ett närvarande ledarskap har varit viktigt för att skapa trygghet i organisationen. Äldreomsorgens utförarchefer har därför, under de mest utsatta perioderna, haft jour helger och kvällar. Under hösten genomförde revisionskontoret en uppföljning av förvaltningens egen regi verksamhet, Sätra vård- och omsorgsboende. Fokus för revisionen var hur verksamheterna hanterat det systematiska arbetet under pågående pandemi. Resultatet av revisionen är att förvaltningen är den enda stadsdelsförvaltningen i staden som revisionen inte har lämnat någon rekommendation till om hur pandemin kunde hanterats på annat sätt.

Förebyggande verksamheter och sociala mötesplatser har under perioden påverkats i omfattande utsträckning av den pågående pandemin. Genom digitala arbetssätt har viss form av stöd kunnat genomföras, till exempel anhörigsamtal per telefon eller videosamtal. All annan öppen verksamhet har varit stängd under i stort sett hela perioden. Förvaltningen gör bedömningen att detta kommer att avspeglas bland annat genom ökad känsla av isolering och ofrivillig ensamhet hos äldre med risk för ökad psykisk ohälsa som följd.

Kompetensutvecklingsåtgärder har under året prioriterats endast där det varit möjligt att genomföras på ett smittsäkert sätt. Hemtjänsten har genom digitala utbildningar kunnat genomföra åtgärder i psykisk ohälsa hos äldre samt i bemötande och suicidprevention.

Uppnådda resultat

Andel brukare på vård- och omsorgsboende som upplever att de kan påverka insatsen utformning

Utfallet uppgår till 83 % och årsmålet om 70 % uppnås därmed. Årets utfall är också en ökning med 24 procentenheter jämfört med förra årets utfall. En bidragande faktor kan vara att personalen varit knutna till samma avdelning under i stort sett hela pandemin. Den högre personalkontinuiteten har bidragit till att det varit enklare att följa upp den enskildes önskemål från dag till dag. Detta har troligen också påverkat *andelen nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboende* som även den uppnås då utfallet är 77 % och årsmålet är 75 %.

Antalet personal en hemtjänsttagare möter under en 14-dagar period

Utfallet uppgår till 8,5 och årsmålet om 10 uppnås därmed. Det totala snittet för staden är 11,5. Resultatet är också det tredje bästa sett till alla stadsdelsförvaltningar i staden.

Indikatorn mäter utfallet för hemtjänst oavsett om det är privat eller egen regi. Hemtjänsten i egen regi har förstärkt ledningen under året med ytterligare en enhetschef. På så sätt har både administrationen och planeringen effektiviserats och mer tid har kunnat frigöras till att personalplanera insatser utifrån att det så långt det är möjligt är en och samma personal som besöker den enskilde.

Delvis uppnådda resultat

Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen.

Utfallet uppgår till 67 % vilket innebär att årsmålet om 70 % uppnås delvis. Utfallet ligger i linje med förra årets utfall. Det finns en skillnad i nöjdhet mellan könen där kvinnor med 73 % är mer nöjda än männen med 57 %. Männen nöjdhet har också minskat med fyra procentenheter jämfört med förra året. Det är svårt att dra slutsatser om skillnaden i upplevelsen mellan könen men det kan finnas förklaringar i att det till stor del är den anhörige som svarar på frågorna i brukarundersökningen. Det innebär alltså att kvinnor, i egenskap av maka, till stor del bidrar till det lägre resultat som männen visar. Kvinnor i denna generation har traditionellt tagit ett större ansvar för hushålls- och måltidssysslor i hemmet jämfört med män och de ställer troligen högre krav på hela måltidssituationen vilket avspeglar sig i resultatet.

Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra

Utfallet uppgår till 58 % vilket innebär att årsmålet om 62 % uppnås delvis. Att resultatet är samma som föregående år tyder på att de enskilda på vård- och omsorgsboende inte upplever att pandemin påverkat eller bidragit till en försämring i möjligheten att komma utomhus. På Sättra vård- och omsorgsboende har gården används i stor omfattning till att genomföra smittsäkra aktiviteter och till att ta emot besök. Detta kan ha bidragit till att resultatet är i linje med förra året.

Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten

Utfallet uppgår till 82 % vilket innebär att årsmålet om 84 % uppnås delvis. Förvaltningen

konstaterar att verksamheten påverkats till stor del av pandemin och arbetet har under perioden främst präglats av snabba förändringar och korta ledtider. Medarbetarna har haft svårt att hinna nå ut med information om alla förändringar vilket också kan ha påverkat den enskildes upplevelse av att påverka hur hjälpen utförs.

Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten

Utfallet uppgår till 77 % vilket innebär att årsmålet om 80 % uppnås delvis. Resultatet är en försämring med 2 procentenheter jämfört med föregående års utfall. Förvaltningen bedömer att det är positivt att tryggheten inte sjunkit mer jämfört från föregående år, vilket pandemin skulle kunna ha bidragit till i termer av social isolering och minskad möjlighet att påverka sin egen situation. Vissa nya arbetsätt har prövats i hemtjänsten i egen regi. Arbetsätten är kopplade till ökad förutsägbarhet och därigenom troligen en bibehållen känsla av trygghet.

Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende

Utfallet uppgår till 75 % vilket innebär att årsmålet om 82 % uppnås delvis. Pandemin tros ha spelat en roll där äldre påverkats av att de inte haft samma möjlighet att ta emot besök eller träffa anhöriga så som de önskar.

Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet

Utfallet uppgår till 90 % vilket innebär att årsmålet om 94 % uppnås delvis. Förvaltningens egenregi verksamhet har inte fått något resultat på grund av för få svarande. Undersökningen genomfördes under vecka 10-19 då flera brukare inte deltog i verksamheten på grund av rädsla att smittas under pågående pandemi. Utbudet av aktiviteter vid dagverksamheterna har fått anpassas efter pågående pandemi vilket troligen bidrar till att årsmålet inte uppnås.

Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst

Utfallet uppgår till 79 % vilket innebär att årsmålet om 82 % uppnås delvis. Resultatet är i paritet med förra årets utfall och fördelningen mellan könen är jämn där 80 % av kvinnorna och 78 % av männen är nöjda. En orsak till att målet inte uppfylls kan vara att omsorgstagarna har andra förväntningar av genomförandet av insatsen som personalen inte inom ramen för sin arbetsbeskrivning kan leva upp till. Ett konkret exempel är att omsorgstagarna önskar mer tid till insatsen än vad som finns angivet i beställningen. Pandemin har också bidragit till att arbetsätt främst utförts utifrån ett smittsäkert perspektiv snarare än ett individuellt utformat önskemål. Även detta tros vara en förklaring till att målet inte uppfylls.

Goda exempel

Nya sätt att mötas

Sätra vård- och omsorgsboende och Sätra dagverksamhet har framgångsrikt arbetat med att nyttja utemiljön för anpassade aktiviteter och fysiska träffar mellan boende och dess närstående. Under sommaren har samarbete med civilsamhället utvecklats bland annat genom att de haft musikstunder för de äldre. Även brukarföreningar och de äldre själva har arrangerat aktiviteter som gymnastik och promenadgrupper. Under senare delen av året infördes besöksförbud för andra gången på vård- och omsorgsboende. Kontakten mellan boende och anhöriga styrdes då om till att ske genom snittsäkrade besök eller via digitala kanaler så som skype och facetime.

Elsparkeyklar i hemtjänsten

Hemtjänsten i egen regi har köpt in el-sparkeyklar som komplement till elcyklarna. Detta har bidragit till att personalen i högre utsträckning kunnat undvika trängsel i kommunala

färdmedel och på så sätt bidragit till en minskad risk för smittspridning. El-sparkcyklarna har också använts som ett komplement till att promenera mellan kunderna vilket har bidragit till minskad restid.

Provapå kassar i hemtjänsten

I ett samarbete mellan hemtjänst och daglig verksamhet har lokalproducerade kassar tillverkats som ett sätt att sprida och tillgängliggöra information, aktiviteter och utbud som inte kunnat genomföras då mötesplatser och träffpunkter varit stängda. Kassarna, som tillverkades av daglig verksamhet, innehöll information om digitala aktiviteter för målgruppen men också varuprover. Projektet har finansierats genom medel från *Matlyftet*.

Silviahemcertifiering

Samtliga biståndshandläggare har genomgått Silviacertifieringens grundläggande utbildning. Arbetsätt utifrån Silviahemscertifieringen fortlöper i form av att månatliga reflektionsstunder där hela enheten tillsammans resonerar kring komplexa ärenden utifrån en tydlig mall. Reflektionsstunderna innebär en ökad samsyn i hur biståndshandläggarna kan agera i möten med personer som har demenssjukdom eller kognitiv svikt.

Jämställdhetsanalys

En skillnad mellan könen visar att kvinnor generellt är mer nöjda än männen. Det är endast två indikatorer där män är mer nöjda än kvinnor vilket är andelen trygga omsorgstagare. Både tryggheten för dem med hemtjänst och för dem på vård- och omsorgsboende visar att män är mer trygga än kvinnor. Männen är också mer nöjda överlag vid vård- och omsorgsboende än kvinnorna. De indikatorer där skillnaden mellan könen är störst är andelen på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen där 73 % av kvinnorna och 57 % av männen är nöjda. Skillnad i resultaten ses också i andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs där 90 % av kvinnorna, jämfört med 74 % av männen, är nöjda. Det går inte att dra några generella slutsatser av dessa skillnader. För personer boende på vård- och omsorgsboende och enskilda med hemtjänst är det vanligt att det är en maka/make som har svarat på enkäten. Det kan i sin tur ha präglat resultaten och därför är det i termer av skillnader mellan män och kvinnors upplevelse också svårt att dra slutsatser då det snarare bör ses i termer av vem som svarat på enkäten.

Arbetet inom målet bidrar till mål tre i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande för alla. Förvaltningen ser också en koppling till mål tio om minskad ojämlikhet.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)

Förvaltningens arbete med förebyggande insatser genom öppna träffpunkter och mötesplatser kopplas till mål 3 och samverkan med pensionärsrådet samt arbetet med nationella minoriteter och aktiviteter inom finskt förvaltningsområde kopplas till mål 10.

Särskilda redovisningar

Ungdomsbesök inom äldreomsorgen

Ungdomsbesök inom äldreomsorgen har inte genomförts under året med anledning av pågående pandemi.

Aktivitetscenter

Verksamheten har under stora delar av året varit stängd på grund av pågående pandemi. Detta innebär också att de utvecklingsområden som identifierades förra året inte har kunnat prioriteras. Förvaltningen gör bedömningen att det är viktigt att under nästkommande år genomföra den översyn av verksamheternas innehåll som identifierats 2019 men som inte kunnat genomföras med anledning av pandemins utveckling. Översynen blir vägledande för hur verksamheterna fortsatt kommer organisera sig, vilket utbud som kommer erbjudas samt hur anpassning till digitala aktiviteter och arbetssätt kan ske.

Trots att verksamheterna varit stängda till stora delar har följande genomförts. Ekens aktivitetscenter har avvecklats. Eken låg i nära anslutning till Skärholmens centrum där även två av förvaltningens andra aktivitetscenter är belägna, Björken och Tallen. Aktivitetscenter Tallen ligger i seniorboendet, och är en verksamhet som riktar sig till målgruppen äldre döva. På Tallen erbjuds liknade aktiviteter som på de andra aktivitetscentren men anpassade efter målgruppens behov. Besökarna på Tallen kommer främst från seniorboendet i Skärholmen men även från flera närliggande stadsdelsnämndsområden och kommuner.

Aktivitetsprogrammen har anpassats till smittsäkra aktiviteter där fokus varit på att genomföra dessa utomhus eller digitalt där det varit möjligt.

Tryggt mottagande i hemmet

Förvaltningen har tillsammans med Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ansökt om medel för *Tryggt mottagande i hemmet* för att kunna erbjuda insatsen till flera äldre som upplever otrygghet vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Teamet för *Tryggt mottagande i hemmet* utökades från fem undersköterskor till sex undersköterskor när förvaltningen anslöt sig till samarbetet.

Undersköterskorna fungerar dels som koordinatörer vid hemgång, till exempel genom kontakt med Aleris Rehab för hjälpmedel och dels med att ge de hemtjänstinsatser som personen beviljas. Insatsen är tidsbegränsad till ett par veckor per person och sedan övertar ordinarie hemtjänst insatserna.

Teamet för insatsen inklusive arbetsledaren har sin arbetslokal på Trekantens servicehus. Beställarenheten äldre vid Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning är samordnare och ansvarar för chefskap och arbetsledare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	67 %	57 %	73 %	68 %		70 %	Tas fram av nämnd	2020
<p>Analys</p> <p>Utfallet ligger i linje med förra årets resultat men är tre procentenheter från att uppnå årsmålet. En möjlig orsak kan vara pandemins påverkan på måltidssituationen, som på flera sätt behövt anpassas utifrån rådande rekommendationer och riktlinjer. Bland annat har den sociala dimensionen av måltiden påverkats vilket kan ha bidragit till att årsmålet inte uppnås.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningens vård- och omsorgsboende ser över vad som påverkar nöjdheten utifrån olika aspekter där kvinnor och mäns olika uppfattning ligger till grund för vidare åtgärder. Verksamheten fortsätter likt tidigare år att genomföra måltidsobservationer för att få ytterligare kunskap om hur enskilda brukare upplever måltidssituationen.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Det finns en skillnad mellan män och kvinnors upplevelse av måltiden, där kvinnor är mer nöjda med 73 % jämfört med männen 57 %. Detta kan förklaras med att det ofta är en maka/eller make som svarar på brukarundersökningen. Det är därmed ofta en kvinna som står bakom männens lägre resultat. Detta kan i sin tur förklaras med att kvinnor i denna generation tagit ett större ansvar för hem-och hushållssysslor och därmed ställer högre krav på upplevelsen av måltiden.								
  	Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	58 %	56 %	59 %	58 %	62 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Resultatet om 58 % är i linje med föregående års resultat, men når inte upp till årsmålet om 62 %. Att resultatet är samma som föregående år tyder på att de enskilda på vård- och omsorgsboende inte upplever att pandemin påverkat eller bidragit till en försämring i möjligheten att komma utomhus. På Sättra vård- och omsorgsboende har gården använts i stor omfattning till att genomföra smittsäkra aktiviteter och till att ta emot besök. Detta kan ha bidragit till att resultatet är i linje med förra året.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen kommer fortsätta utveckla olika arbetssätt för att säkerställa att enskilda som bor på vård- och omsorgsboende upplever de har goda möjligheter att komma utomhus.								
  	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	82 %	78 %	84 %	79 %	84 %	86 %	2020
Analys								
En möjlig orsak till att målet inte uppnås är att pandemin medfört förändrade arbetssätt där smittsäkra insatser präglar hjälpen snarare än individuella önskemål.								
Åtgärdsplan								
Genomförandeplanen är ett viktigt instrument för att dokumentera och tydliggöra hur den enskilde görs delaktig i hur hjälpen utförs. Hemtjänsten i förvaltningens egen regi fortsätter att utveckla genomförandeplanen som ett viktigt arbetssätt för att skapa delaktighet i insatserna.								
  	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	83 %	74 %	90 %	59 %	70 %	77 %	2020
  	Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	77 %	82 %	74 %	78 %	80 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Resultatet om 77 % är en försämring med 2 procentenheter jämfört med föregående års utfall, och når inte upp till årsmålet om 80 %. Det är positivt att tryggheten inte sjunkit mer jämfört från föregående år, vilket pandemin skulle kunna ha bidragit till i termer av social isolering och minskad möjlighet att påverka sin egen situation.								
Åtgärdsplan								
Vissa nya arbetssätt har prövats i hemtjänsten i egen regi. Arbetssätten är kopplade till ökad förutsägbarhet och därigenom troligen bibehållen känsla av trygghet. Dessa arbetssätt fortsätter att utvecklas under 2021.								
  	Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	75 %	84 %	70 %	80 %	82 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Resultatet om 75 % når inte upp till årsmålet om 82 %. Pandemin tros ha spelat en roll där äldre påverkats av att de inte haft samma möjlighet att ta emot besök eller träffa anhöriga så som de önskar. Pandemin har också styrts av förändrade arbetssätt kopplat till ett säkert smittskyddsarbete detta kan också ha påverkat den enskildes upplevelse av trygghet.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen behöver fortsätta analysera resultatet för att ta reda på vilka arbetssätt som kan utvecklas för att öka tryggheten.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Det är också en skillnad i trygghet mellan män och kvinnor där 84 % av männen är trygga jämfört med 70 % av kvinnorna. Ytterligare analyser av resultatet behövs göras för att ta reda på varför det är en skillnad med 14 procentenheter mellan män och kvinnors upplevelse. Denna analys behövs också för att identifiera lämpliga åtgärder.								
Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	90 %			100 %		94 %	92 %	2020
Analys								
Utfallet för indikatorn avser verksamheter i hela stadsdelsnämndsområdet. Något unikt resultat för förvaltningens egen regi, Sättra dagverksamhet, har inte levererats på grund av för få svarande. Av samma skäl har inte heller resultatet uppdelat på män och kvinnor levererats. Enkäten genomfördes under vecka 10-19 då flera besökare under denna period valde att inte delta i verksamheten på grund av pågående pandemi. Förra årets satsning där den enskilde fick opartisk individuell hjälp att besvara enkäten har inte heller kunnat genomföras med anledning av besöksstopp i verksamheten.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningens verksamhet i egen regi behöver hitta arbetssätt som säkerställer att enkäten besvaras av så många som möjligt.								
Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	79 %	78 %	80 %	80 %		82 %	85 %	2020
Analys								
Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänsten är i paritet med förra årets utfall men når inte upp till årsmålet. Fördelningen mellan könen är jämn där 80 % av kvinnorna och 78 % av männen är nöjda. En orsak till att målet inte uppfylls kan vara att omsorgstagarna har andra förväntningar på genomförandet av insatsen som personalen inte inom ramen för sin arbetsbeskrivning kan leva upp till. Ett konkret exempel är att omsorgstagarna önskar mer tid till insatsen än vad som finns angivet i beställningen. Pandemin har också bidragit till att arbetssätt främst utförts utifrån ett smittsäkert perspektiv snarare än ett individuellt utformat önskemål. Även detta tros vara en förklaring till att målet inte uppfylls.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen behöver fortsätta analysera resultatet för att ta reda på vilka arbetssätt som kan utvecklas för att öka nöjdheten.								
Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	77 %	79 %	76 %	71 %		75 %	82 %	2020
Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	8,5			9,2		10	Max 10 personer	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldregruppen och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	
Äldregruppen ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Skärholmens äldre invånare är trygga och har tillgång till insatser som präglas av hög kvalitet och självbestämmande

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Äldre kvinnor och män

- har en omsorg som utformas i samråd med de äldre. De äldre har inflytande över förvaltningens verksamheter och respekteras i sitt självbestämmande
- har en hemtjänst med hög personalkontinuitet som anpassas till de äldres behov och önskemål. Detta leder till att fler äldre väljer att bo kvar hemma längre
- har en trygg övergång från slutenvården till hemmet genom en god samverkan mellan förvaltningen och primär- och slutenvården samt arbetssättet tryggt mottagande i hemmet
- har goda möjligheter till social gemenskap vid aktivitetscenter och andra sociala träffpunkter där de kan äta i sällskap av andra och ta del av ett varierat utbud av aktiviteter som möter de äldres behov
- har en omsorg med en hög grad av välfärdsteknik vilket möjliggörs genom att förvaltningens äldreomsorgsverksamheter utgör testmiljö av digitala lösningar för Stockholm Digital Care. Den digitala tekniken ska möjliggöra ett självständigt liv högre upp i ålderdomen. De äldre ska också få stöd i att utveckla sin digitala kompetens
- erbjuds näringsrik mat med hög andel ekologiskt innehåll och med låg klimatpåverkan. Äldreomsorgens medarbetare ska ha hög kompetens kring måltidens betydelse för den äldres välbefinnande så att de kan utforma måltidssituationer som blir trevliga och lustfyllda för de äldre
- ska mötas av medarbetare med en hög kompetens i demens och personcentrerad omvårdnad. Förvaltningen verkar för att de äldre kan kommunicera på sitt eget språk i kontakten med äldreomsorgsverksamheterna.

Övrigt

- alla äldreomsorgsverksamheter i förvaltningens egen regi är Silviahemscertifierade
- samhandläggning kring äldre i hemlöshet, med psykisk ohälsa och med missbruksproblematik finns
- förvaltningen erbjuder anhöriga till äldre kvinnor och män ett anhörigstöd som är stödjande och vägledande.

Förväntat resultat

Minst 80 % av omsorgstagarna i hemtjänsten är trygga
 Minst 82 % av omsorgstagarna i vård och omsorgsboende är trygga
 Minst 82 % av omsorgstagarna i hemtjänsten är nöjda
 Minst 75 % av omsorgstagarna i vård och omsorgsboende är nöjda

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis. Det är främst aktiviteter som ej kunnat genomföras med anledning av pågående pandemi. Några av de ej genomförda aktiviteterna är prioriterade i verksamhetsplanen för nästkommande år.

Delvis uppnådda resultat

Andelen äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet.

Utfallet uppgår till 57 % vilket innebär att årsmålet om 62 % uppnås delvis. Under året har hemtjänsten prioriterat kärnverksamheten och omfattande anpassningar utifrån smittsäkra arbetssätt har genomförts snarare än anpassningar utifrån individens önskemål. Detta kan ha påverkat den enskildes uppfattning om hur denne upplever att beslutet motsvarar behovet. Handläggare har i samband med pandemin varit tvungna att anpassa sitt arbetssätt till den rådande spridningen, vilket har föranlett att underlagen för utredningarna har inhämtats digitalt eller till stor del via telefon. Uppföljningarna har varit tätare men varit tvungna att göras på annat sätt vilket sammantaget kan ha påverkat resultatet. Förvaltningen kommer därför att se över arbetssättet och försöka hitta andra sätt att genomföra uppföljningar.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet	57 %	51 %	59 %	57 %		62 %		2020
<p>Analys Förvaltningen når inte årsmålet om 62 %. Under året har hemtjänsten prioriterat kärnverksamheten och omfattande anpassningar utifrån smittsäkra arbetssätt har genomförts snarare än anpassningar utifrån individens önskemål. Detta kan ha påverkat den enskildes uppfattning om hur denne upplever att beslutet motsvarar behovet. En annan anledning är utbrottet av Covid-19. Handläggarna har i samband med pandemin varit tvungna att anpassa sitt arbetssätt till den rådande spridningen, vilket har föranlett att underlagen för utredningarna har inhämtats digitalt eller till stor del via telefon. Uppföljningarna har varit tätare men varit tvungna att göras via telefon eller digitalt. Sammantaget kan detta ha påverkat resultatet.</p> <p>Åtgärdsplan Förvaltningen kommer att se över arbetssättet och försöka hitta andra sätt att genomföra uppföljningar.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En kartläggning av behovet av hemtjänst på andra språk än svenska genomförs.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
! En översyn av aktivitetscentrens utbud av aktiviteter och öppettider genomförs i syfte att säkerställa en verksamhet som möter målgruppens behov.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Verksamheten har under stora delar av året hållit stängt på grund av den pågående pandemin. Översyn av utbud och öppettider har därför inte varit möjlig att genomföra. Det är prioriterat att denna översyn sker kommande år för att identifiera nya och anpassade arbetsätt och aktiviteter utifrån målgruppens behov.			
✓ Ett informationsmaterial om förvaltningens och Stockholms stads insatser för äldre skickas ut till äldre i stadsdelsnämndsområdet.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Fler verksamheter inom förvaltningens äldreomsorg HBTQ-diplomeras.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ För att säkerställa medarbetarna kompetens i svenska språket fortsätter utbildningssatsningen Språkutveckling på arbetsplatsen för medarbetare inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	
! Förvaltningens egenregi-verksamheter inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg fortsätter samarbeta med Stockholm Lab med fokus på att utveckla fler digitala arbetssätt och införa välfärdsteknik.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
! Förvaltningens hemtjänst i egen regi säkerställer att äldre som vill göra sina inköp digitalt får stöd i det.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Utveckling av arbetssätt för att genomföra digitala inköp kommer genomföras under 2021.			
✓ Förvaltningens hemtjänst i egen regi utvecklar nya arbetssätt för regelbundna uppföljningar av personalkontinuiteten.	2020-01-01	2020-12-31	
! I samråd med förvaltningens dietist utvecklas arbetssätt och metoder inom förvaltningens äldreomsorg för att förhöja måltidens sociala dimension i syfte att motverka social isolering.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
! I syfte att utveckla den uppsökande verksamhetens förmåga att identifiera sårbara grupper utreder förvaltningen möjligheten att inrätta äldrefältare.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Utvecklingen av det uppsökande arbetet kommer genomföras under 2021.			
✓ Möjligheterna att utöka antalet mätningar av brukarnöjdheten inom äldreomsorgen utreds.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen bedömer att tre av kommunfullmäktiges fem mål för verksamhetsområdet uppfylls helt och två uppfylls delvis. Bedömningen av verksamhetsmålen grundar sig på en sammantagen analys av uppnådda resultat och genomförda aktiviteter.

Förvaltningen bedömer att fyra av sex nämndmål uppfylls helt och två uppfylls delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis som en konsekvens av den pågående pandemin. Bedömningen baseras på att näringslivsperspektivet fortsatt behöver stärkas och i högre grad behöver genomsyra förvaltningens arbete. Det underliggande nämndmålet uppfylls delvis.

Förvaltningen tog i början av året fram en handlingsplan utifrån näringslivspolicyn. Denna ska utvecklas och kompletteras under 2021, mot bakgrund av den näringslivsdialog som initierats under ledning av Stockholm Business Region (SBR) och också med ingångsvärden från det lokala näringslivsråd som förvaltningen planerar för 2021. Utöver detta har förvaltningen som nämnts deltagit i det arbete som SBR drivit med näringslivsdialog. Förvaltningen har också genomfört en workshop med samtliga enhetschefer i organisationen i syfte att identifiera åtgärder utifrån förvaltningens uppdrag och rådighet för att stödja de prioriterade områdena i näringslivspolicyn. Åtgärden var också ett sätt att öka medvetenheten i organisationen om näringslivsfrågan och hur olika verksamheter kan bidra.

Ett annat arbete som bedrivits under året är förvaltningens deltagande i Harvard Bloomberg innovation track, ett arbete för att bland annat undersöka möjligheter och innovativa idéer för att stärka och utveckla det lokala näringslivet och för att öka stadsdelens attraktivitet och utveckla den fysiska miljön. Arbetet redovisades i slutet av året, vilket bland annat ledde till följande innehåll i förvaltningens verksamhetsplan för 2021: Förvaltningen samverkar med stadsledningskontoret, övriga berörda aktörer i staden samt med externa parter kring idén om HUB 127 – en samlokaliserad plattform för dialog och för utveckling av aktiviteter och verksamhet till gagn för invånare och näringsliv. Vidare är näringslivsfrågan en viktig del av platssamverkan, vilket redovisas under mål 1.2 *Stockholm är en trygg, säker och välkött stad att bo och vistas i*.

Goda exempel

Uppsökande arbete till lokala företagare

Som en följd av den tuffa ekonomiska situation som företagare i stadsdelsnämndsområdet hamnat i under pandemin har medborgarvärdarna arbetat uppsökande och besökt samtliga företagare i de fyra lokala centrum för att informera om de olika stödåtgärder som finns att tillgå för företagare samt få en bättre förståelse för företagens situation. Besöken har uppskattats av många företagare.

Jämställdhetsanalys

Näringslivssamverkan är en viktig del av förvaltningens genomförande av Agenda 2030, inte minst gällande miljö- och klimat-, jämställdhet- och trygghetsarbetet. Förvaltningen har en god uppfattning av hur den socioekonomiska utsattheten ser ut, där man bland annat sett att

stadsdelsnämndsområdet genomgående har en större socioekonomisk utsatthet än medelnivån för staden. Detta är tydligt gällande medelinkomst, förvärvsfrekvens, den öppna långtidsarbetslösheten samt mottagande av ekonomiskt bistånd. Kvinnor och unga vuxna har överlag en större socioekonomisk utsatthet än män. Förvaltningen hade innan Covid-19 pandemin en god bild av hur det lokala näringslivet såg ut vad gäller storlek, branschbredd och antal arbetstillfällen. Förvaltningen ser behov av att uppdatera denna bild då pandemin sannolikt medfört att flera företagare fått lägga ned sin verksamhet. Förvaltningen ser även behov av fortsätta utveckla statistikunderlaget kopplat till det lokala näringslivet ur ett jämställdhetsperspektiv för att öka förståelsen kring vilken betydelse det lokala näringslivet har för kvinnor och män, samt vilka insatser som bör prioriteras framåt för att bidra till en ökad jämställdhet inom stadsdelsnämndsområdet. Detta görs bäst i nära samverkan med representanter för det lokala näringslivet, Stockholm Business Region och arbetsmarknadsförvaltningen.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (stadsledningskontoret och arbetsmarknadsförvaltningen)
- Mål 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (stadsledningskontoret och trafikkontoret)

Förvaltningens arbete som sker i samverkan med SBR för att främja och utveckla företagandet i stadsdelsnämndsområdet kopplas till mål 8 och mål 9.

Nämndmål:

Näringslivet i Skärholmen har stöd att utvecklas och är en viktig samverkanspart för förvaltningen

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Näringslivet

- får goda förutsättningar att etablera eller omlokalisera sig, växa och utvecklas i stadsdelsnämndsområdet. Skärholmens roll som del av den regionala kärnan Skärholmen/Kungens kurva förstärks
- får goda förutsättningar att samverka med förvaltningen och staden i arbetet för ökad tillväxt och fler arbetstillfällen
- får förutsättningar att samverka med förvaltningen i arbetet kring innovation och ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart samhälle
- får goda förutsättningar att samverka med förvaltningen och andra samhällsaktörer för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

Samverkansformer mellan förvaltningen och det lokala näringslivet har utvecklats i enlighet med den av stadsdelsnämnden beslutade handlingsplanen för näringslivsarbetet.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på att arbetet till viss del har pausats på grund av den pågående pandemin.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen arbetar för att det lokala näringslivet inkluderas och ges utökade möjligheter att påverka stadsutvecklingsprocesser och det strategiska trygghets- och hållbarhetsarbetet inom stadsdelsnämndsområdet, inte minst genom deltagande i platssamverkan och Fokus Skärholmen.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Samverkan med näringslivet och arbetsmarknadsförvaltningen fördjupas i syfte att förbättra förutsättningarna för nyanlända och andra som är i behov av att etableras snabbt på arbetsmarknaden.	2020-01-01	2020-12-31	
! Under ledning av, och i nära samverkan med, Stadsledningskontoret, Stockholm Business Region och andra berörda aktörer stödjer förvaltningen arbetet med att underlätta etablering och eller omlokalisering av små och stora företag i enlighet med stadens översiktsplan och investeringsstrategi. Skärholmens roll som del av den regionala kärnan Skärholmen/Kungens kurva förstärks.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Arbetet har försenats på grund av den pågående pandemin.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen baseras på att arbetet fortlöpt utan större avvikelser. Det underliggande nämndmålet har uppfylls helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på att samarbetet med stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret samt andra berörda förvaltningar och bolag kring Fokus Skärholmen fortgår. Förvaltningen bidrar med kunskap om lokala förutsättningar med utgångspunkt i att tillgodose tillgång till likvärdiga boendelösningar, samhällsservice och arbetsplatser för invånarna. Förvaltningen har under året utvecklat arbetet med *127 skapar staden* som en metod för byggaktörer att rekrytera ungdomar inom stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen har inom Fokus Skärholmen lyft behovet av att byggaktörerna ser över andelen planerade seniorboenden samt storleksmässig variation på planerade lägenheter i Vårberg.

Förvaltningen har under året avslutat upprustningen av tre parker med särskild betydelse för möjligheterna till aktiviteter i centrala lägen. Dessa projekt har också utvecklats med fokus på behov och inspel från grupper som i nuläget är underrepresenterade i det offentliga rummet. Fas ett i det fleråriga projektet med Sättradalsparken färdigställdes och den nyrenoverade

parken Vårgården öppnades för allmänheten i augusti. Trissans hjärta, en spontanidrottsplats vid Bredängs bollplan färdigställdes och öppnades för allmänheten i juni. Parkerna är nu rustade med nya funktioner för att fler målgrupper ska befolka dem och aktiveras i det offentliga rummet under större delen av dygnet och året. Att investera i utemiljöer i anslutning till centrumområden och viktiga stråk förväntas stärka upplevelsen av trygghet.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla den digitala plattformen för medborgardialog. Under 2020 har förvaltningen hållit i en workshop kring plattformens funktion.

I samband med investeringar uppmärksammas strategiska samband och fokusområden i stadens översiktsplan.

Uppnådda resultat

Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Utfallet uppgår till 0 färdigställda bostäder och årsmålet om 0 uppnås därmed. Förvaltningen arbetar med berörda förvaltningar och byggherrar i nybyggnationsprojekt gällande bostäder med särskild service till personer med funktionsnedsättning. Flera projekt är under planering men färdigställande av dessa bostäder är beroende av när de pågående detaljplanerna inom Fokus Skärholmen antas av kommunfullmäktige och nybyggnation av fastigheter påbörjas och färdigställas av byggherrarna.

Goda exempel

Fokus Skärholmen fick Sveriges Arkitekters Planpris 2020

Med följande motivering mottog Fokus Skärholmen Sveriges Arkitekters Planpris 2020: Med lika delar fokus och följsamhet visar Fokus Skärholmen vad som är möjligt när planeringen samlar kunskap om såväl platsen som människor som vill berika den. Projektet, eller som här processen, formar ett narrativ som både är samtida och ger momentum inför det som komma skall. Att använda de verktyg som planeringen erbjuder för att adressera skillnaderna i våra medborgares livsmiljöer kan göra världen bättre och är en nyckel till integration och hälsa.

Digitalt samråd gällande Sättra centrum

Ett digitalt informationsmöte sändes i slutet av april som en del av samrådsprocessen för detaljplanen för Sättra centrum. Under mötet, som sändes via stadens facebook-sida för stadsutveckling, presenterades planförslaget kort för att sedan ge möjlighet till en frågestund där medarbetare från projektgruppen besvarade på frågor från deltagarna. Totalt tittade 80 personer på hela sändningen och 1 500 personer på delar av den under mötestiden. Ytterligare 1 200 personer hade tittat på sändningen 24 timmar efter mötet avslutades. Kvinnor mellan 25 och 34 år utgjorde 65 % av tittarna. Vid traditionella samrådsmöten eller ”öppet hus”-möten, som rör stadsutveckling, brukar män vara överrepresenterade. Förvaltningen tolkar denna erfarenhet som en indikation på att möten i digitalt format kan vara ett bra komplement till traditionella fysiska sammankomster för att fånga perspektiv från grupper som inte brukar delta i samrådsprocesser.

Parkinvesteringar i medborgardialog

Vårgården i Vårberg, Sättradalsparken i Sättra och Trissans hjärta i Bredäng har alla planerats tillsammans med invånare i stadsdelsnämndsområdet och har alla tillkommit efter olika former av medborgardialog.

Vårgården har planerats genom workshops där invånare i Vårberg tagit fram förslag på utformning och genom omröstning tagit fram det vinnande förslaget. I planeringen av Trissans hjärta har stadens landskapsarkitekter samarbetat med föreningen Ung Arena, en grupp unga tjejer från Slättgårdsskolan, för att tillsammans skapa en park som skulle uppmuntra till flickors spontanidrott. I arbetet med Sätredalsparken bjöds Sätroborna in till workshops i Sätra. Parkourbanan i Sätredalsparken, är ursprungligen ett önskemål från barnen i Sätreskolan. Att parkerna har kunnat byggas och rustas upp i flera områden i stadsdelsnämndsområdet samtidigt har haft särskild betydelse under pandemin då användningen av stadsdelsnämndsområdets parker ökat.

Jämställdhetsanalys

Som en del av arbetet att säkerställa att kvinnor och män har jämställda möjligheter att vara aktiva samhällsmedborgare och forma villkoren för beslutsfattande såväl som beslutens innehåll analyserar förvaltningen könsuppdelningen vid deltagande i dialogprocesser gällande investeringar i stadsmiljön. Kvalitativa analyser gällande innehåll i både kvinnors och mäns förslag analyseras också i den mån könsuppdelad statistik finns tillgänglig. Mellan 60 % och 70 % av deltagarna i dialoger gällande investeringar i stadsmiljö under de senaste tre åren har varit kvinnor. Samtidigt ser förvaltningen att flickor och pojkar är mindre delaktiga än kvinnor och män i vuxen ålder.

Förvaltningen arbetar för att möjliggöra ett representativt deltagande i medborgardialog och samrådsprocesser genom att bland annat genomföra riktade workshops, fokusgrupper och andra typer av forum. Det är också förvaltningens bedömning att arbetet behöver utvecklas för att bättre nå ut till grupper som i nuläget inte nås i den utsträckningen som behövs för att uppnå god representation. Underrepresentationen av synpunkter och inspel från unga är ett exempel på utmaning att arbeta vidare med.

Förvaltningen bedömer att arbetet direkt bidrar till det nationella jämställdhetsmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande samt mål elva i Agenda 2030 om hållbara städer och samhällen samt mål fem om jämställdhet. Förvaltningen ser också en indirekt koppling till mål tre om hälsa och välbefinnande, mål tio om minskad ojämlikhet samt mål sexton om mänskliga och inkluderande samhällen.

Arbetet med barns rättigheter

Fokus Skärholmen är ett av stadens profilprojekt avseende socialt värdeskapande stadsutveckling. Här utforskas nya former för socialt ansvarstagande och värdeskapande, däribland *127 skapar staden*, ett utbildnings- och mentorsprogram där unga vuxna från området anställs och utbildas att handleda feriearbetande ungdomar inom stadsmiljö. Programmet samfinansieras med de byggaktörer som vunnit markanvisningar inom Fokus Skärholmen. Förvaltningen tar emot över 100 feriearbetare inom stadsmiljö och är därmed en viktig plattform för det första arbetet för många av stadsdelsnämndsområdets unga. Ett första arbete ökar möjligheterna till framtida anställningar och ökar ungdomars sociala nätverk. Barns rätt till en god levnadsstandard och tillgång till goda och jämlika livsmiljöer i linje med stadens program för barns rättigheter, barnkonvention, plan- och bygglagen och politik för en gestaltad livsmiljö är viktiga aspekter i Fokus Skärholmens hållbarhetsprogram. Förvaltningen arbetar nära exploateringskontoret för att integrera lokala förutsättningar och behov i den pågående planprocessen där barns livsmiljöer prioriteras särskilt, både avseende offentliga rum och en hållbar bostadsförsörjning. Se även avsnittet om arbetet med barns

rättigheter under mål 1.2 *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.*

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen (exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret)
- Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen (stadsledningskontoret och kulturförvaltningen)

Förvaltningens arbete med upprustning och utveckling av tre parker för ett mer jämlikt och jämställt nyttjande för att skapa utevistelse och rörelse för fler kopplas till mål 3 och 5. Förvaltningens deltagande i Fokus Skärholmen som är stadens profilprojekt för socialt värdeskapande stadsutveckling för en stad som växer för fler och där fler olika möts i vardagen kopplas till mål 10 och 11. Arbetet med nyproduktionsprojekt för LSS-bostäder är också kopplat till mål 11. Utvecklingen av digitala dialogformer och uppsökande gestaltningsdialog med flickor under utvecklingen av Trissans Hjärta bidrar till ökad kunskap om och delaktighet i stadsplaneringsprocess och kopplas till mål 16.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			6		0	Tas fram av nämnd	2020

Nämndmål:

Skärholmens bostadsbyggande är hållbart och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- har tillgång till ett varierat utbud av trygga och tillgängliga utemiljöer, bostadsalternativ och tillkommande samhällsservice så som förskolor, omsorgsbostäder och idrottsplatser.

Förvaltningen lyfter och bevakar det lokala perspektivet i det gemensamma stadsutvecklingsarbete som genomförs inom ramen för projektet Fokus Skärholmen

- har god kännedom om Fokus Skärholmen, vet var de kan hitta information och hur de påverkas, hur de kan påverka samt hur deras synpunkter tas omhand
- som tillhör grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för får sina behov tillgodosedda i tillgängliga och flexibla lokaler och bostäder.

Övrigt

- strategiska samband och fokusområden som identifierats i stadens översiktsplan stärks vid investeringar i stadsdelsnämndområdets utemiljöer.

Förväntat resultat

Minst 3 stycken planerade projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för indikatorn uppnås och samtliga aktiviteter är genomförda.

Uppnådda resultat

Antal planerade projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS

Utfallet uppgår till 4 planerade projekt och årsmålet om 3 planerade projekt uppnås därmed. Enligt stadens budget har exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret ett särskilt ansvar för att pröva om projekten i nya bostadsexploateringsprojekt kan innehålla minst fem procent för lägenheter för LSS-boenden. Förvaltningen samverkar kontinuerligt med ansvariga förvaltningar och byggherrar för att målen i stadens boendeplan för LSS-boende ska uppnås inom stadsdelsnämndsområdet. I bostadsprojekten gällande bostadsrätter till LSS-boende är fastighetskontoret ansvariga för att förvärva lägenheter vilka sedan förvaltningen hyr av fastighetskontoret. Arbetet sker genom den av staden uppsatta process gällande förvärv av LSS-bostäder.

Ytterligare ett projekt har tillkommit under hösten där förvaltningen projekterar för en LSS-bostad med 6 lägenheter och tillhörande gemensamhetsutrymme. LSS-bostaden uppförs i Vårberg vilket är ett område som i dagsläget endast har en LSS-bostad sedan tidigare.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal planerade projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS	4			3		3		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen samarbetar med socialförvaltningen gällande planering och utbyggnad av boenden för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2020-12-31	
 Med syfte att nå ut till berörda invånare stöttar förvaltningen stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret vid tidiga medborgardialoger, informationsinsatser eller samrådsprocesser.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetet sker inom ramen för stadsutvecklingsprojektet Fokus Skärholmen.			
✓ Vid granskning av översikts- och detaljplaner gällande LSS-bostäder samarbetar förvaltningen med rådet för funktionshinderfrågor.	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundas på att planerade insatser för god framkomlighet gällande vinterväghållning och gång- och cykelvägar genomförts utan avvikelser.

Arbetet med att skapa gynnsammare förutsättningar för att cykla och promenera inom och mellan stadsdelar har utgått från ett jämställdhetsperspektiv och behoven hos äldre, personer med funktionsnedsättningar och barn. Förvaltningen färdigställde, enligt förslag från pensionärsrådet, en teststräcka med målad separation mellan gående- och cyklistutrymme i gång- och cykelvägen längs Sätredalsparken. Valet av sträck gjordes med hänsyn till upprustningen av Sätredalsparken med syfte att skapa gynnsammare förutsättningar för tillgången till det varierade utbudet av funktioner för lek, rörelse och umgänge som parken innehåller. Åtgärderna förväntas öka besökarnas känsla av trygghet i parken och den berörda sträckan.

Förvaltningen har under året utrett möjligheterna för utbyte till eldrivna arbetsmaskiner inom stadsmiljöverksamheten. Utredningen ligger till grund för ansökan om klimatinvesteringsmedel som förvaltningen skickade in i samband med verksamhetsplan 2021.

Under sommarsäsongen ökar trafik- och parkeringsbelastningen i anslutning till badplatserna. Situationen förvärrades under sommaren 2020 då det var ett högt besöksstryck på badplatserna i området. Förvaltningen samarbetade med polisen, parkeringsbolag (Europark) och trafikkontoret. Bland annat såg förvaltningen till att hålla vägbommar mellan gatumark och parkmark stängda och låsta. Förvaltningen satt även upp tillfälliga avspärningar på parkvägar som räddningstjänsten bedömt behövs hållas fria för utryckning. Felparkerade bilar uppmärksammades för polisen och parkeringsbolag. Det är förvaltningens bedömning att ytterligare förbättringar för att garantera framkomligheten till badplatser kommer behövas kommande år.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen analyserar mäns och kvinnors upplevelse av säkerhet och framkomlighet i stadsdelsnämndsområdet med syfte att säkerställa jämställda och säkra utomhusmiljöer för de som arbetspendlar, promenerar, rullar eller motionerar i park och naturmark. Andelen kvinnor som var nöjda med snöröjningen och sandning av gator och gångvägar i

stadsdelsnämndsområdet var under 2019 45 % och andelen nöjda män uppgick till 51 %. Kvinnor tenderar nyttja gångbanor till större grad än män, som tenderar nyttja bil i högre grad, vilket kan vara en förklaring i skillnader i nöjdhet. Vinterväghållning för gång- och cykeltrafikanter är fortsatt prioriterat för en mer hållbar och jämställd mobilitet. Förvaltningen håller regelbundna och högkvalitativa uppföljningar av snöröjningsarbetet samt säkerställer att avvikelser hanteras skyndsamt när de uppkommer.

Andelen kvinnor som tyckte att det var lätt att ta sig fram till fots i stadsdelen där de bor låg 2019 på 85 % och andelen män på 87 %. Upplevelse av framkomlighet på cykel låg 2019 på 80 % för kvinnor och 79 % för män. Resultaten tyder på att framkomligheten till fots upplevs av både kvinnor och män som positiv i högre utsträckning än framkomligheten på cykel.

Förvaltningens bedömning är att arbetet som bedrivs för att öka en jämställd tillgång till säkra utomhusmiljöer och ökad framkomlighet ligger i linje för att möta kvinnors och mäns behov i dessa frågor. Förvaltningen bedömer att arbetet direkt bidrar till det nationella jämställdhetsmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande samt mål tre i Agenda 2030 om hälsa och välbefinnande, mål fem om jämställdhet och mål 13 om att bekämpa klimatförändringarna.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna (stadsledningskontoret)

Förvaltningens arbete med utveckling av parkstråk och separerad gång/cykelstråk skapar ökad vistelsekvalitet, trygghet och orienterbarhet ökar tillgång till rörelsefrihet och hållbar mobilitet för fler. Ökad rörelse skapar i sin tur ökad hälsa vilket kopplas till mål 3. Då kvinnor generellt sätt äger eller kör bli i lägre grad än män kopplas även arbetet till mål 5 om ökad jämställdhet. Arbetet för ökad vistelsekvalitet, trygghet och orienterbarhet för separerade gång/cykelstråk tillgängliggör hållbara klimatsmarta mobilitetsval för fler och kopplas till mål 13.

Nämndmål:

I Skärholmen är det enkelt och tryggt att cykla och promenera inom och mellan stadsdelar samt till angränsande områden

Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- har tillgång till trygga och säkra gång- och cykelbanor. Konflikterna mellan gående och cyklister minskas vid utformningen av stadsmiljön och när de identifieras
- har lätt att arbetspendla, promenera, rulla eller motionera inom och mellan stadsdelar och stadsdelsnämndsområden i utemiljöer som uppmuntrar till lek, rörelse och integration mellan bostadsområden. Då fler väljer att vara ute upplevs utemiljöerna som mer levande och trygga.

Övrigt

- planeringen av stadsmiljön utgår från ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar
- förvaltningens verksamheter har en ökad andel av miljöbränsle i sina etanol- och biogasfordon.

Förväntat resultat

Andelen miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon är minst 85 %.
Minst 87 % av de boende i stadsdelsnämndsområdet anser att det är enkelt att ta sig fram till fots i den stadsdel där de bor.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att även om årsmålet för indikatorn uppnås delvis har samtliga aktiviteter under nämndmålet är genomförts samt att arbetet med Miljöprogrammets etappmål 2.1 löper enligt plan enligt redovisning nedan.

Delvis uppnådda resultat

Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogas fordon.

Utfallet uppgår till 73 % vilket innebär att årsmålet om 85 % uppnås delvis. Förvaltningen ser dock en positiv utveckling från föregående år då utfallet var 52 %. Skillnaden i utfall mellan 2019 och 2020 ligger på 23 procentenheter. Förvaltningen har under de senaste åren arbetat med att förbättra rutinerna för användning av biobränsle. Ett antal fel i biobränsletankar har uppkommit och dessa har åtgärdats skyndsamt.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Nämndmålet, dess indikatorer och aktiviteter möter miljöprogrammets etappmål 2.1 om minskade växthusgasutsläpp.

Under planperioden har förvaltningen arbetat med att stärka stadsdelsnämndsområdets cykelnät och minska konflikter mellan gående och cyklister. Gällande förvaltningens användning av biogas har användningen ökat i samtliga fordon förutom två fordon som används för tyngre lass inom stadsmiljöverksamheten. Utbudet av miljövänliga fordon av den typen är i nuläget begränsat. Förvaltningen bevakar frågan löpande i beredskap för ökat utbud när frågan blir aktuell vid utbyte av fordon vilket är inplanerat innan 2030. Förvaltningen har i samband med verksamhetsplan 2021 ansökt om klimatinvesteringsmedel för utbyte till eldrivna arbetsfordon inom stadsmiljöverksamheten. Om ansökan beviljas kommer verksamheten ha en minskning av co2 ekvivalenter av 1 200 kg/år.

Förvaltningen bedömer att etappmålet 2.1 om minskade växthusgasutsläpp kommer uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	73 %					85 %		2020
Analys Förvaltningen kunde inte uppnå årsmålet om 85 % användning av miljöbränsle då ett av förvaltningens fordon hade en gasläcka under en period vilket medfört att det inte varit möjligt att tanka miljöbränsle.								
Åtgärdsplan Gasläckan i det skadade fordonet reparerades under hösten. Förvaltningen ser att det kommer att vara möjligt att öka användningen av miljöbränsle under 2021.								
  Det är lätt att ta sig fram i min stadsdel till fots.						87 %		2020
Analys Medborgarundersökningen genomfördes inte under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För bättre tillgänglighetsanpassning av snöröjningen fortsätter förvaltningen arbetet med att samordna snöröjningsinsatser med trafikkontoret.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen deltar i genomförandet av stadens gångplan.	2019-01-01	2020-12-31	
 I arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk bistår förvaltningen trafikkontoret. Stadsmiljön anpassas för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister där de identifieras.	2019-01-01	2020-12-31	
 Vid planering av investeringar i gång- och cykelstråk utgår förvaltningen från de strategiska samband och fokusområden som identifierats i stadens översiktsplan.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att resultatet för samtliga tre indikatorer från kommunfullmäktige uppnås delvis samt att flera aktiviteter har behövs ställas in eller genomföras i begränsad omfattning med anledning av pandemin. Det underliggande nämndmålet uppfylls delvis.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på att förvaltningens fritidsgårdar under året varit öppna fram till den 21 december då de, utifrån de nya rekommendationerna från regeringen, stängde den öppna verksamheten och styrde om till uppsökande och digital verksamhet. De flesta större och utåtriktade aktiviteter som normalt lockar många besökare

har ställts in och besöksantalet sjönk under våren dels med anledning av det begränsade aktivitetsutbudet samt av rädsla för smitta bland ungdomarna. Samtidigt har det, under hela perioden fram till 21 december, funnits verksamheter öppna dit de som behöver det har kunnat gå. Fryshuset, förvaltningens entreprenör gällande fritidsverksamheten, har under hösten också noterat ett ökat intresse för digitala besök bland ungdomarna och arbetar för närvarande med att utveckla den digitala verksamheten. Fryshuset har samverkat med bland annat Löparakademin, Hammarby IF, Sätra SK, Newroz, Föreningen Folk och scouterna i syfte att lotsa vidare unga till ledarledda fritidsaktiviteter.

Under året har förvaltningens parklekar anordnat flera familjeföreställningar, skateboardskola samt dans- och trumworkshops. Öppna förskolans besökare erbjöds vid flera bland annat interaktiva musikkonserter som spelades utomhus i högtalarna. Samtliga föreställningar hade ett begränsat antal deltagare för att undvika trängsel.

Med anledning av pandemin fick 127-festivalen genomföras i ett anpassat format. Hela sommarfestivalen genomfördes utomhus i mindre grupper, med ett begränsat besöksantal. Sommaraktiviteterna pågick i Bredäng under tre veckor, från måndag till torsdag. De aktiviteter som erbjöds var bland annat ansiktsmålning, basketturnering, fotbollsturnering, prickskytte med pilbåge, vattenballongtävlingar, samarbetsövningar, skönhetsalong och löptävling. Cirka 50 feriearbetare anställdes och arbetade med aktiviteterna. Under höstlovet anordnades det en en-dagsfestival i samarbete med Skärholmens centrum med aktiviteter såsom bolltävlingar och möjlighet till att uttrycka sig via skapande. En vinterfestival var inplanerad, men fick genomföras i digital form istället på grund av de nya restriktioner som pandemin medförde. Vid den digitala vinterfestivalen erbjöds bland annat olika typer av frågesporter och skattjakter.

Avbokningar och inställda föreställningar under våren skapade kreativitet och nytänkande både från kulturaktörer och förvaltning, som senare ledde till att cirka 20 föreställningar kunde genomföras på förskolegårdarna. Föreställningarna genomfördes utomhus och möjliggjorde att barnen kunde ta del av professionella kulturupplevelser. Förskolorna har haft fokusveckor då de haft besök av externa kulturaktörer som tagit med instrument eller använt förskolans egna. I samband med detta genomfördes en inventering av instrument på förskolorna. Barnen får använda instrument, spela, utforska kring ljud och hur man kan använda musik som verktyg till rim och ramsor, takt. Ensemble Yria tog fram en form för att erbjuda föreställning och workshops utomhus för förskolebarn.

Tre parker, Sätredalsparken, Vårgården och Trissans hjärta, har rustats upp under året. Genom dessa breddas utbudet av möjligheter till spontanidrott i området.

Sätredalsparken har fått en aktivitets- och mötesplats med möjlighet till klättring, parkour och häng liksom höga gungor och sittmöbler. Parken har också försetts med en multisportyta med mål, bollplank samt basketkorg som kan spolas till skridskobana vintertid samt ett parktorg som innehåller scen, sittplatser med möjlighet till spontana evenemang och aktiviteter.

Vårgårdens stadsdelspark har utvecklats utifrån en medborgarbudgetprocess med temat trygghet i utemiljön. Den innehåller en idrottszon, där den befintliga basket- och tennisplanen finns, samt en lekzon med separerad småbarnslek och storbarnslek samt en social zon med bland annat stadsodling.

Parken Trissans hjärta är en spontanidrottsplats som är tänkt att komplettera befintliga aktivitetsytor som en mindre bollplan, basketbollplanen och plaskdammen. Det multifunktionella stråket som Trissans hjärta är mellan Bredängsparken och Bredängs bollplan öppnades för allmänheten i juni. Förslaget togs fram i samarbete med en fokusgrupp med tjejer i åldrarna 14-15 år från Bredäng och innehåller bland annat klättermöjligheter, pingisbord, en dansbana med möjlighet att koppla upp musik till, ett långbord med grillmöjligheter för stora grupper, studsmatta och en större kompisgunga.

Förvaltningen samarbetar vidare med Stockholm konst för att testa ett nytt arbetssätt där förvaltningen bereder ärenden gällande offentlig konst för vidare handläggning av Stockholm konst. Under sommaren stöttade förvaltningen ett initiativ från föreningen Folk i samarbete med hyresgästföreningen i Sättra om en temporär muralmålning. Förvaltningen tar med sig denna erfarenhet in som en del av arbetet med att lokalt möjliggöra konst i det offentliga rummet.

Förvaltningen har fortsatt utredningen om anläggning av en bastu vid Sättrastrandsbadet. Dialog har förts med idrottsförvaltningen som ställer sig positiv men har meddelat att de inte kan vara med och finansiera en brygga till bastun. Förvaltningen vill återigen lyfta frågan om en stadsövergripande strategi eller uppdrag som möjliggör för samverkan inom staden för att finansiera liknande projekt i framtiden.

Förvaltningen har under året genomfört två utlysningar av föreningsbidrag för aktiviteter till invånare i stadsdelsnämndsområdet. Den första ordinarie utlysningen gjordes under våren där förvaltningen fick in 22 ansökningar från 21 föreningar. Till följd av pandemin har flera föreningar inte kunnat genomföra sina aktiviteter och 81 000 kronor har betalats ut av ansökta medel. Under hösten gjordes en extra utlysning av föreningsbidrag för medel från stadsledningskontoret. Den extra utlysningen omfattade föreningar som bidragit till extra insatser under pandemin. Förvaltningen tog emot 20 ansökningar från 19 olika föreningar.

Äldrefestivalen kunde inte genomföras som planerat med anledning av pågående pandemi. Vissa aktiviteter kunde dock erbjudas digitalt.

Delvis uppnådda resultat

Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter

Utfallet uppgår till 64 % vilket innebär att årsmålet om 75 % uppnås delvis. Förvaltningens möjlighet att erbjuda idrottsaktiviteter till barn och unga har begränsats av pandemin vilket är en anledning till resultatet. Förvaltningen har även en långsiktig utmaning för att främja ett jämlikt deltagande i idrottsaktiviteter. Idag deltar barn från hushåll med lägre socioekonomisk status i lägre grad än jämnåriga från hushåll med högre socioekonomisk status. Barn med funktionsnedsättning deltar även de till låg grad i idrottsaktiviteter. Genom samverkan med lokala idrottsföreningar arbetar förvaltningen för att sänka trösklarna till deltagande, vilket försvårats av pandemin som medfört att event och aktiviteter tillsammans med idrottsföreningar har ställts in. Inför 2021 pågår ett arbete med att se över vilka möjligheter som finns att erbjuda aktiviteter på ett smittsäkert sätt och samtidigt tillgängliggöra idrott och rörelseglädje för fler barn.

Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter

Utfallet uppgår till 63 % vilket innebär att årsmålet om 75 % uppnås delvis. Förvaltningens möjlighet att erbjuda kulturaktiviteter till barn och unga har begränsats av pandemin vilket är

en anledning till resultatet. Förvaltningen har även en långsiktig utmaning för att främja ett jämlikt deltagande i kulturaktiviteter. Idag deltar barn från hushåll med lägre socioekonomisk status i lägre grad i kulturaktiviteter än jämnåriga från hushåll med högre socioekonomisk status. Även här deltar barn med funktionsnedsättning i lägre grad. Ett fortsatt arbete för ökad tillgång till kultur, framförallt i anslutning till verksamheterna förskola och parklek är prioriterat. Förvaltningens öppna verksamheter har tillfälliga samarbeten med kulturskolan för att tillgängliggöra kultur för fler samt erbjuder musikstudioverksamhet och dans i den ordinarie verksamheten. Detta arbete behöver vidareutvecklas, med fördel i samverkan med kulturförvaltning och lokalt kulturliv. Inför 2021 pågår ett arbete med att se över vilka möjligheter som finns att erbjuda aktiviteter på ett smittsäkert sätt.

Andel ungdomar som deltar i föreningsliv

Utfallet uppgår till 52 % vilket innebär att årsmålet om 65 % uppnås delvis. Förvaltningens möjlighet att genomföra satsningar som syftar till att stärka och främja föreningslivet (där barn och unga får möjlighet att komma i kontakt med föreningslivet) som exempelvis 127-festivalen, Skärholmsdagen och Lär känna din granne har begränsats av pandemin vilket är en anledning till resultatet. Förvaltningen har även en långsiktig utmaning för att främja ett jämlikt deltagande i föreningslivet, där socioekonomisk status till stor grad påverkar deltagande och föreningsmedlemskap. Förvaltningen samverkar med lokalt föreningsliv, kulturskola och andra aktörer för att sänka trösklarna till deltagande. Föreningslik verksamhet som bedrivs i samarbete med de öppna verksamheterna, däribland Löparakademin, är goda exempel på ett sådant samarbete. Inför 2021 pågår ett arbete med att se över vilka möjligheter som finns att erbjuda alternativa aktiviteter på ett smittsäkert sätt, exempelvis i digital form, liksom att vidareutveckla samarbeten med lokala föreningar.

Goda exempel

Invigning av Trissans hjärta

Trissans hjärta, invigdes genom en blandning av videoinspelningar på sociala medier och ett fysiskt anpassat firande på plats. Den digitala delen av invigningen gjordes i samarbete med en masterstudent från inredningsarkitekturlinjen på Konstfack och flickorna som deltog i fokusgruppen. De korta filmerna som spridits på sociala medier som porträtterade kända och okända grupper och personer som på olika kreativa sätt använde parken, till exempel genom att dansa, träna, leka, spela musik eller läsa poesi. Totalt har videorna fått 311 visningar och 79 personer stannade till under den fysiska invigningen och fick information om projektet.

Utomhusteater

I ur och skur spelade Marionetteatern föreställningen *Var är vargen- en annorlunda rödluva* på förskolans gårdar. Föreställningen arrangerades på de gårdar som har stora ytor både för publik och aktörer. Tillsammans möjliggjordes kulturupplevelser för cirka 200 barn.

Jämställdhetsanalys

Deltagande i kultur och idrottsaktiviteter skiljer sig mellan könen, pojkar deltar i högre grad i idrottsaktiviteter, flickor i högre grad i kulturaktiviteter (framförallt kulturskola). Ett mer jämställt deltagande är en viktig aspekt i förvaltningens utvecklingsarbete. Forskning visar att många flickor, liksom äldre unga, lämnar föreningslivet dels för att de tröttnar efter att ha börjat i mycket ung ålder (den så kallade mättnadshypotesen) men också för att tävlingsfokus och elitsatsning blir alltför omfattande. För de som vill vara fysiskt aktiva utan att tävla eller känna prestationskrav finns idag ett bristfälligt utbud, vilket konstateras även av

Riksidrottsförbundet, däribland i RF Strategi 2025. De ungdomar som är fysiskt aktiva på egen hand föredrar enligt de rapporter kring ungas fritidsvanor som Ung Livsstil författat att gå på gym eller på dansstudio alternativt nyttja stadens spontanidrottsplatser. De förra förutsätter ekonomiska resurser och den senare nyttjas enligt forskningen inte jämställt - män och pojkar tenderar att nyttja spontanidrotter i högre grad än kvinnor och flickor. Utvecklingen av spontanidrottsplatser och andra rörelseplatser med en normvidgande gestaltning är en viktig aspekt för ett ökat jämställt nyttjande, och därmed jämställd tillgång till fysisk aktivitet. Ett mer jämställt deltagande i kulturaktiviteter för pojkar innefattar även det ett vidgat utbud som bättre möter också pojkars preferenser, både i kulturskola och i öppna verksamheter. Förvaltningen bedömer att arbetet inom målet direkt bidrar till det nationella jämställdhetsmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande samt mål elva i Agenda 2030 om hållbara städer och samhällen samt mål fem om jämställdhet. Förvaltningen ser också en indirekt koppling till mål tre om hälsa och välbefinnande, mål tio om minskad ojämlikhet samt mål sexton om mänskliga och inkluderande samhällen.

Arbetet med barns rättigheter

Förvaltningens öppna verksamheter berör samtliga fokusområden i Stockholms stads program för barns rättigheter genom att fylla en viktig funktion för att tillgängliggöra en meningsfull fritid för stadsdelsnämndsområdets barn och unga som i sin tur påverkar barns hälsa, skolframgång och kunskaper om demokrati och möjligheter till delaktighet. Stadsdelsnämndsområdet har en lägre andel föreningsaktiva barn samt en lägre andel barn inskrivna i kulturskolan än i andra mer socioekonomiskt starka stadsdelsnämndsområden. Stadsdelsnämndsområdet har även en relativt högre andel barn och unga som inte skattar sin hälsa som god. Stadsdelsnämndsområdet har även en relativt hög andel barn som inte avslutar grundskolan med gymnasiebehörighet samt en lägre inskrivningsgrad på förskolan.

En aktiv och meningsfull fritid med tillgång till lek, vila, rörelse och kultur är avgörande för barns utveckling, möjlighet till skolframgång och välmående. De öppna verksamheterna strävar efter att erbjuda aktiviteter som möter dessa behov, på sätt som också lockar fler olika grupper. Ungdomsverksamheterna som drivs på entreprenad arbetar för ett jämställt deltagande i aktivitet och verksamhet. De samverkar även med lokalt föreningsliv för att slussa in fler barn och unga dit. Förvaltningens parklekar bedriver framförallt aktivitet utomhus för att främja barns rörelseglädje och samvaro i närvaro av trygga vuxna. Förvaltningens öppna förskolor bedriver verksamhet för små barn och deras föräldrar där läslust, samvaro och föräldrastöd erbjuds för barns välmående och utveckling. Förvaltningen har även ett samarbete genom IOP-avtal med den ideella organisationen Löparakademien där löpnings- och coachningprogram erbjuds under tio veckor till 30-40 niondeklassare per termin för ökat självförtroende, hälsa och skolframgång.

Problematiken med trångboddhet har i samband med pandemin blivit tydligare, både i termer av smittspridning men också kopplat till skolframgång när barn och unga förväntas studera på distans vilket förutsätter tillgång till plats för studier, vilket barn i trångbodda hushåll ofta saknar. Förvaltningen har genom fältassistenter och ungdomsledare uppfattat att framförallt gymnasieelever upplever svårigheter med distansundervisningen och erbjudit plats för studier på fritidsgårdar samt delat information om lokala läxhjälpstillfällen samt, när restriktionerna begränsade fysiska möten, digitala läxhjälpalternativ.

Förvaltningen verkar för ökad delaktighet i och kunskap om de demokratiska processerna

bland stadsdelsnämndsområdets unga, framförallt genom stöd till ungdomsrådet genom en projektledare tillika ungdomsledare. Ungdomsrådet har fortsatt sin verksamhet under året, med anpassningar för pandemirestriktioner. Man har exempelvis haft ett möte med bostadsministern med anledning av trångboddhet och de stora utmaningar den skapar till vardags och än mer under pandemin.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (Idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet (stadsledningskontoret)
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen (exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret)
- Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen (stadsledningskontoret och kulturförvaltningen)

Förvaltningens arbete med att säkerställa tillgång till fritid, kultur och rörelse som främjar hälsa och välbefinnande kopplas till mål 3. För att säkerställa att de mötesplatser som finns även möter flickors behov och preferenser har förvaltningen ett fortsatt fokus på jämställda mötesplatser och arbetet kopplas till mål 5. Förvaltningens öppna verksamheter har en betydande funktion för de barn och unga som av ekonomiska skäl inte kan delta i annat fritidsutbud och detta arbete kopplas till mål 10 om att minska ojämlikheten. Arbetet med att ha en kulturnärvaro är en viktig aspekt i en hållbar stad, liksom en god funktionsblandning med tillgång till stadskvaliteter för rekreation och fritid. Detta arbete kopplas till mål 11. Tillgången till kultur och konst främjar demokrati och mellanmännisklig förståelse och gemenskap och kopplas till mål 16.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	64 %	65 %	64 %	75,2 %		75 %	75 %	2020
<p>Analys</p> <p>Förvaltningens möjlighet att erbjuda idrottsaktiviteter till barn och unga har begränsats av pandemin vilket är en anledning till resultatet. Förvaltningen har även en långsiktig utmaning för att främja ett jämlikt deltagande i idrottsaktiviteter. Idag deltar barn från hushåll med lägre socioekonomisk status i lägre grad än jämnåriga från hushåll med högre socioekonomisk status. Barn med funktionsnedsättning deltar även de till låg grad i idrottsaktiviteter.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen arbetar för ökat deltagande genom samverkan med lokala idrottsföreningar för att sänka trösklarna till deltagande vilket försvårats av pandemin som medfört att event och aktiviteter tillsammans med idrottsföreningar har behövt ställas in. Inför 2021 pågår ett arbete med att se över vilka möjligheter som finns att erbjuda aktiviteter på ett smittsäkert sätt och samtidigt tillgängliggöra idrott och rörelseglädje för fler barn.</p>								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	63 %	59 %	66 %	69,9 %		75 %	75 %	2020
<p>Analys</p> <p>Förvaltningens möjlighet att erbjuda kulturaktiviteter till barn och unga har begränsats av pandemin vilket är en anledning till</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>resultatet. Förvaltningen har även en långsiktig utmaning för att främja ett jämlikt deltagande i kulturaktiviteter. Idag deltar barn från hushåll med lägre socioekonomisk status i lägre grad än jämnåriga från hushåll med högre socioekonomisk status. Även här deltar barn med funktionsnedsättning i lägre grad.</p> <p>Åtgärdsplan Det samordnande och strategiska arbetet för ökad tillgång till kultur, framförallt för förskola och parklek, är prioriterat. Förvaltningens öppna verksamheter har tillfälliga samarbeten med kulturskola för att tillgängliggöra kultur för fler samt erbjuder musikstudioverksamhet och dans i den ordinarie verksamheten. Detta arbete behöver vidareutvecklas, med fördel i samverkan med kulturförvaltning och lokalt kulturliv. Inför 2021 pågår ett arbete med att se över vilka möjligheter som finns att erbjuda aktiviteter på ett smittsäkert sätt.</p>								
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	52 %	62 %	42 %			65 %	65 %	2020
<p>Analys Förvaltningens möjlighet att genomföra satsningar som syftar till att stärka och främja föreningslivet (där barn och unga får möjlighet att komma i kontakt med föreningslivet) som exempelvis 127-festivalen, Skärholmsdagen och Lär känna din granne har begränsats av pandemin vilket kan vara en anledning till resultatet.</p> <p>Förvaltningen har även en långsiktig utmaning för att främja ett jämlikt deltagande i föreningslivet, där socioekonomisk status till stor grad påverkar deltagande och föreningsmedlemskap. Förvaltningen samverkar med lokalt föreningsliv, kulturskola och andra aktörer för att sänka trösklarna till deltagande. Föreningslik verksamhet som bedrivs i samarbete med de öppna verksamheterna, däribland Löparakademin, är goda exempel på ett sådant samarbete.</p> <p>Åtgärdsplan Inför 2021 pågår ett arbete med att se över vilka möjligheter som finns att erbjuda alternativa aktiviteter på ett smittsäkert sätt, exempelvis i digital form, liksom att vidareutveckla samarbeten med lokala föreningar.</p> <p>Analys av skillnader i utfall mellan kön Det är 20 procentenheters skillnad i utfallet mellan pojkar och flickor där fler pojkar är aktiva i föreningar efter skoltid. Förvaltningen kan konstatera att den har en utmaning i att främja ett jämställt deltagande i föreningslivet. Förvaltningen ser behov av att fortsatt analysera resultatet och identifiera lämpliga åtgärder.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottor, exempelvis bastuflottor och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.</p>			

Nämndmål:

Skärholmens invånare har tillgång till ett modernt och varierat utbud av kultur, idrott- och fritidsaktiviteter samt öppna verksamheter

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Barn och unga

- erbjuds en meningsfull och trygg fritid där alla känner sig välkomna till öppna mötesplatser
- har tillgång till ett modernt och attraktivt utbud av kultur i förskolor, öppna förskolor, parklekar och fritidsverksamheter
- har tillgång till parklekar där förvaltningen verkar för att utveckla de pedagogiska och lekfulla miljöerna
- har god kunskap om hur de kan påverka den fritidsverksamhet som erbjuds
- har tillgång till ett varierat utbud av möjligheter för utomhusvistelse, vardagsmotion och sociala aktiviteter så som attraktiva spontanidrottsplatser och lokala kulturupplevelser i sin närmiljö
- får stöd i sina studier genom studiehjälp på fritidsverksamheten i samverkan med föreningar
- har tillgång till roliga och meningsfulla sommar- och vinterlovsaktiviteter där 127-festivalen erbjuder kostnadsfria aktiviteter med respektfulla möten, goda förebilder och arbetsmöjligheter.

Kvinnor och män

- har tillgång till ett levande kultur- och föreningsliv som speglar den positiva mångfald som finns i stadsdelsnämndsområdet och möter behovet också hos äldre och personer med funktionsnedsättning.

Övrigt

- fritidsverksamheten får inspiration och kunskapsutbyte genom samarbeten med föreningslivet och fritidsverksamheter i andra stadsdelsnämnder
- kultursekreteraren verkar för att kulturutbudet är varierat och utmanar rådande tankar om vad scenkonst kan vara, upplevelseenkäter används kontinuerligt för att utveckla utbudet
- förvaltningen verkar för att den fysiska scenen för kulturupplevelser erbjuds såväl inomhus som utomhus
- kultursekreteraren arbetar för att barn och äldre kan mötas i kulturevenemang genom att bjuda in båda målgrupperna
- förvaltningen samverkar regelbundet med biblioteket, kulturskolan och stadsmuseet kring aktuella evenemang i stadsdelsnämndsområdet
- förvaltningen verkar för bättre tillgång till samlingslokaler samt tillhandahåller föreningsbidrag för ett levande kultur- och föreningsliv
- fritidsverksamhetens arbete med att säkerställa lika rättigheter och möjligheter för barn och unga tar sin grund i de fokusområden som finns i stadens olika program för jämställdhet, tillgänglighet och delaktighet, barnets rättigheter och HBTQ-frågor.

Förväntat resultat

Minst 82 % av vårdnadshavarna upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud

Minst 94 % av besökarna av fritidsverksamheten känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds

Minst 81 % av de boende i stadsdelsnämndsområdet anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott, som till exempel motionsspår, bollplaner och öppna parkytor

Minst 62 % av de boende i stadsdelsnämndsområdet anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden i den stadsdel där de bor

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att fyra av sju nämndindikatorer uppnås delvis samt att flera aktiviteter har behövt ställas in eller genomföras i begränsad omfattning med anledning av pandemin. Resterande tre indikatorer har inget utfall i år, eftersom medborgarundersökningen inte genomfördes som planerat samt att det inte har varit möjligt att genomföra någon besökarundersökning på förvaltningens aktivitetscenter då dessa har varit stängda.

Delvis uppnådda resultat

Andel besökare i fritidsverksamheten som känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds

Utfallet uppgår till 81 % vilket innebär att årsmålet om 94 % uppnås delvis.

Fritidsverksamhetens kundnöjdhetsundersökning har i år nått betydligt färre besökare än tidigare år med anledning av pandemin och resultatet kan därför vara mindre tillförlitligt än tidigare år. Fritidsgårdarna har i år haft färre besökare än vanligtvis och har även ordnat begränsat med aktiviteter som kan locka till sig fler besökare för att inte överskrida gränsen för maximalt antal personer som legat på 50 personer i lokalen. Detta har också medfört att besökarna inte haft lika stora möjligheter att påverka vilka aktiviteter som erbjuds som tidigare.

Andel nyttjade teaterbesök förmedlade genom kultursekreteraren

Utfallet uppgår till 78,24 % vilket innebär att årsmålet om 80 % uppnås delvis. De begränsningar gällande sammankomster som pandemin medfört har försvårat arbetet men genom att ställa om till utomhusföreställningar, arrangera föreställningar på de förskolor som erbjuder rymliga samlingslokaler samt genom att använda den *Kulanfond* som staden skapade för att stimulera kulturaktörer och främja kultur för fler barn under pandemin så har förvaltningen kunnat skapa en god tillgång till teater under året.

Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud

Utfallet uppgår till 76 % vilket innebär att årsmålet om 82 % uppnås delvis. 39 % av förvaltningens förskolor når årsmålet vilket är fler än föregående år. Utfallet för förvaltningen är ändå detsamma som föregående år, vilket visar på att spridningen mellan förvaltningens förskolor har ökat. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar är densamma som föregående år. Dessa skillnader varierar mellan förskolorna. Förvaltningens resultat på 76 % ligger fortsatt högre än resultatet för staden som är 63 %.

Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former

Utfallet uppgår till 84 % vilket innebär att årsmålet om 87 % uppnås delvis. 35 % av förvaltningens förskolor uppnår årsmålet. Utfallet är en procentenhet högre jämfört med föregående år. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar varierar på förskolorna. Generellt är vårdnadshavare till flickor mer nöjda. Förvaltningen gör antagandet att verksamheten som erbjuds barnen behöver förtydligas för vårdnadshavarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare i fritidsverksamheten som känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds	81 %			93 %		94 %		2020
<p>Analys</p> <p>Fritidsverksamhetens kundnöjdhetsundersökning har i år nått betydligt färre besökare än tidigare år med anledning av pandemin och resultatet kan därför vara mindre tillförlitligt än tidigare år. Fritidsgårdarna har i år haft färre besökare än vanligtvis och har även ordnat begränsat med aktiviteter som kan locka till sig fler besökare för att inte överskrida gränsen för maximalt antal personer som legat på 50 personer i lokalen. Detta har också medfört att besökarna inte haft samma möjligheter att påverka vilka aktiviteter som erbjuds som tidigare.</p> <p>Förvaltningen har inte mottagit könsfördelad statistik från leverantören. Därför kan inte någon könsfördelad statistik redovisas.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Så fort pandemin och de restriktioner som för närvarande föreligger är över, kommer fritidsverksamheten återupptas i vanlig ordning igen.</p>								
 ♀ Andel besökare i förvaltningens aktivitetscenter för äldre som är nöjda med utbudet av aktiviteter				95 %		90 %		2020
<p>Analys</p> <p>Förvaltningens aktivitetscenter har hållit stängt på grund av pandemin. Ingen besökarundersökning har därför genomförts under perioden. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering.</p>								
 Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott, som tex motionsspår, bollplaner och öppna parktytor				80 %		81 %		2020
<p>Analys</p> <p>Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.</p>								
 Andel nyttjade teaterbesök förmedlade genom kultursekreteraren	78,24 %			78,24 %		80 %		2020
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen når inte målet gällande antalet nyttjade teaterbesök som har förmedlas genom kultursekreteraren. Orsaken är framförallt begränsningar gällande sammankomster under pandemin.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen ser fortsatta utmaningar i arbetet men planerar att förlägga fler teaterupplevelser utomhus för att förebygga risken att behöva ställa in.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud	76 %	73 %	79 %	76 %		82 %		2020
<p>Analys</p> <p>39 % av förvaltningens förskolor når årsmålet vilket är fler än föregående år. Utfallet för förvaltningen är ändå detsamma som föregående år, vilket visar på att spridningen mellan förvaltningens förskolor har ökat.</p> <p>Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar är densamma som föregående år. Dessa skillnader varierar mellan förskolorna. Förvaltningens resultat på 76 % ligger fortsatt högre än resultatet för staden som är 63 %.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Kultur av barn, för barn och med barn innebär allt från barnens eget skapande i förskolornas ateljéer till barns lek, berättande, biblioteksbesök likväl som professionella teaterföreställningar. Vårdnadshavares förväntningar kring förskolans kulturutbud behöver fortsatt lyftas i gemensamma forum.</p>								
  Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former (lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama).	84 %	82 %	87 %	83 %		87 %		2020
<p>Analys</p> <p>35 % av förvaltningens förskolor uppnår årsmålet. Utfallet är en procentenhet högre jämfört med föregående år. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar varierar på förskolorna. Generellt är vårdnadshavare till flickor mer nöjda. Förvaltningen gör antagandet att den verksamhet som erbjuds barnen behöver förtydligas för vårdnadshavarna.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Att sprida goda exempel inom enheterna kring förskolornas olika skapandemiljöer är ett pågående utvecklingsarbete.</p>								
  I den stadsdel där jag bor finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden.						62 %		2020
<p>Analys</p> <p>Medborgarundersökningen kommer inte genomföras under 2020 på grund av den pågående pandemin. Denna indikator undantas därför från nämndens rapportering 2020.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 127-festivalen genomförs i samarbete med föreningslivet och genom ett IOP-avtal (idéburet offentligt partnerskap) med JKS-basket.	2018-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>127-festivalen genomfördes i anpassad form med anledning av den pågående pandemin och i förvaltningens regi. Förvaltningen ser inför 2021 över hur 127-festivalen kan utvecklas och genomföras som en del av förvaltningens övriga fritidsverksamhet.</p>			
 Arbetet utvecklas med att förbättra möjligheterna till spontanidrott, kulturutövning och sociala aktiviteter i samband med utveckling eller upprustning av parker och naturområden.	2017-01-01	2020-12-31	
 I parklekarna genomförs interaktiva dansföreställningar där dans och rörelse utgår från barnens pågående lek.	2020-01-01	2020-12-31	
 I samarbete med förvaltningens kultursekreterare arrangerar egen regi-verksamheterna inom omsorgen om äldre, LSS och	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
socialpsykiatri kulturaktiviteter för målgrupperna i förvaltningens lokaler.			
Analys På grund av en pågående pandemin har inte några fysiska aktiviteter kunnat genomföras. Flera digitala och anpassade aktiviteter har dock genomförts.			
 Äldrefestival 2020 genomförs.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Äldrefestivalen har inte kunna genomföras som planerat med anledning av den pågående pandemin. Vissa aktiviteter har erbjudits digitalt.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att fem av sex av kommunfullmäktiges indikatorer uppnås helt, en uppnås delvis samt att båda underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på att arbetet med att gynna den biologiska mångfalden fortlöpte under året genom olika typer av åtgärder. Förvaltningen har också genomfört plantering av träd för skugga och anläggning av växtbäddar med biokol i fas ett av Sätredalsparken och Vårgården.

Inom förvaltningens verksamheter serveras mat som tillgodoser behovet av näringsrika och aptitliga måltider anpassade efter målgruppens behov. I upphandlingar av färdiga måltider för äldreomsorg, hemtjänst och daglig verksamhet ställer förvaltningen krav på ekologiskt producerade varor, ökat utbud av vegetariska livsmedel, god djurhållning samt användning av Världsnaturfondens köttguide och konsumentguide för fisk.

Inom ramen för arbetet med energieffektivisering har förvaltningen bytt belysningen i Bredängsspåret till LED-belysning. Förvaltningen har även tillsatt en miljö- och klimatsamordnare samt en samordningsgrupp som arbetar med implementeringen av miljöprogrammet och klimathandlingsplanen.

Förvaltningen har under året även arbetat med att förbättra hanteringen av avfall både i stadsdelsnämndsområdet och i förvaltningens verksamheter med fokus på ökad källsortering i förvaltningshuset samt ökad matavfallshantering.

Uppnådda resultat

Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller jämförliga system
Utfallet uppgår till 100 % då den enda anläggningsentreprenad som förvaltningen hade under 2020 var ansluten till Byggvarubedömningen.

Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling

Utfallet uppgår till 100 % och årsmålet om 70 % uppnås därmed. Samtliga förskolor, som har möjlighet, lämnar matavfall till matavfallsinsamling för biologisk behandling. Förvaltningen kommer under 2021 föra en dialog med fastighetsägaren om möjliga anpassningar i de fall matavfallsinsamling inte är möjlig i nuläget i samband med införandet av matavfallsobligatoriet.

Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider

Utfallet uppgår till 1,46 kg co2 per kilo livsmedel och årsmålet om 1,9 kg co2 per kilo uppnås därmed. Förvaltningens verksamheter arbetar aktivt med att främja planering av måltider med hög andel ekologiska livsmedel. Ett exempel är framtagandet av kokboken *Klimatsmart mat* som lyfts nedan som gott exempel.

Totalt köpt energi i stadens verksamheter

Utfallet uppgår till 1,34 GWh och årsmålet om 1,35 GWh uppnås därmed. Förvaltningen har under året avytttrat lokaler vilket påverkar mängden inlöst energi. I samband med införhyrning av nya lokaler har energieffektiviserande åtgärder genomförts.

Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)

Utfallet uppgår till 97 annonser och årsmålet om 50 annonser uppnås därmed. Förvaltningen har under året infört och förbättrat rutinerna för återanvändning av kontorsmöbler och andra inventarier. Som ett resultat har antal publicerade och bokade annonser på Stocket ökat under andra tertialen. Utöver återanvändning av inventarier via Stocket har förvaltningen tagit vara på möbler från nedlagda verksamheter. Ett antal möbler är insamlade i förvaltningens förråd och disponering av dessa sker löpande och utan kostnad.

Delvis uppnådda resultat

Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i kronor av totala värdet inköpta måltider och livsmedel

Utfallet uppgår till 46,93 % vilket innebär att årsmålet om 50 % uppnås delvis. Förvaltningen har dock ökat andelen inköp av ekologiska måltider och livsmedel med fyra procentenheter jämfört med utfallet för 2019. Inköp av livsmedel utförs i dagsläget inte i alla verksamheter enligt rutin via e-handeln. Kunskapsnivån gällande e-handelssystemet inom vissa verksamheter bedöms vara låg. Detta har resulterat i att medarbetarna köper in livsmedel och liknande utanför systemet. Åtgärder i form av utbildningsinsatser samt tydligare information till berörda verksamheter genomförs.

Goda exempel

Klimatsmart kokbok sprids

Förskolans köksnätverk, som består av förskolornas samtliga kockar, har tagit fram en kokbok där varje kock bidragit med en frukost, en lunch/middagsrätt och ett mellanmål som är näringsriktig, klimatsmart och lättlagad. Kokboken har delats ut till samtliga familjer i förskolorna och marknadsförts via intranätet. Flera stadsdelsförvaltningar har hört av sig för att höra mer om köksnätverket och boken har även sålts till andra kommuner. Kokboken blev även nominerad till publishingpriset inom kategorin faktaböcker mat och dryck.

Betesdjur i Sätreskogens naturreservat

Under året har förvaltningen introducerat betesdjur i Sätreskogens naturreservat. Djuren har under sommaren betat i en ekmiljö som klassas i den högsta kategorin, mycket värdefull, i stadens ekinventeringar. Beteshävdens syftar till att motverka igenväxning och hålla fritt runt

de gamla träden. Betsdjuren har även fungerat som en målpunkt för reservatets besökare och har varit mycket uppskattade av såväl barn som vuxna.

Jämställdhetsanalys

Som en del av arbetet med att säkerställa en jämställd tillgång till stadens grönska och natur analyserar förvaltningen upplevelsen av trygghet i parker och grönområden uppdelad på kön. Generellt känner sig kvinnor mindre trygga i stadsdelsnämndsområdets parker och grönområden. Resultaten stämmer överens med forskning som lyfter att individuella faktorer som genus har en stark korrelation till en känsla av otrygghet. Andra individuella faktorer som har identifierats är sociala förmågor, socioekonomisk status samt etnisk bakgrund. Ny forskning hävdar att uttryck av intersektionalitet vid utsatthet och rädsla behöver beaktas vid analysen av stadsmiljöns inverkan på individens trygghet. Förvaltningen ser att sådana analyser är ett utvecklingsområde i det framtida arbetet.

Det är förvaltningens bedömning att arbetet som bedrivs för att öka en jämställd tillgång till säkra utomhusmiljöer ligger i linje för att möta kvinnors och mäns behov i dessa frågor. Förvaltningen bedömer att arbetet direkt bidrar till det nationella jämställdhetsmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande samt mål elva i Agenda 2030 om hållbara städer och samhällen. Förvaltningen ser också en koppling till mål tre om hälsa och välbefinnande samt mål tretton om att bekämpa klimatförändringarna.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande (idrottsförvaltningen och socialförvaltningen)
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen (exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret)
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna (stadsledningskontoret)

Förvaltningens arbete med bra mat och giftfria miljöer i förskolan kopplas till arbetet med mål 3 och arbetet med minskad klimatpåverkan och ökad biologisk mångfald till mål 11.

Förvaltningens utvecklingsarbete med avfallshantering och återvinning i de egna verksamheterna, kartläggning av klimatpåverkan och energiförbrukning, höga ambitioner avseende inköp av ekologiska livsmedel samt betesdjur i Sätmaskogens naturreservat är en del i förvaltningens arbete för minskad klimatpåverkan och främjande av den biologiska mångfalden kopplas till mål 13.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100 %	2020
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av	100 %			100 %		70 %	70 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling								
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	46,93			42,2		50 %	55 %	2020
Analys								
På grund av bristande kunskap inom e-handelssystemet inom vissa enheter utförs inte samtliga inköp av livsmedel enligt rutin. Detta har resulterat i att medarbetarna köper in livsmedel utanför systemet, exempelvis via First Card.								
Åtgärdsplan								
Åtgärder i form av utbildningsinsatser samt tydligare information till berörda verksamheter genomförs.								
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,46					1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020
  Totalt köpt energi i stadens verksamheter	1,34 GWh			1,34 GWh		1,35 GWh	1945 GWh	2020
  Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	97					50 st	4 500 st	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldre- och barnnämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Förvaltningen har inte blivit kontaktad i frågan.			

Nämndmål:

Ekosystemtjänster och biologisk mångfald främjas i Skärholmens naturmiljöer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- har tillgång till grönskan och vattnet genom att Sätterskogens naturreservat är tillgängligt. Reservatets kulturella och rekreativa värden lyfts och tillgängliggörs både vid fysiska investeringar och i kommunikationsinsatser där behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning är i fokus
- har tillgång till mångfunktionella parker, bad och andra utemiljöer med stärkta ekologiska och rekreativa värden. Arbetet sker inom ramen för Grönare Stockholm
- får möjlighet till stadsodling i sina närområden.

Övrigt

- den biologiska mångfalden gynnas genom fortsatt samverkan med miljö- och hälsoskydds nämnden
- stadsdelsnämndsområdets gröna ytors förmåga att hantera extrema klimatrelaterade händelser tas tillvara vid investeringar i klimatanpassningsåtgärder.

Förväntat resultat

Minst 95 % av mättillfällena av strandbadens vatten visar bra vattenkvalitet
Minst 5m2 naturvårdsåtgärder i prioriterade områden enligt miljöförvaltningens prioriteringsstöd genomförs

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att en av två nämndindikatorer uppnås och den andra uppnås delvis. Samtliga aktiviteter under nämndmålet är genomförda och arbetet med miljöprogrammets etappmål 3,2, 5.1, 5.2 och 5.4 löper enligt plan enligt redovisning nedan.

Uppnådda resultat

Andel m2 naturvårdsåtgärder i prioriterade områden enligt miljöförvaltningens nya prioriteringsstöd som genomförs under året

Utfallet uppgår till 5,28 % och årsmålet om 5 % uppnås därmed. Förvaltningen genomför olika typer av åtgärder såsom att säkerställa tillräcklig tillgång på död ved, skötsel av ekmiljöer och groddammar, introduktion av betesdjur i Sätmaskogen samt anläggning av stadsodling i tre parklekar för att gynna pollinatörer.

Delvis uppnådda resultat

Andel mättillfällena av strandbadens vatten som visar på bra vattenkvalitet.

Utfallet uppgår till 90,48 % vilket innebär att årsmålet om 95 % uppnås delvis. Strandbadens vattenkvalitet har mätts vid 42 tillfällen varav fyra har visat att vattnet varit otjänligt. Samtliga bedömningar om otjänligt vatten påvisades vid Sätmaskstrandbadet och analyserna visade höjda nivåer av både enterokocker och e-coli, vilket tyder på problem med avföring i vattnet. Enligt förvaltningens kontakt med miljöförvaltningen beror de höjda nivåerna troligtvis på närvaron av fåglar i området. Förvaltningen avser att fortsätta samarbetet med trafikkontoret gällande skadedjursbekämpning. Input inför arbetet för framtagandet av en handlingsplan för skadedjursbekämpning har också lämnats in till trafikkontoret.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Nämndmålet, dess indikatorer och aktiviteter möter följande etappmål i miljöprogrammet:

- 3.1 Stärkt förmåga att hantera effekter av skyfall
- 3.2 Stärkt förmåga att hantera effekter av värmebölja
- 5.1 Upprätthålla funktioner och samband för biologisk mångfald i stadens blå och gröna infrastruktur

- 5.2 Ökat genomförande av förstärkningsåtgärder, ekologisk kompensation och naturvårdsskötsel
- 5.4 Förbättrad vattenkvalitet i stadens sjöar, vattendrag och kustvatten.

För att uppnå etappmålen 3.1 och 3.2 arbetar förvaltningen med att öka parkers och naturmarks tålighet för klimatrelaterade händelser såsom torka och ökade skyfall och värmeböljor. Under 2020 anlade förvaltningen totalt 42 träd, 479 m² växtbäddar med biokol och 1 345 m² gräsyta i jordblandning med hög vattenfördröjningskapacitet i parkerna Vårgården och Sätredal. Förvaltningen avser att fortsätta arbeta med frågan och bedömer att etappmålen 3.1 och 3.2 kommer uppnås under programperioden.

För att uppnå etappmålen 5.1, 5.2 och 5.4 arbetar förvaltningen med att förstärka betydelsefulla kärnområden inom naturreservatet och på parkmark. Arbetet har fortlöpande under 2020 och planeras fortsätta under planperioden i tätt samarbete med miljöförvaltningen. Förvaltningen genomför olika typer av åtgärder såsom hantering av död ved, skötsel av ekmiljöer och groddammar och ansökte i samband med verksamhetsplanen för 2021 om medel för biologisk mångfald för friställning och restaurering av ekområden i Bredäng, förstärkning av bofågelpatser i tallmiljöer, inplantering av växter och anläggning av stadsodling i tre parklekar för att främja pollinatörer samt slåtter med upptag i Vårbergstoppen.

Inom ramen för arbetet med naturreservatet ansökte förvaltningen även om medel för åtgärder som främjar livsmiljöer för groddjur såsom anläggning av en ny damm i Bredäng samt friställning och omläggning av Borgmästare Skyttes damm. Medel söktes också för att utöka ytorna för betesdjur vid Mälärhöjdsbadet samt restaurering av ängsmarksytor med slåtter. Under 2020 introducerade förvaltningen betesdjur i Sätreskogens naturreservat med syfte att motverka igenväxning i ekmiljön som klassas i den högsta kategorin, mycket värdefull, i stadens ekinventeringar. Förvaltningen bedömer att etappmålen 5.1, 5.2 och 5.4 kommer uppnås under programperioden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel m ² naturvårdsåtgärder i prioriterade områden enligt miljöförvaltningens nya prioriteringsstöd som genomförs under året.	5,28 %			5,28 %		5 %		2020
 Andel mättilfällen av strandbadens vatten som visar på bra vattenkvalitet	90,48 %			95,65 %		95 %		2020
<p>Analys</p> <p>Strandbadens vattenkvalitet har mätts vid 42 tillfällen varav fyra har visat att vattnet varit otjänligt. Samtliga bedömningar om otjänligt vatten påvisades i Sätresstrandbadet och analyserna visade höjda nivåer av både enterokocker och e-coli, vilket tyder på problem med avföring i vattnet. Enligt förvaltningens kontakt med miljöförvaltningen beror de höjda nivåer troligtvis på närvaron av fåglar i området.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen avser att fortsätta samarbetet med trafikkontoret gällande skadedjursbekämpning. Input inför arbetet för framtagandet av en handlingsplan för skadedjursbekämpning har också lämnats in till trafikkontoret.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetet med att tillgängliggöra Sätterskogens naturreservat fortsätter med fokus på rekreativa och kulturella värden. Förvaltningen samarbetar med idrottsförvaltningen samt miljöförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ För att stärka den biologiska mångfalden i Sätterskogens naturreservat samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen.	2019-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen bevakar det nya miljöprogrammet vid planering av investeringar och underhållsarbete i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer. Arbetet genomförs i samverkan med berörda förvaltningar.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen bidrar till goda möjligheter för stadsodling i parker. Arbetet genomförs i samverkan med berörda förvaltningar och samhällsaktörer. Möjlighet till platsaktivering genom stadsodling prövas i utvalda utemiljöer.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen genomför investeringar i växtbäddar/dagvattenåtgärder i Sättersdalsparken och Vårgården.	2020-05-05	2020-12-31	
✓ Förvaltningen utvecklar arbetet med att tillvarata grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser, som intensiva värmeböljor och skyfall. Klimat investeringsmedel söks för nya investeringar.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ I samarbete med trafikkontoret fortsätter förvaltningen arbetet med Grönare Stockholm där fokus ligger på att stärka stadsdelsnämndsområdets gröna infrastruktur och mångfunktionalitet i parker och grönområden. Arbetet stärker också de gröna svaga sambanden som är identifierade i översiktsplanen.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ I samverkan med trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret samt miljöförvaltningen kartläggs stadens totala grönyta och ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO). Syftet är att kunna följa dess utveckling över tid och utreda lämpliga biotopsskyddsområden.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Med stöd från projektet "Effektivare miljöövervakning av stadens natur" utvecklas mätningen och uppföljningen av utfört arbete med ekologiska förstärkningsåtgärder.	2019-01-01	2020-12-31	
✓ Som en del av strategin för biologisk mångfald utökas andelen perenna rabatter som främjar pollinatörer.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giffria och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- som möter förvaltningens verksamheter erbjuds måltider som är näringsrika, klimatsmarta, närodade och aptitliga samt i allt större grad ekologiska måltider i enlighet med stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

Förvaltningens

- klimatpåverkan minskar genom att uppkomsten av avfall minskar i all verksamhet,

exempelvis genom kraftigt minskad användning av engångsprodukter och plastprodukter

- förskoleverksamheter är kemikaliefria och barnen görs delaktiga i arbetet för en hållbar framtid bland annat genom arbetet med förvaltningens skräpplockarbok
- verksamheter verkar för att en större andel produkter och material återanvänds
- matsvinn minskar i de verksamheter som serverar och tillagar mat.

Förväntat resultat

Förskolorna uppnår nivå tre inom kemikaliesmart förskola
Förvaltningen fasar ut engångsartiklar från sina verksamheter
En miljö- och klimatsamordnare tillsätts.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att nämndindikatorn uppnås, att sex av elva aktiviteter under nämndmålet är genomförda samt att arbetet med miljöprogrammets etappmål 1.2, 2.2, 4.1, 4.2, 5.3 och 7.1 löper enligt plan enligt redovisning nedan.

Uppnådda resultat

Antal kemiska produkter i stadens verksamheter som innehåller utfasningsämne

Utfallet uppgår till 0 och årsmålet om 0 uppnås därmed. Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att använda produkter fria från utfasningsämnen i samtliga verksamheter och inga kemiska produkter med ämnena har köpts in.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Nämndmålet, dess indikatorer och aktiviteter möter följande etappmål i miljöprogrammet:

- 1.2 Minskade klimatpåverkan från konsumtionen
- 2.2 Effektiv energianvändning
- 4.1 Minskad resursanvändning och klockare konsumtion
- 4.2 Ökade recirkulation av materiella resurser inom staden
- 5.3 Ökad andel livsmedel och varor i stadens inköp som gynnar biologisk mångfald
- 7.1 Minskade nivåer av skadliga ämnen i varor och kemiska produkter

För att uppnå etappmål 1.2 har förvaltningen under året säkerställt tillgång till verktyget Hantera Livs i syfte att analysera inköp av livsmedel inom samtliga verksamheter. För att minska klimatpåverkan från konsumtion inkluderar förvaltningen relevanta klimatkrav i upphandlingsprocessen för färdiga måltider för verksamheterna äldreomsorg och daglig verksamhet. Utfallet gällande klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider blev 1,46 kg co2 per kg livsmedel i snitt under året och årsmålet låg på 1,9 kg co2. Förvaltningens verksamheter kommer att fortsätta arbeta med att främja planering av måltider med hög andel ekologiska livsmedel. Förvaltningen bedömer att etappmål 1.2 kommer uppnås under programperioden.

För att uppnå etappmål 2.2 utredde förvaltningen möjligheterna för utbyte till eldrivna

arbetsmaskiner inom stadsmiljöverksamheten. Utredningen ligger till grunden för ansökan om klimatinvesteringsmedel som förvaltningen gjorde i samband med verksamhetsplanen för 2021. Som en del av arbetet med att byta ut belysningen i samtliga utomhusanläggningar under förvaltningens rådighet till LED-belysning, bytte förvaltningen samtliga lamparmaturer i Bredängsspåret. Förvaltningen bedömer att etappmål 2.2 kommer uppnås under programperioden.

För att uppnå etappmålen 4.1 och 4.2 har förvaltningen under året infört och förbättrat rutiner för återanvändning av kontorsmöbler och andra inventarier. Utöver återanvändning av inventarier via Stocket har förvaltningen tagit vara på möbler från nedlagda verksamheter. Ett antal möbler är insamlade i förvaltningens förråd och disponering av dessa sker löpande och utan kostnad. En kartläggning av möjligheterna till källsortering av de kategorier av avfall som enligt lagstiftning ska sorteras i samtliga lokaler inhyrda av förvaltningen planeras under 2021. I de lokaler där det är relevant utifrån avtal avser förvaltningen att komplettera möjligheterna till källsortering. Förvaltningen har inte haft möjlighet att genomföra två av aktiviteterna som är kopplade till nämndmålet. Dessa rör utfasning av engångsartiklar och utredning av möjligheterna till ett matsvinnprojekt inom förvaltningens verksamheter. Båda aktiviteterna pausades på grund av den rådande pandemin. Förvaltningen bedömer att etappmålen 4.1 och 4.2 kommer uppnås under programperioden.

För att uppnå etappmålet 5.3 har förvaltningen inkluderat relevanta krav i upphandlingsprocessen av färdiga måltider för äldreomsorg, hemtjänst och daglig verksamhet. Kraven innefattar ekologiskt producerade varor, ökat utbud av vegetariska livsmedel, god djurhållning samt användning av Världsnaturfondens köttguide och konsumentguide för fisk. Förvaltningen har 2020 förbättrat utfallet gällande konsumtion av ekologiska livsmedel med fyra procentenheter jämfört med utfallet för 2019. Nivån ligger dock något under det uppsatta målvärdet. Förvaltningen avser arbeta med rutinerna för inköp av livsmedel inom e-handelssystemet under kommande år. Förvaltningen bedömer att etappmål 5.3 kommer uppnås under programperioden.

För att uppnå etappmålet 7.1 arbetar förvaltningen medvetet med att inga produkter med utfasningsämnen ska användas i verksamheterna. Förskoleverksamheten arbetar enligt vägledningen för kemikaliesmart förskola. Förvaltningen bedömer att etappmål 7.1 kommer uppnås under programperioden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal kemiska produkter i stadens verksamheter som innehåller utfasningsämne	0 st					0 st		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbete med sortering av matavfall och förbättring av källsortering fortsätter. Förvaltningen utreder och genomför åtgärder för att minska uppkomsten av avfall och öka möjligheterna för återanvändning och material- och/eller energiåtervinning.	2019-01-01	2020-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förskolorna ansöker om att erhålla Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling".	2020-01-01	2020-12-31	
	Analys En förskoleenhet har erhållit Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling". Övriga enheter avser att söka kommande år och aktiviteten kommer därför att fortsätta.			
✓	Förskolorna använder sig av förvaltningens skräpplockarbok "Toli och kampen mot sopmonstret" för att öka medvetenheten kring arbetet mot nedskräpning.	2019-01-01	2020-12-31	
✓	Förskolorna uppnår nivå tre inom kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2020-12-31	
✓	Förvaltningen bevakar det nya miljöprogrammet. Aktiviteter och arbetssätt som möter programmets målsättningar säkerställs inom samtliga verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	
✓	Förvaltningen byter belysningsarmaturer till LED-belysning i Bredängsspåret.	2020-05-05	2020-12-31	
!	Förvaltningen fasar ut engångsartiklar från sina verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
	Analys Arbetet har inte kunnat genomföras på grund av den pågående pandemin. När omständigheterna tillåter kommer förvaltningen att se över möjligheten att påbörja arbetet igen.			
✓	Förvaltningen tillsätter en miljö- och klimatsamordnare.	2020-01-01	2020-12-31	
!	Möjligheterna till ett matsvinn-projekt utreds inom förvaltningens verksamheter. Syfte med projektet är i första hand att minska förskolornas matsvinn.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
	Analys Arbetet har inte kunnat genomföras på grund av den pågående pandemin. När omständigheterna tillåter kommer förvaltningen att se över möjligheten att påbörja arbetet igen.			
✓	Vid inköp och upphandling använda Världsnaturfondens köttguide och konsumentguide för fisk följs, i syfte att bidra till den biologiska mångfalden samt till fiskbestånden i haven.	2020-05-05	2020-12-31	
✓	Vid om- eller utbyggnad av förskolor ställer förvaltningen krav på att fastighetsägare projekterar utifrån krav på motsvarande Miljöbyggnad. Förvaltningen beaktar att förskolegårdar är stora och attraktivt utformade med naturmaterial och en ändamålsenlig fördelning mellan gröna- och hårdgjorda ytor för att utgöra en inbjudande miljö för pedagogik, vistelse och lek.	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen bedömer att ett av kommunfullmäktiges två mål för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett uppfylls delvis. Bedömningen av verksamhetsmålen grundar sig på en sammantagen analys av uppnådda resultat och genomförda aktiviteter.

Förvaltningen bedömer även att två av tre nämndmål uppfylls helt och ett uppfylls delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålen för indikatorerna uppnås, att förvaltningen redovisar ett överskott om 3 mnkr och en uppfylld prognossäkerhet. En mer detaljerad redovisning av ekonomin per verksamhetsområde följer under avsnittet *Uppföljning av ekonomi*.

Uppnådda resultat

Nämndens budgetföljsamhet före och efter resultatöverföringar

Förvaltningen redovisar en budget i balans.

Nämndens prognossäkerhet T2

Förvaltningen redovisar en god och uppfyllt mål om prognossäkerhet.

Goda exempel

Förvaltningen har under året utvecklat en uppföljningsmetod där förvaltningens ekonomifunktion och ledningsstöd arbetar närmare varandra. Under 2021 kommer metoden implementeras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,8 %			100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,8 %			100 %		100 %	100 %	VB 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Nämnden har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen

- har en ekonomi i balans och fokus ligger på kärnverksamheten. Verksamheterna är kostnadseffektiva och anpassade till målgruppernas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer
- genomför investeringar som präglas av kostnadsmedvetenhet för att garantera god hushållning av resurser. Prioriteringar sker utifrån de områden där behoven är störst med fokus på social hållbarhet
- har en god prognossäkerhet.

Förväntat resultat

Nämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 % efter resultatöverföringar
Nämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 % mellan tertialrapport 2 och bokslut

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfyllas helt. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen redovisar ett överskott om 3 mnkr och en uppfylld prognossäkerhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att fem av kommunfullmäktiges åtta indikatorer uppnås helt, en uppnås delvis och två uppnås inte. Av de två underliggande nämndmålet bedöms ett uppfyllas delvis och ett uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på att en riktlinje för hemmaarbete tagits fram för att tydliggöra hur förvaltningen som arbetsgivare ser på möjligheten till detta, när hemarbete är lämpligt och vilka förutsättningar som gäller. Förvaltningen ser möjligheten till hemarbete som en strategiskt viktig fråga i relation till att vara en attraktiv arbetsgivare men också som en fråga om effektivitet. Riktlinjen gäller därmed även efter en situation med Covid-19.

Avseende digitalisering och innovation kan förvaltningen konstatera att Covid-19 lett till en kompetensutveckling och förmågeökning avseende digitala arbetssätt. Detta gäller både de rent tekniska delarna men också insikt om den metodik och förmåga som krävs för att leda möten och utvecklingsprocesser digitalt. Förvaltningen har under året utrustat sina mötesrum med digital teknik och har också dragit slutsatser kring vilken typ av fortsatt utveckling som är relevant att bedriva under 2021 avseende digitalisering. Detta framgår närmare av verksamhetsplan 2021.

I slutet av 2020 inledde förvaltningen ett samarbete med forskningsinstitutet Rise, genom att delta i en förstudie i relation till *Future of work*. Exempel på aspekter som kan belysas är behov vid hem/-distansarbete, engagemang och välmående i digitala miljöer, verktyg och kompetens som krävs för effektivitet i ett mer digitalt sammanhang samt hur en organisation behöver anpassas och utvecklas för att arbeta digitalt, effektivt, innovationsdrivet och samarbetsinriktat. Arbetet kommer att fortsätta under 2021.

Förvaltningen har också sett behovet av att i större utsträckning samla relevant information och kunskap digitalt för att öka tillgänglighet och flexibilitet avseende kompetenshöjande insatser. Därmed har utvecklingsarbetet *Skärholmsakademin* inletts. Syftet med arbetet är att med utgångspunkt i stadens existerande utbildningsplattform producera egna utbildningar

inom de områden där förvaltningen ur ett övergripande perspektiv ser störst behov. Lansering av Skärholmsakademin version 1 planeras under inledningen av 2021. Utbildningar som producerats hittills handlar om digitala arbetssätt och om tjänstepersonsrollen. Skärholmsakademin ska också samla och länka till relevant extern kunskap.

En ny strukturerad lokalförsörjningsprocess har tagits fram under året. Alla eventuella uppsägning av lokaler, nya införhyrningar eller anpassningar sker genom denna process. Eventuella nya införhyrningar bedöms efter behovsanalys baserad på verksamhetsförändringar, befolkningsprognoser, lokalernas skick och hyreskostnad. Samtliga åtgärder beslutas i förvaltningens lokalforum i vilken förvaltningens ledningsgrupp ingår. Gällande förskola och LSS-boenden så arbetar förvaltningen efter stadens processer och samverkar med andra förvaltningar och bolag.

Uppnådda resultat

Aktivt Medskapandeindex

Utfallet uppgår till 82 och årsmålet om 82 uppnås därmed. Resultatet är oförändrat jämfört med föregående år och förvaltningen har även i år har högst AMI jämfört med andra stadsdelsförvaltningar. Förvaltningens AMI ligger också över stadens totala genomsnitt. Samtliga tre delindex som inryms i indexvärdet, motivation, styrning och ledarskap, ligger över genomsnittet för resultatet i staden. Detta indikerar att satsningar inom ledarskap och motivationshöjande åtgärder gett resultat. Exempel på genomförda aktiviteter är föreläsningar om balans i livet, hälsofrämjande ledarskap och arbetsmiljökartläggningar. Utfallet för AMI för män ligger två indexenheter högre än kvinnornas, vilket kan hänga samman med att männen har en något mera positiv syn på ledarskapet jämfört med kvinnorna. Förvaltningen fortsätter att arbeta systematiskt med arbetsmiljöförbättrande och kompetenshöjande åtgärder.

Index Bra arbetsgivare

Utfallet uppgår till 84 och årsmålet om 84 uppnås därmed. Förvaltningen bedömer att de senaste årens långsiktiga och systematiska arbete med arbetsmiljöfrågor, ledarskap och medarbetarskap har bidragit till det höga resultatet.

Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram

Utfallet uppgår till 100 % och årsmålet om 100 % uppnås därmed. Förvaltningen har tagit fram en plan för systematisk uppföljning för samtliga relevanta upphandlade avtal. Planerna är inkluderade i upphandlingsdokumenten och beskriver hur förvaltningen planerar följa upp de olika krav som ställs i avtalen.

Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts

Utfallet uppgår till 50 % och årsmålet om 50 % uppnås därmed. Förvaltningen har under året påbörjat två upphandlingar med kontraktsvärde över 2 mnkr. I en av dessa har förvaltningen genomfört en skriftlig dialogmetod som innebär att frågor ställdes till marknads aktörer i form av *Request for Information* (RFI) som publicerades via stadens upphandlingsverktyg *Kommers*. Leverantörerna fick tillfälle att lämna förslag/synpunkter på förvaltningens frågeställningar under en viss angiven tid. Därefter kunde ett upphandlingsdokument utarbetas utifrån den information som inkommit genom RFI:n.

Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter

Utfallet uppgår till 0,46 % och årsmålet om 2 % uppnås därmed. Förvaltningen har haft ett

litet behov av externa konsulter under perioden.

Delvis uppnådda resultat

Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys

Utfallet uppgår till 81,36 % vilket innebär att årsmålet om 100 % uppnås delvis. Utfallet i tertialrapport 2 låg på 75 % och förvaltningen kan konstatera att utfallet i denna rapportering är högre. Analysen av ärenden som skrivits under perioden efter tertialrapport 2 visar att jämställdhetsanalyser finns med i samtliga tjänstutlåtanden som kan få konsekvenser för människor. Förvaltningen har under året vidareutvecklat granskningen av tjänstutlåtanden för att säkerställa att jämställdhetsanalyser finns relevanta ärenden. Förvaltningen erbjuder med jämna mellanrum handläggare utbildning i att skriva tjänsteutlåtanden där jämställdhetsanalyser är en central del.

Ej uppnådda resultat

Sjukfrånvaro

Utfallet uppgår till 8,7 % vilket innebär att årsmålet om 6,5 % inte uppnås. Sjukfrånvaron har ökat kraftigt som en direkt följd av pandemin. Att sjukfrånvaron ökar är något som förvaltningen delar med övriga stadsdelsförvaltningar och beror på de rekommendationer och de regler för sjukfrånvaro som ändrats sedan pandemin bröt ut. Med tanke på att pandemin pågår och att sjuktalen mäts på rullande 12 månader förväntas sjukfrånvaron fortsätta öka. Analysen av sjukfrånvaron visar att det är inom äldreomsorgen och förskolan som ökningen är som störst vilken även är de verksamheter där merparten av medarbetarna inte har möjlighet att arbeta hemifrån.

Sjukfrånvaro dag 1-14

Årets utfall uppgår till 3,1 % vilket innebär att årsmålet om 2,2 % inte uppnås. Det är den korta sjukfrånvaron som ökat mest och även här är kopplingen till pandemin och dess effekter orsaken till ökningen.

Goda exempel

Samtalsstöd till medarbetare

Samtalsstöd är en del av förvaltningens hälso- och arbetsmiljöstrategi och är en förmån som infördes 2018. Det ger alla medarbetare möjlighet att kontakta förvaltningens krisstödsleverantör och anonymt och kostnadsfritt få psykologstöd, men också möjlighet till familjejuridisk rådgivning. Samtalsstödet har upplevts mycket positivt från såväl medarbetare som chefer och är ett uppskattat verktyg i syfte att förebygga ohälsa och minska oro. Hittills har cirka 180 ärenden registrerats hos leverantören och de flesta är av privat karaktär. Med tanke på den ökade oron hos medarbetarna som Covid-19 innebär upplevs samtalsstödet som ett tryggt komplement till att dämpa oron. Samtalsstödet har förutom av personal även används av chefer som behöver bemöta oroliga medarbetare.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens verksamheter betecknas som kvinnodominerade och av förvaltningens cirka 1 100 medarbetare är 83 % kvinnor. Inför årets löneöversyn har förvaltningen inte funnit några osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män för förvaltningens stora yrkesgrupper. Vad gäller sjukfrånvaron har kvinnor fyra procentenheter högre sjukfrånvaro än män. Skillnaden ser likadan ut i alla branscher och sektorer oavsett sjukfrånvaronivå. Resultatet av medarbetarundersökningen visar att männen har en något mer positiv syn på frågor som rör

delaktighet, arbetsmiljö och hälsa. Av förvaltningens samtliga chefer är 78 % kvinnor och i förvaltningsledningen är 62,5 % kvinnor. Jämställdhetsarbetet är enligt stadens riktlinjer integrerat i arbetet med lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering och bidrar även till mål fem i Agenda 2030 om att uppnå jämställdhet.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

- Mål 5 - Jämställdhet (stadsledningskontoret)
- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (stadsledningskontoret och arbetsmarknadsförvaltningen)
- Mål 9 - Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (stadsledningskontoret och trafikkontoret)
- Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen (stadsledningskontoret och kulturförvaltningen)

Förvaltningen bedömer att arbetet med att ha utvecklat en långsiktig effektiv lokalförsörjningsprocess för att säkerställa kapacitet och behov av förvaltningens lokaler samt att varje ny införhyrning bygger på en fördjupad analys av demografi, ekonomi, behov och jämställdhetsanalys kopplas till mål 5. Så gör även arbetet med lika rättigheter och möjligheter och diskriminering samt att förvaltningen bevakar jämställdhetsvillkoren som är aktuella när lokala upphandlingar och inköp sker. Arbetet med egna innovationer kopplar till mål 9 och arbetet för en effektiv och väl fungerande förvaltning till mål 16. Vid införhyrning, inköp och upphandling kontrollerar förvaltningen att tilltänkta leverantörer har tillfredsställande arbetsvillkor för anställda vilket kopplas till mål 8. Mål 8 kopplas även till trygga anställnings- och arbetsvillkor inom förvaltningens verksamheter som förvaltningen ser som grundläggande. Förvaltningen har heltid som norm vid nyanställning och arbetar för att reducera ofrivilligt deltidsarbete. Förvaltningen tillämpar tidsbegränsade anställningar endast på sakliga grund.

Särskilda redovisningar

Internationella sammanhang och samverkansytor

Förvaltningen har inte deltagit i några internationella sammanhang och/eller samverkansytor under året.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Förvaltningen har utvecklat arbetet med lika rättigheter och möjligheter genom att påbörja en förvaltningsövergripande översyn av aktuella rutiner för aktiva åtgärder inom samtliga av arbetsgångens fyra steg; undersöka risker och hinder, analysera orsaker, åtgärda, förebygga och främja samt följa upp och utvärdera.

Förvaltningen har infört "Lika rättigheter och möjligheter" som en punkt i APT-årshjulet.

Arbetet för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande har avslutats under året. Totalt har tjugo av förvaltningens enheter nu genomfört stadens diplomutbildning. Medarbetare inom dessa enheter har ökat sin kompetens inom genus, normkritik och hbtq-frågor och därigenom minskat risken för att invånare eller medarbetare ska uppleva sig diskriminerade i verksamheterna.

För att säkerställa att diskriminering inte sker vid rekrytering och att förvaltningens chefer

arbetar kompetensbaserat i rekryteringsprocessens alla delar erbjuds årligen utbildning i kompetensbaserad rekrytering. På grund av pandemin har ingen utbildning genomförts i år utan istället har alla nya chefer fått en individuell utbildning i rekryteringsmodellen. Förvaltningen planerar att tillsammans med serviceförvaltningen genomföra en utbildning 2021.

Förvaltningen har tagit emot en praktikant med utländsk examen i socialt arbete via Arbetsförmedlingen.

Förvaltningen är, som enda stadsdelsförvaltning, representerad i styrgruppen för projektet *Fler vägar in – breddad rekrytering*, ett projekt för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få en anställning.

Under året har förvaltningen inte haft några diskrimineringsärenden.

Kompetensutvecklingsatsningen

Språkutveckling på arbetsplatsen och lågaffektivt bemötande (förskola)

I samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och SFI Söderort har förvaltningen tagit fram en språkkurs som utgår från förskolans praktik. Språkkursen syftar till att pedagoger som deltar ska kunna använda ny kunskap direkt i arbetet med barnen, vilket är viktigt för kvaliteten i utbildningen och undervisningen. Under våren deltog 21 pedagoger i kursen och under hösten 49 pedagoger. Språkkursen var planerad att genomföras i förskolans miljöer men med anledning av pandemin fick planeringen göras om. En del av kursen har genomförts utomhus, i miljöer som förskolorna besöker, i skog och parker. Den andra delen har genomförts digitalt genom programmet Teams. Rektorer kan i flera arbetslag se en ökad nyfikenhet på språket. Pedagoger som deltar i kursen ställer mer frågor om ordens betydelser till kollegor och flera har utvecklat sina ordförråd. Det är för tidigt att se eventuella effekter på barnens språk av årets språkutbildning. Förvaltningen ser att språkutbildningen är en långsiktig satsning som behöver fortsätta.

Med anledning av pandemin har kompetensutvecklingsatsningen om lågaffektivt bemötande inte kunnat genomföras. Förvaltningen avvaktar satsningen tills förutsättningarna finns.

Pedagogiskt ramverk, delaktighetsmodellen och lågaffektivt bemötande (Avdelningen stöd och service i egen regi)

Förvaltningen har genomfört kompetensutvecklingsatsningen Pedagogiska ramverket inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning i egen regi. Satsningen består av ett utbildningspaket som genomförs både som webbutbildning och med ledda gruppdiskussioner. Utbildningen avslutas med ett test som ger en certifiering. Samtliga enheter i inom förvaltningens verksamhet för funktionsnedsättning i egen regi är certifierade.

Utbildning i delaktighetsmodellen har genomförts med stöd av medel från Omställningsfonden. Medarbetare från fyra enheter inom funktionsnedsättning i egen regi har gått utbildningen. Det efterföljande steget är att starta och implementera *Slingor* i verksamheterna för brukarna. Detta har dock inte kunnat genomföras under 2020 på grund av risk för smittspridning.

Förvaltningen har genomfört utbildning i lågaffektivt bemötande på Sätra vård- och omsorgsboende med stöd av Omställningsfonden. Utbildningen genomfördes utifrån fyra föreläsningar som följdes upp av gruppdiskussioner på respektive avdelning.

Förvaltningen har genomfört en utbildning i ämnet anhörigstöd genom fyra föreläsningar med Gunilla Matenhy, distriktssjuksköterska och beteendevetare. Föreläsningarna riktades mot de fyra profilboendena på Sätra vård- och omsorgsboende men tillgängliggjordes för alla medarbetare på boendet. Föreläsningarna genomfördes med stöd av Omställningsfonden och följdes upp av gruppsamtal på respektive avdelning.

Förvaltningen har med stöd av medel från Omställningsfonden genomfört utbildningar tillsammans med Silviahemmet i ämnena personcentrerad omvårdnad och att arbeta med aktiviteter med personer med demenssjukdom. Utbildningarna har riktats till medarbetare på de fyra profilboendena på Sätra vård- och omsorgsboende men har också gjorts tillgängliga för alla medarbetare på boendet.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har arbetat systematiskt med kompetensförsörjning utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess UBARA (Utveckla, Behålla, Rekrytera, Avsluta) och med utgångspunkt från den strategiska kompetensförsörjningsplanen på 3-5 års sikt som togs fram i november 2017. Förvaltningen har inför verksamhetsplaneringen uppdaterat kompetensförsörjningsplanen för åren 2021-2023. Några effekter som skett sedan 2017 är högre chefstäthet, en minskad personalomsättning och ett intensivare behov av digitalisering. Övriga utmaningar som finns beskrivna i planen består och förvaltningen har därför behövt tänka nytt i kompetensförsörjningsprocessens alla delar. I korthet kommer förvaltningen att lägga fokus de kommande åren på:

- Digitalisering
- Språk
- Kommunikativt ledarskap
- Ledningssystem/processledning
- Leda på distans/distansarbete
- Samverkan och samarbete internt och externt.
- Närvarande ledarskap
- Hot och våld och otillåten påverkan

Exempel på årets kompetensförsörjningsaktiviteter:

Insatser för minskad personalomsättning

För att öka kunskapen om varför förvaltningens medarbetare väljer att avsluta sin anställning skickas en anonym enkät ut till de som har avslutat sin anställning inom förvaltningen. Resultatet är en del i underlaget som vägleder förvaltningen i det proaktiva arbetet för minskad personalomsättning.

Förvaltningen har beslutat att, som en pilotsatsning inom en av socialtjänstens enheter, införa arbetspsykologiska tester vid rekrytering av socialsekreterare. Detta för att ytterligare säkerställa långsiktigt hållbara rekryteringar och bidra till minskad personalomsättning.

Insatser inom arbetsmiljö

Då förvaltningen utgår från kompetensförsörjningsprocessen UBARA i kompetensförsörjningsarbetet finns ett stort fokus på arbetsmiljöfrågor för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Samtliga insatser redovisade under rubriken ”Långt och hållbart arbetsliv” har således även varit viktiga insatser ur ett

kompetensförsörjningsperspektiv.

Långt och hållbart arbetsliv

I arbetet med att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att uppnå en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv har följande aktiviteter genomförts:

- Den treåriga hälsostategin 2019-2021 har haft fokus på medarbetares oro och förhållningssätt till den under pandemin.
- *Samtalsstöd* har under året fortsatt erbjudits medarbetare. Samtalsstödet har varit ett bra komplement under pandemin.
- Genom arbetsplatsträffar (APT) har medarbetare ett inarbetat forum för att bland annat ta upp och diskutera arbetsmiljöförbättringar. Som stöd finns bland annat ett årshjul med teman inom områdena hälsa och arbetsmiljö.
- Hälsosamtal genomförs regelmässigt mellan chef och medarbetare efter fyra sjukfrånvarotillfällen eller efter 14 dagars sjukfrånvaro.
- Cheferna har under året fått riktlinjer om att särskilt uppmärksamma läkarintyg från medarbetare som är kopplade till psykisk ohälsa. Chefen uppmanas i dessa fall kontakta HR och berörd medarbetare i syfte att tidigt kunna klarlägga behovet av stöd och åtgärder.
- Enheterna har under året tagit fram handlingsplaner utifrån resultat från medarbetarundersökningen.
- Skyddsronder har genomförts på flertalet av förvaltningens enheter.
- En handlingsplan har upprättats för att öka kompetensen och förbättra organisationen för att rapportera in oönskade händelser som bland annat berör säkerhet och risker inom arbetsmiljön.
- Workshops i *Balans i livet* och stress har genomförts på ett antal enheter av HR.
- Arbetsmiljökartläggningar har genomförts på ett antal arbetsplatser med hjälp av HR.
- Förvaltningen har haft återkommande arbetsgruppsmöten med representanter från de fackliga organisationerna i syfte att förstärka samverkan inom bland annat områdena arbetsmiljö och hälsa.
- Vid förvaltningens HR-enhets tertialvisa uppföljningar med enhetscheferna finns i rutinen att gå igenom genomförda och planerade arbetsmiljöförbättrande och hälsofrämjande åtgärder på enheten.
- Ett arbete med att mäta hälsotal som ett komplement till sjuktal har genomförts och hälsotalet kommer att implementeras i arbetsmiljöarbetet under 2021.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	82	83	81	82		82	82	2020
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	0,46 %					2 %	Tas fram av nämnd	VB 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	81,36 %			62,86 %		100 %	Tas fram av nämnd	VB 2020
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen når inte målvärdet om 100 %. Utfallet på 81,36 % är högre än utfallet i tertialrapport 2. Analysen av ärenden som skrivits under perioden efter tertialrapport 2 visar att jämställdhetsanalyser finns med i samtliga tjänsteutlåtanden som kan få konsekvenser för människor.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen har under året vidareutvecklat granskningen av tjänsteutlåtanden för att säkerställa att jämställdhetsanalyser finns relevanta ärenden. Förvaltningen erbjuder med jämna mellanrum handläggare utbildning i att skriva tjänsteutlåtanden där jämställdhetsanalyser är en central del.</p>								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		100 %	90%	2020
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts	50 %					50 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	2020
  Index Bra arbetsgivare	84			84		84	84	2020
   Sjukfrånvaro	8,7 %	4,7 %	9,6 %	6,7 %		6,5 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2020
<p>Analys</p> <p>Sjuktalen beräknas på rullande 12 månader. Årsmålet för sjukfrånvaron har inte uppnåtts. Den stora ökningen av sjukfrånvaron under året kan utslutande härledas till effekterna av pandemin. Det är inom äldreomsorgen och förskolan som ökningen är som störst det vill säga inom de verksamheter där merparten av medarbetarna inte har möjlighet att arbeta hemifrån.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen har under flera arbetat framgångsrikt med att få ner sjuktalen genom systematisk uppföljning, analys och nära samarbete. Med anledning av den pågående pandemin, som ligger utanför förvaltningens rådighet, blir det än viktigare att förvaltningen har förmåga skapa en trygg och säker arbetsmiljö så att den frånvaro som går att påverka fortsätter att minska.</p> <p>Analys av skillnader i utfall mellan kön</p> <p>Kvinnor har betydligt högre sjukfrånvaro än män vilket är gemensamt för alla branscher i landet oavsett nivå på sjukfrånvaro. Att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män är kopplat till yrkesroll och inte till kön.</p>								
   Sjukfrånvaro dag 1-14	3,1 %	2,38 %	3,3 %	2,2 %		2,2 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2020
<p>Analys</p> <p>Den korta sjukfrånvaron har ökat kraftigt som en följd av Covid-19 pandemin och de temporära ändringar vad gäller regler för korttidssjukfrånvaro som ändrats med syfte att bekämpa smittspridningen. Förvaltningen konstaterar att årsmålet för den korta sjukfrånvaron inte uppnåtts.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen fokuserar på redan befintliga rutiner för korttidsfrånvaro för att säkerställa att korttidsfrånvaron som inte är kopplad till Covid-19 inte ökar.</p> <p>Analys av skillnader i utfall mellan kön</p> <p>Kvinnor har högre korttidssjukfrånvaro än män vilket är gemensamt för alla branscher i landet oavsett nivå på sjukfrånvaro. Skillnaden är dock lägre vid en jämförelse med den totala sjukfrånvaron. Att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män är kopplat till yrkesroll och inte till kön.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Förvaltningen har närvarande ledare och engagerade medarbetare

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Chefer och medarbetare i förvaltningen

- ska vägledas av de fyra värdeorden; engagemang, mångfald, samarbete och mod. Värdegrunden är vår kultur och ska integreras i processer, rutiner och det dagliga arbetet. Ledare och medarbetare ska kunna verka i en öppen och tillåtande kultur präglad av kommunikation, tillit och ömsesidig respekt
- ges förutsättningar att utvecklas i sitt ledarskap respektive medarbetarskap och därmed bidra till verksamhetsutveckling och till en god arbetsmiljö. Alla ledare ska utbildas i förändringsledning och alla medarbetare kommer att genomföra en digital utbildning i medarbetarskap. Detta bidrar till att ledare och medarbetare utvecklas utifrån förändrade behov i verksamheten
- har genom systematiskt arbetsmiljöarbete en god, trygg och säker arbetsmiljö. Trygga anställnings- och arbetsvillkor är grundläggande. Därför ska heltid vara norm vid nyanställning samt ofrivilligt deltidsarbete reduceras och tidsbegränsade anställningar endast användas på sakliga grunder
- ges förutsättningar att omsätta goda idéer i konkreta verksamhetsförbättringar
- har tillräckliga kunskaper i svenska språket sett till verksamhetens behov.

Övrigt

- förvaltningen arbetar strategiskt för framtida kompetensförsörjning utifrån den fastställda kompetensförsörjningsplanen. Kompetensbaserad rekrytering ska tillämpas vid alla rekryteringar, möjligheter för ett närvarande ledarskap genom ökad chefstäthet i kärnverksamheterna ses över och chefsförsörjningen säkras långsiktigt genom bland annat chefstraineeprogrammet. Attraktionskraften som arbetsgivare stärks genom insatser inom den fastlagda hälso- och arbetsmiljöstrategin så att medarbetare blir ambassadörer för förvaltningen
- förvaltningen ska minska personalrörlighet och sjukfrånvaro som kan sammankopplas med

dålig arbetsmiljö

- förvaltningen ska stärka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få ett lönearbete.

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och uppgår till max 6,5 %
Aktivt medskapandeindex uppgår till minst 82 %
Hälso- och arbetsmiljöindex uppgår till minst 77 %

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att uppfyllas delvis. Bedömningen grundar sig på att på att årsmålen för personalomsättningen inom socialtjänsten samt den långa och mellanlånga sjukfrånvaron inte uppnåtts.

Uppnådda resultat

Andel medarbetare med tillsvidareanställning

Utfallet uppgår till 91 % och årsmålet om 91 % uppnås därmed. Andelen medarbetare som har en tillsvidareanställning fortsätter att öka. Detta trots att andelen extrapersonal inom äldreomsorgen också ökat. Förvaltningen gjorde tidigt bedömningen att pandemin skulle pågå under hela året och valde att i hög grad tillsvidareanställa medarbetare.

Antal ofrivilligt deltidanställda

Utfallet uppgår till 45 och årsmålet om 60 uppnås därmed. Antalet medarbetare som helst vill arbeta heltid har minskat. Förvaltningen har en partssammansatt styrgrupp som systematiskt arbetar med att följa upp antalet. Det är endast inom några få enheter som ofrivilligt deltidanställda finns.

Delvis uppnådda resultat

Andel långtidssjukfrånvaro

Utfallet uppgår till 3,38 % vilket innebär att årsmålet om 3 % uppnås delvis. Trots att förvaltningen arbetat systematiskt med att följa upp sjukfrånvaron och med att genomföra åtgärder på både individnivå och organisatorisk nivå har den långa sjukfrånvaron ökat något under året. Orsakerna till sjukfrånvaron beror på en mängd olika faktorer som är kopplade till såväl privatlivet som arbetslivet. Trots ökningen ligger sjukfrånvaron lägre jämfört med genomsnittet för övriga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen bedömer att det systematiska arbetet utifrån den treåriga arbetsmiljö- och hälsostrategin samt ett nära samarbete mellan chefer, medarbetare och HR har bidragit till ökningen varit lägre än den korta och mellanlånga sjukfrånvaron.

Hälsa- och arbetsmiljöindex

Utfallet uppgår till 76 vilket innebär att årsmålet om 77 uppnås delvis. Jämfört med föregående år har indexet sjunkit med en enhet. Resultatet ligger dock fortfarande över stadens genomsnitt. Indexet är ett av flera kvantitativa mått på förvaltningens strategiska hälso- och arbetsmiljöarbete och det är därför svårt att analysera vad en förhållandevis liten minskning beror på. Förvaltningens strategiska hälso- och arbetsmiljöarbete fortsätter. En trygg och säker arbetsmiljö kommer fortsatt att prioriteras enligt de rutiner och aktiviteter som fastställts i strategin.

Ej uppnådda resultat

Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar

Utfallet uppgår till 2,2 % vilket innebär att årsmålet om 1,3 % inte uppnås. Förvaltningen bedömer att ökningen gällande den mellanlånga sjukfrånvaron, i likhet med den korta, beror på förändringar av sjukreglerna i samband med pandemin.

Personalomsättning inom socialtjänstens enheter

Utfallet uppgår till 19,72 % vilket innebär att årsmålet om 15 % inte uppnås.

Utfallet är en förbättring gentemot föregående års resultat som låg på 20,4 %. Vid analys av utfallet framgår att det främst är inom tre enheter som personalomsättningen vida överstiger årsmålet.

Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att systematiskt minska personalomsättningen genom regelbunden uppföljning, analys av avgångsorsaker samt flera olika arbetsmiljöinsatser. Förvaltningen kommer att fortsätta erbjuda riktat stöd till de enheter där personalomsättningen är hög och fortsätta analysarbetet kring utfallet. Arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndsbedömare kommer att fortsätta.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel långtidssjukfrånvaro	3,38 %	0,97 %	3,87 %	3,1 %		3 %		VB 2020
Analys								
Trots att förvaltningen arbetat systematiskt med att följa upp sjukfrånvaron och med att genomföra åtgärder på både individnivå och organisatorisk nivå har den långa sjukfrånvaron ökat något under året. Orsakerna till sjukfrånvaron beror på en mängd olika faktorer som är kopplade till såväl privatlivet som arbetslivet. Trots ökningen ligger sjukfrånvaron lägre jämfört med genomsnittet för övriga stadsdelsförvaltningar.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen kommer fortsatt arbeta systematiskt med att följa upp medarbetare som är långtidssjukskrivna, till exempel genom tidiga insatser, arbetsanpassningar, arbetsmiljöförbättrande åtgärder, hälsosamtal och att ta hjälp från andra externa resurser.								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Vad gäller skillnader i kön är den som allra högst när det gäller långtidssjukfrånvaro. Skillnaden har även ökat under året. Det är en skillnad som är gemensam för alla branscher i Sverige. Att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män är kopplat till yrkesroll och inte till kön.								
 ♀ Andel medarbetare med tillsvidareanställning	91 %	87 %	92 %	90 %		91 %		2020
 ♀ Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	2,2 %	1,3 %	2,4 %	1,4 %	3 %	1,3 %		VB 2020
Analys								
Den mellanlånga sjukfrånvaron har ökat markant vilket hänger samman med de ändrade sjukregler som införts under Covid-19.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen arbetar sedan några år tillbaka med att utföra individuella handlingsplaner för återgång i arbete vid sjukfrånvaro som förväntas överstiga 60 dagar. Under flera år har förvaltningen infört ny rutin som innebär att chefen omgående ska kontakta medarbetaren samt HR-enheten så fort som det första läkarintyget inkommer. Syftet är att analysera behovet av tidiga arbetsanpassade åtgärder och därmed minska risken för långtidssjukskrivning.								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kvinnor har betydligt högre sjukfrånvaro än män vilket är gemensamt för alla branscher i landet oavsett nivå på sjukfrånvaro. Att kvinnor har högre sjukfrånvaro än män är kopplat till yrkesroll och inte till kön.								
 Antal ofrivilligt deltidanställda	45			44		60		2020
  Hälsa- och arbetsmiljöindex	76	76	76			77		2020
Analys Indexet minskade med en enhet jämfört med 2019 varför årsmålet inte har uppnåtts. Indexet är ett av flera mått på förvaltningens strategiska hälso- och arbetsmiljöarbete och det är svårt att analysera vad en förhållandevis liten minskning beror på.								
Åtgärdsplan Förvaltningens hälso- och arbetsmiljöstrategiska arbete fortsätter. Aktiviteter som planeras är bland annat chefs- och medarbetarutbildningar i arbetsmiljö, föreläsningar, skyddsronder, medarbetarenkäter och arbetsmiljökartläggningar.								
 Personalomsättning inom socialtjänstens enheter	19,72 %			20,4 %	19,72 %	15 %		VB 2020
Analys Utfallet för indikatorn är 19,72 % vilket innebär att förvaltningens årsmål om 15 % inte uppnåtts. Vid analys av utfallet framgår att det främst är inom tre enheter som personalomsättningen vida överstiger årsmålet.								
Åtgärdsplan Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att systematiskt minska personalomsättningen genom regelbunden uppföljning, analys av avgångsorsaker samt flera olika arbetsmiljöinsatser. Förvaltningen kommer att fortsätta erbjuda riktat stöd till de enheter där personalomsättningen är hög och fortsätta analysarbetet kring utfallet. Förvaltningen har under året implementerat ett särskilt persontest för socialsekreterare i samband med nyrekrytering Förvaltningen kommer att fortsätta skicka den frågeenkät som medarbetare som slutar inom förvaltningen får möjlighet att svara på i syfte att kartlägga orsaker till att medarbetare slutar. Arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndsbedömare kommer att fortsätta.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med att höja kunskapen om otillåten påverkan fortsätter inom verksamhetsområdena förskola, äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Arbetet kommer återupptas 2021.			
 Chefer och skyddsombud inom förvaltningen får utbildning i arbetsmiljö och hälsa.	2019-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Arbetet med att ändra pedagogiskt upplägg för utbildningen pågår och utbildningen ska i sin nya form lanseras 2021.			
 Den reviderade värdegrunden följs upp.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Uppföljningen planeras genomföras sker under 2021.			
 En digital medarbetarutbildning skapas för att vara tillgänglig för alla medarbetare i Skärholmen stadsdelsförvaltning.	2019-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Arbetet kommer återupptas 2021.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ En översyn av medarbetarnas säkerhet och arbetsmiljö i mötet med brukare och klienter genomförs i syfte att identifiera eventuella förbättringsåtgärder.	2020-01-01	2020-12-31	
! Föreläsningar inom området hälsa genomförs.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			
Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Föreläsningarna ska genomföras under 2021 men kommer att vara mer digitalt anpassade.			
✓ Förvaltningen arbetar för att anställa personer med funktionsnedsättning på alla nivåer, inklusive ledningsnivå, och utveckla arbetsmarknaden för att öka tillgängligheten. Förvaltningen deltar i projektet "fler vägar in - breddad rekrytering" som enda stadsdelsförvaltning. Projektet ägs av Arbetsmarknadsförvaltningen och syftar till att fler personer med funktionsnedsättning ska anställas.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Förvaltningen tar fram en policy för mottagandet av besök i förvaltningens lokaler med utgångspunkt i säkerhet för medarbetarna och skalskydd.	2020-01-01	2020-12-31	
✓ Handlingsplaner skapas för att systematiskt arbeta med att minska antalet AVA anställningar.	2020-01-01	2020-12-31	
! Samtliga verksamheter kommer att ha regelbundna pulsmätningar i frågor som är kopplade till verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			
Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Förvaltningen har som åtgärd tagit fram en förvaltningsgemensam uppföljningsmall i medarbetarenkäten.			
! Utbildning i förändringsledning genomförs för chefer och ledare.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			
Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
! Utbildningstillfällen skapas för att säkerställa och utveckla att samtliga medarbetare har god kännedom om rutiner kring rapporterade arbetsmiljöhändelser.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys			
Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin. Arbetet kommer återupptas under 2021.			

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är resurseffektiva och innovativa

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen

- har verksamheter som är smarta och innovationsdrivande. Ny teknik och digitalisering används proaktivt för att effektivisera och utveckla verksamheterna
- har säkerställt att införandet av kategoristyrning, gemensamma arbetssätt, processer och systemstöd får effekt i organisationen tillsammans med projekt VINST samt att de gemensamma digitala verktygen inom inköpsprocessen nyttjas
- har säkerställt att man har tillräcklig kompetens för att kunna kravställa och genomföra upphandlingar samt att det finns förmåga hos förvaltningens verksamheter att följa upp ingångna avtal

- säkerställer att direktupphandlingar genomförs i enlighet med LOU och förvaltningens riktlinjer för direktupphandling vad gäller konkurrensutsättning, seriositetsprövning och dokumentation
- har en effektiv och långsiktig lokalförsörjningsprocess och säkerställer stadens kapacitet och förmåga att tillhandahålla kostnadseffektiva och ändamålsenliga lokaler utifrån verksamheternas behov. Varje ny införhyrning ska bygga på fördjupad utredning och analys kring demografi, ekonomi och verksamhetsbehov. Förvaltningen arbetar aktivt för en hög lokaleffektivitet och för att hålla den totala hyreskostnaden nere
- har en långsiktig underhållsplanering som ska ge ett rättvisande budgetunderlag.

Förväntat resultat

Hyreskostnader för förvaltningens lokaler uppgår till max 7 % av förvaltningens budget

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att indikatorn uppnås och att fyra av sju aktiviteter är genomförda.

Uppnådda resultat

Hyreskostnaders andel av förvaltningens budget

Utfallet uppgår till 6,8 % och årsmålet om 7 % uppnås därmed. Förvaltningens totala hyreskostnad ökar något, mest beroende på den årliga indexuppräknningen av hyror samt att vid omförhandling av gamla hyresavtal sker en anpassning till rådande hyresnivåer inom stadsdelsnämndsområdet. Enligt stadens samverkansavtal med Micasa så gjordes samtliga hyresavtal om och en del mindre ytor som förvaltningen ansvarade för övergick till Micasa vilket bidrog till en ökad hyreskostnad. Under året har förvaltningen avyttrat flera hyresavtal gällande lokaler för förskola, och daglig verksamhet. Verksamheten gällande daglig verksamhet flyttade till nya lokaler. Det totala antalet kvadratmeter förvaltningen hyr har inte ökat under år 2020.

Jämställdhetsanalys

Se analys under ovanstående verksamhetsområdesmål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Hyreskostnaders andel av förvaltningens budget	6,8 %					7 %		2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En utvärdering genomförs av den välfärdsteknik som hittills använts i förvaltningens äldreomsorgs- och LSS-verksamheter med fokus på brukar- och verksamhetsnytta.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Aktiviteten har inte varit möjlig att genomföra på grund av den pågående pandemin.			
 Ett informationsmaterial samt rutin till förvaltningens medarbetare för hanteringen av information i enlighet med lagen om	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster tas fram.			
❗ Ett pilotprojekt startas med syfte att effektivisera vissa av förvaltningens processer. Detta arbete utgår ifrån någon av de utmaningar som identifierats i förvaltningens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har genomfört ett antal workshops i syfte att analysera utvalda processer för att se möjligheter till utveckling. Inget pilotprojekt startades då resultatet av genomförda workshops istället lyfts in som en av flera utgångspunkter i arbetet med ledningssystem.			
✅ Förvaltningen påbörjar informationsklassning av befintliga system och genomför en inventering av befintliga informationsklassningar i syfte att säkerställa likriktade bedömningar.	2020-01-01	2020-12-31	
❗ Förvaltningen säkerställer att brottsdatalagen implementerats i rutiner och processer i berörda verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Arbetet påbörjades under året i form av att rutiner och processer tagits fram. Arbetet med att implementera dessa har inte varit möjligt att genomföra på grund av den pågående pandemin, men planeras genomföras under våren 2021.			
✅ Se över rutiner/processer i olika lokalfrågor för Förvaltningens lokaler i samverkan med verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
✅ Utveckla lokalförsörjningsprocessen och lokalförsörjningsplan.	2020-01-22	2020-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Budget 2020

Kommunfullmäktige tilldelade nämnden en budget på 1 231,9 mnkr för 2020. Under året har ytterligare totalt 14,5 mnkr erhållits för prestationsförändringar och budgetjusteringar. Förvaltningen har tilldelats budgetjusteringar för bland annat trygghetsskapande åtgärder, aktivitetscenter, introduktionsförskola, förstärka placeringskostnaderna för vård enligt LVU och sommarkollo. Efter justeringarna uppgick nettobudgeten till 1 246,4 mnkr vilket är 28 mnkr högre jämfört med 2019. Större delen av budgetökningen gick till äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, förskola samt ökade prestationer inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Bokslut 2020

Förvaltningen redovisar ett överskott om 5,1 mnkr före resultatöverföring. Efter resultatöverföring redovisar förvaltningen ett överskott om 3,0 mnkr för 2020. Förskolans resultatenheter ökar sin resultatfond med sammanlagt 2,2 mnkr. Resultatfonden från 2019 hade ett överskott om 16,3 mnkr som kommer att öka till 18,5 mnkr.

De främsta avvikelserna mot budget finns inom verksamhetsområdena nämnd och administration, individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Jämförelse med föregående år

Kostnaderna under 2020 uppgår till 1 500,2 mnkr och intäkterna till 258,9 mnkr, vilket ger en nettokostnad på 1 241,3 mnkr. Förvaltningens intäkter minskade med 35,3 mnkr jämfört med

2019, vilket främst beror på lägre statsbidrag från Migrationsverket. Kostnaderna minskade med 12,8 mnkr mot föregående år. Den främsta orsaken är lägre kostnader för äldreomsorgen.

Lokalkostnaderna, som inkluderar hyror och drift, uppgår till 99,2 mnkr och utgör 6,8 % av förvaltningens kostnader. Detta är 2,9 mnkr högre än 2019, vilket beror främst på ett nytt avtal för förvaltningshuset i Skärholmen samt nystartade lokaler för daglig verksamhet.

Analys av verksamhetsområden

Förvaltningen redovisar ett överskott om 5,1 mnkr före resultatöverföring och 3,0 mnkr efter resultatöverföring. Nedan redovisas resultat samt betydande händelser, uppdelat per verksamhetsområde, i enlighet med kommunfullmäktiges budgettilldelning 2020.

Mnkr	Budget 2020 (inkl. budgetjusteringar)	Bokslut 2020 (utfall)	Avvikelse	Bokslut 2019
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1246,4	1243,4	3,0	1218,8
Intäkter	-218,8	-258,9	-40,1	-294,2
Kostnader	1465,2	1502,3	-37,1	1513
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner			5,3	-0,4
Resultatenheterna överskott från 2019			16,3	16,7
Resultatenheterna överskott till 2021			18,5	16,3
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner			3,1	0,0

Mnkr	Budget 2020 (kostnader)	Budget 2020 (intäkter)	Budget 2020 (netto)	Bokslut 2020 (före resultat överföringar)	Bokslut efter resultat överföringar	Avvikelse efter resultatöverföringar (+/-)
Nämnd och administration	74,8	8,1	66,7	49,0	49,0	17,7
Individ- och familjeomsorg	250,5	60,0	190,5	207,2	207,2	-16,7
<i>varav socialpsykiatri</i>	46,8	7,3	39,5	42,2	42,2	-2,7
<i>varav vuxen</i>	29,1	0,0	29,1	33,7	33,7	-4,6
<i>varav barn och ungdom</i>	94,9	14,0	80,9	79,7	79,7	1,2
<i>varav flyktning</i>	32,0	32,0	0,0	-1,7	-1,7	1,7
Stadsmiljöverksamhet	11,4	0,5	10,9	10,9	10,9	0,0
avskrivningar	12,0	0,0	12	11,7	11,7	0,3
internräntor	0,8	0,0	0,8	0,4	0,4	0,4
Förskoleverksamhet	224,3	19,6	204,7	199,4	201,6	3,1
Äldreomsorg	402,7	76,0	326,7	312,2	312,2	14,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	339,0	41,0	298,0	315,9	315,9	-17,9

Barn, kultur och fritid	19,5	0,3	19,2	18,2	18,2	1,0
Arbetsmarknadsåtgärder	25,0	10,3	14,7	14,6	14,6	0,1
Ekonomiskt bistånd	102,2	3,0	99,2	99,5	99,5	-0,2
Övrig verksamhet	3,0	0,0	3,0	2,3	2,3	0,7
Totalt utfall	1465,2	218,8	1246,4	1241,3	1243,4	3,0

Nämnd och administration

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 17,7 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 4,4 mnkr jämfört mot budget. Den främsta orsaken till överskottet 2020 är att budgetjusteringar och medelreserv om 15,1 mnkr inte har fördelats ut till övriga verksamheter. Resterande del av överskottet om 2,6 mnkr beror på lägre personalkostnader och driftkostnader.

Individ- och familjeomsorg

För verksamhetsområdet redovisas ett underskott med 16,7 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 2,2 mnkr mot budget. Underskottet 2020 beror på att förvaltningen balanserar över en del av generalschablonen till 2021 samt att vårdkostnader inom verksamheterna vuxenmissbruk och socialpsykiatri har ökat.

Vuxenmissbruk redovisar ett underskott om 4,6 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 1,0 mnkr jämfört mot budget. Den främsta orsaken till underskottet 2020 beror på ökade kostnader för vård av unga vuxna mellan 18-25 år.

Barn och Unga redovisar ett överskott om 1,2 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 16,8 mnkr jämfört mot budget.

Socialpsykiatri redovisar ett underskott om 2,7 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 1,6 mnkr jämfört mot budget. Underskottet 2020 återfinns inom beställarenheten, vilket beror på ökade behov av insatser under året.

Relationsvåldscentrum redovisar ett överskott om 2,1 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 0,2 mnkr jämfört mot budget. Överskottet 2020 härleds till lägre externa placeringskostnader.

Stadsmiljö

För verksamhetsområdet redovisas en budget i balans. Föregående år redovisades ett överskott om 1,1 mnkr jämfört mot budget.

Förskola

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 5,3 mnkr före och 3,1 mnkr efter överföring till resultatfond. Föregående år redovisades ett överskott om 3,0 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet 2020 avser den del av resultatenheternas resultat som överstiger taket för fondDispositioner. Enheternas överskott beror främst på erhållna ersättningar avseende sjuklönekostnader relaterade till Covid-19 som har tillfallit verksamheten under året. På grund av att barnantalet blev lägre än planerat under året så blev vikarieanvändningen låg, därför motsvarar inte ersättningarna vikariekostnaderna.

Under 2020 redovisas ett barnantal i snitt om 1 256 barn inskrivna i den kommunala förskoleverksamheten, vilket är 34 färre barn jämfört med föregående år. Från mars såg förvaltningen att efterfrågan på förskoleplatser minskade jämfört med föregående år. Utbrottet

av Covid-19 under perioden ses därmed som en anledning till en minskad efterfrågan av förskoleplatser.

Äldreomsorg

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 14,5 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 1,8 mnkr jämfört mot budget. Överskottet 2020 återfinns inom beställarenheten.

Beställarenheten äldreomsorg redovisar ett överskott om 13,6 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 1,1 mnkr jämfört mot budget. Överskottet 2020 kan härledas främst till minskade kostnader inom insatstyperna hemtjänst och särskilt boende till följd av Covid-19. Antalet personer med hemtjänstinsatser har minskat med cirka 9 % jämfört med 2019, från ett snitt om 647 månadsinsatser till 587. En liknande trend noteras även inom förvaltningens verkställda beslut om demensboenden med cirka 8 %, månadsinsatserna har minskat från ett snitt på 134 till 123.

De utförande verksamheterna redovisar ett samlat överskott om 0,8 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 0,4 mnkr jämfört mot budget.

Hemtjänst i egen regi redovisar ett underskott om 1,3 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 2,6 mnkr jämfört mot budget. Underskottet 2020 beror främst på högre personalkostnader. Förvaltningen har under verksamhetsåret noggrant följt upp utvecklingen av personalproduktivitet, vilket innebär antal timmar hos kund, samt debiteringsgrad, vilket innebär antal utförda timmar av beställda timmar.

Sätra vård- och omsorgsboende i egen regi redovisar ett överskott om 0,8 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 1,4 mnkr jämfört mot budget. Överskottet 2020 beror på erhållna statsbidrag för merkostnader avseende Covid-19.

De förebyggande verksamheterna redovisar ett överskott om 1,3 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 0,5 mnkr jämfört mot budget. Överskottet 2020 beror på ej genomförda aktiviteter inom aktivitetscenter på grund av Covid-19.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För verksamhetsområdet redovisas ett underskott om 17,9 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 8,6 mnkr jämfört mot budget. Underskottet 2020 återfinns inom beställarenheten.

Beställarenheten redovisar ett underskott om 22,5 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 9,7 mnkr jämfört mot budget. Underskottet 2020 beror främst på ökade kostnader för insatstyperna personlig assistans enligt LSS, boendeplaceringar utanför LOV samt hemtjänst.

Utförarenheterna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett samlat överskott om 4,6 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 1,1 mnkr. Överskottet 2020 beror främst på erhållna statsbidrag för merkostnader i samband med Covid-19.

Barn, kultur och fritid

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 1,0 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades en budget i balans. Främsta orsakerna till överskottet 2020 är lägre

driftkostnader och inställda aktiviteter på grund av Covid-19.

Arbetsmarknadsåtgärder

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 0,1 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett överskott med 0,1 mnkr jämfört mot budget.

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområdet redovisas ett underskott om 0,3 mnkr jämfört mot budget med hänsyn tagen till statliga hemlöshetsmedel om 0,6 mnkr. Föregående år redovisades ett överskott om 0,1 mnkr jämfört mot budget. Handläggningskostnaderna 2020 uppgick till 29,4 mnkr, vilket utgör 29,5 % av den totala kostnaden. Under året har 42 bidragstagande hushåll tillkommit på grund av Covid-19, vilket har lett till ökade utbetalningar om 2,4 mnkr.

Övrig verksamhet

För verksamhetsområdet redovisas ett överskott om 0,7 mnkr jämfört mot budget. Föregående år redovisades ett underskott om 0,2 mnkr jämfört mot budget. I denna verksamhet finns gemensamma kostnader som har fördelats ut till verksamheterna.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultatenheternas bruttobudget 2020	Resultatöverföring från 2019 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Har resultatet uppkommit av resultatenhetens eget handlande? JA / NEJ	Resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott (-)
RE1, Bredäng	35888	1794	-2970	-449	JA	3419
RE2, Sättra	35304	1765	-2779	-1282	JA	3530
RE3, Skärholmen	28623	1431	-1791	-391	JA	2182
RE4, Skärholmen-Vårberg	36929	1846	-3102	-995	JA	3693
RE5, Vårberg	31615	1581	-3320	-1946	JA	3162
RE6, Bredäng södra	28398	1420	-2350	-142	JA	2492
Summa resultatenheter	196757	9838	-16312	-5205		18477

Förskoleverksamheten har sex resultatenheter som sammanlagt redovisar ett överskott om 5,2 mnkr. Samtliga enheter redovisar ett överskott som främst beror på den ersättning som enheterna har erhållit under året som statlig kompensation avseende sjuklönekostnader relaterade till Covid-19 för perioden april till och med december. En del av överskottet beror på att enheterna har lägre drift- och personalkostnader än budgeterat.

Förvaltningen har tagit hänsyn till riktlinjerna om maximal överföring om 5 % av bruttobudgeten för innevarande år och maximal fond om 10 % av bruttobudgeten.

Av det totala överskottet om 5,2 mnkr överförs 2,2 mnkr till resultatfonden. Endast enhet 5 minskar sin resultatfond, detta med ett belopp om 0,6 mnkr. Resultatenheterna har vid årets

slut sammanlagt 18,5 mnkr att omföra till resultatfonden vilket motsvarar 9 % av årets bruttobudget.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse bokslut	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2020
Parkinvesteringar	4,5	4,5	0	0
Reinvesteringar	1,5	1,1	0,4	0,4
Investeringar med nycklade medel	4,3	4,2	0,1	0,1
Inventarier och maskiner	5,0	4,2	0,8	0,8
Klimatinvesteringar	4,9	4,7	0,2	0,2
Trygghetsinvesteringar	1,0	0,9	0,1	0,1
Totalt	21,2	19,6	1,6	1,6

Förvaltningen har sammanlagt 16,2 mnkr i budget för parkinvesteringar och 5,0 mnkr för investeringar av maskiner och inventarier. I parkinvesteringar ingår medel för större parkinvesteringar, reinvesteringar samt nyckelinvesteringar/mindre parkinvesteringar.

Förvaltningen har driften och skötseln av parkmark i egen regi, något förvaltningen är ensam om i staden. Detta innebär att förvaltningen själv ansvarar för inköp och underhåll av maskiner.

Parkinvesteringar

För 2020 erhöll förvaltningen 4,5 mnkr för större parkinvesteringar, 1,5 mnkr för reinvesteringar samt 4,3 mnkr nycklade för mindre parkinvesteringar. Utöver detta sökte och beviljades förvaltningen i verksamhetsplan medel för genomförande av klimatinvesteringar om totalt 4,9 mnkr. I tertialrapport 1 söktes och beviljades medel om 1,0 mnkr i trygghetsinvesteringsmedel för odling och utomhuskök i stadsdelsnämndsområdets parklekar samt etablering av en hundrastgård mellan Sätra och Skärholmen i närheten av Gillsätragränd. Samtliga planerade investeringar har under 2020 genomförts. Förvaltningen ansökte även om trygghetsmedel för att hägna in hundbadplatsen vid Sättrastrandsbadet men ansökan avslogs.

Inventarier och maskiner

Under verksamhetsåret 2020 har förvaltningen totalt gjort inköp för inventarier och maskiner om 4,2 mnkr. 2,1 mnkr har använts för att förstärka brandskyddet vid förvaltningens lokal för fritidsverksamhet. 1,1 mnkr har använts för inköp av möbler, vitvaror och bil.

I verksamhetsplanen för 2020 ansökte förvaltningen om 1,5 mnkr för att kunna förnya maskinparken och medel beviljades för detta inköp. Förvaltningen gjorde inköp av traktor för 1 mnkr av dessa beviljade medel.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Förvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Förvaltningen har inga stora projekt som inte är investeringar.

Ombudgeteringar

Nämnden begär inga ombudgeteringar.

Medel för lokaländamål

Förvaltningen ansöker inte om medel för lokaländamål.

Analys av balansräkning

Analys av balansräkningen

Tillgångar (mnkr)	2019-12-31	2020-12-31
Anläggningstillgångar	101,4	106,0
Kundfordringar	21,1	27,3
Diverse kortfristiga fordringar	11,4	6,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	32,7	34,5
Kassa och bank	0,2	0,2
Summa tillgångar	166,8	174,9
Skulder och eget kapital (mnkr)	2019-12-31	2020-12-31
Eget kapital	-56,8	-48,4
Långfristiga skulder	-1,3	-1,1
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,9	-0,1
Leverantörsskulder	-76,5	-70,8
Övriga kortfristiga skulder	-7,8	-27,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-23,5	-26,8
Summa skulder och eget kapital	-166,8	-174,9

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 8,1 mnkr jämfört med ingående balans.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat något till följd av ökade investeringar inom stadsmiljö.
- **Kundfordringar** har ökat mot Stadsledningskontoret för ekonomiskt stöd för Covid-19.
- **Diverse kortfristiga fordringar** har minskat inom fordringar för statsintäkter Migrationsverket.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har ökat något.
- **Kassa och bank** är oförändrad.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har förändrats som ett resultat av förändringarna i balansräkningen.
- **Långfristiga skulder** har minskat genom årets upplösning av investeringsbidrag.
- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** har minskat inom kortfristig del av leasingkuld.
- **Leverantörsskulder** har minskat genom förkortad kredittid.
- **Övriga kortfristiga skulder** har ökat inom överföring av statsbidrag generalschablon.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har ökat inom upplupna lönekostnader.

Övrigt

Förvaltningen har inget övrigt att redovisa gällande ekonomin.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Övergripande gällande Agenda 2030 har förvaltningen inlett arbetet med att se över hur

arbetet mot de globala hållbarhetsmålen på bästa sätt integreras med förvaltningens ordinarie styrnings- och uppföljningsprocesser samt vilka samverkansprocesser som bidrar. Detta har varit en utgångspunkt i arbetet med verksamhetsplan 2021 och kommer att fortsätta under 2021. Förvaltningen har identifierat ett antal samverkansprocesser som tydligt bidrar till de globala målen; exempelvis inom trygghetsområdet, utveckling av det lokala näringslivet, för ökad självförsörjning, hållbar stadsutveckling och avseende folkhälsa. Perspektivet med Agenda 2030 behöver stärkas inom dessa existerande samverkansstrukturer och samverkansarbetet i sig stärkas och utvecklas i syfte att bidra till ökad måluppfyllelse i relation till Vision 2040, de olika programmen som styr respektive område, verksamhetsmålen för år 2021 såväl som de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030-arbetet.

Jämställdhet

Förvaltningens jämställdhetsarbete är integrerat i den ordinarie verksamheten och förvaltningen utgår fram stadens program för ett jämställt Stockholm 2018 - 2022 i arbetet. I samband med att enheterna skriver verksamhetsplaner identifierar de jämställdhetsutmaningar och genomför sedan jämställdhetsanalyser med hjälp av SKR:s metod Sjuan. Vid analys av uppföljningar och statistik har könsaspekten lyfts i de fall det är möjligt för att synliggöra eventuella olikheter samt möjliggöra analys och förbättringsåtgärder. Förvaltningen har under året arbetat med att säkerställa att det finns jämställdhetsanalyser i relevanta tjänsteutlåtanden. Förvaltningen erbjuder även med jämna mellanrum handläggare utbildning i att skriva tjänsteutlåtanden där jämställdhetsanalyser är en central del.

Förvaltningen ser behov av att vidare systematisera och följa upp arbetet med jämställdhetsintegrering.

Arbetet med barns rättigheter

Förvaltningens arbete inom området har utgått från stadens program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018 - 2022.

Förvaltningens förskolor arbetar på olika sätt med att öka medarbetares och barns kunskaper kring FN:s barnkonvention och barnens rätt till lika möjligheter. Flera förskolor väljer att fördjupa sig i utvalda artiklar från barnkonventionen med barnen, bland annat med hjälp av de så kallade kompisböckerna och boken Barnens planet. Undervisningen organiseras i mindre grupper så att alla barn ska få möjlighet till talutrymme och att bli lyssnade på. Barnen involveras i olika beslut ur ett demokratiperspektiv och förskolornas projekt utgår utifrån barnens intressen och frågor.

Inom socialtjänsten har förvaltningen en barnrättssamordnare som har det övergripande och samordnande ansvaret för implementeringen av barnrättsperspektivet inom denna del av förvaltningens verksamhet. Barnrättssamordnaren får stöd och utbildning i sitt uppdrag från avdelningen för stadsövergripande sociala frågor vid socialförvaltningen.

Barnrättssamordnarens uppdrag har varit att ta fram en lokal implementeringsplan för stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten och för arbetet med barnrättsperspektiv. I barnrättssamordnarens roll ingår även att följa upp och utvärdera arbetet med barnrättsperspektivet. För att kunna göra det har barnrättssamordnare regelbundna barnrättsambassadörsträffar som sker var sjätte vecka. Målsättningen med arbetet är att barnperspektivet ska genomsyra alla delar av socialtjänsten och barnets bästa ska lyftas i utredningar och beslut.

Förvaltningens verksamheter inom stadsmiljö berör samtliga fokusområden i Stockholms stads program för barns rättigheter genom att verka för att de offentliga rummen upplevs tillgängliga och trygga för barn. Förvaltningen arbetar för att öka inkluderingen av barn i planprocessen samt genom att verka för en socialt värdeskapande stadsutveckling som främjar goda levnadsförhållanden för fler barn. Idag deltar barn och unga i låg grad i samråd och andra dialoger inom planprocessen. Förvaltningen har en dialogsamordnare som arbetar uppsökande och metodutvecklande för att nå fler på ett meningsskapande sätt.

Nationella minoriteter

Under året har förvaltningen ändrat arbetssätten kopplat till nationella minoriteter. Arbetet samordnas av en tvärprofessionell arbetsgrupp vars representanter motsvarar olika verksamhetsområden inom förvaltningen: öppen och förebyggande verksamhet, förskoleverksamhet samt äldreomsorg. Arbetsgruppen svarar till en styrgrupp bestående av tre avdelningschefer.

Efterfrågan på förskola på finska är låg vilket den språkkartläggning som genomförts inom förskolan visat. Kartläggningen visar även att det finns finskspråkig personal inom förskolans verksamhet.

Inom äldreomsorgen finns tillgång till finskspråkig personal både inom hemtjänst och vid vård- och omsorgsboende i förvaltningens egen regi. Inom ramen för de öppna mötesplatserna för äldre genomförs varje år en rad aktiviteter som riktar sig till finstalande äldre. Till exempel uppmärksammas finska självständighetsdagen genom att olika aktiviteter anordnas i förvaltningens regi. Under året har arbetet till stor del påverkats av den pågående pandemin och flera aktiviteter har fått ställas in med anledning av folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Förvaltningen samverkar med stadsledningskontoret i arbetet med nationella minoriteter och romsk inkludering genom bland annat medverkan i de aktiviteter som arrangerats under året; nätverksträffar, inspirationsföreläsningar och workshops.

Pandemin har haft påverkan på förvaltningens riktade insatser gentemot målgruppen. Aktiviteter har under rådande förutsättningar inte varit genomförbara och återupptas så snart tillfälle ges.

Konsekvenser av Covid-19-pandemin

Förvaltningen har sedan mars 2020 hanterat konsekvenserna av Covid-19 pandemin genom en särskild organisation och kommer att göra detta så länge behov finns. Övergripande har pandemin haft stor påverkan på förvaltningens ekonomi, målgrupper och verksamheter. Situationen har krävt både förändrade och nya arbetssätt för att begränsa smittspridningen och för att fortsätta ge stadsdelsnämndsområdets invånare samhällsviktigt stöd, service och insatser med fortsatt hög kvalitet.

Ekonomiska konsekvenser

På grund av pandemin har Sverige och världen sett en kraftig inbromsning i ekonomin. Påverkan på förvaltningen har bland annat visat sig i form av ökade kostnader för sjuklöner, vikariatillsättning, skyddsutrustning samt städ- och renhållningsinsatser. Större delen av dessa kostnader har kompenseras genom statsbidrag. Förvaltningen har till följd av pandemin haft

minskade kostnader för bland annat vård- och omsorgsboende och hemtjänst.

Kostnader av Covid-19	Utfall 2020 (mnkr)
Förbrukningsmaterial mm.	4,9
Ökade personalkostnader	17,9
Ökade sjuklönekostnader	12,8
Köp av vård	3,4
Intäktsförlust pga. lägre beläggning Sättra VoB	2,1
Ökade kostnader för ekonomiskt bistånd	2,4
Totalt	43,5

Ökande arbetslöshet

I stadsdelsnämndsområdet finns en hög andel invånare som arbetar inom de hårdast drabbade branscherna. Den öppna arbetslösheten i stadsdelsnämndsområdet har ökat från 5,65 % i februari 2020 till 8,17 % i november 2020 och är näst högst bland stadsdelsnämndsområdena i staden. Arbetslösheten är lika hög för män som för kvinnor. Den ökande arbetslösheten innebär att det blir än mer angeläget för förvaltningen att samverka med andra aktörer för att stötta människor till arbete.

Ökad sjukfrånvaro

Folkhälsomyndighetens rekommendationer att hålla sig hemma vid minsta tecken på sjukdom i kombination med att sjukreglerna temporärt ändrades den 11 mars har inneburit att sjukfrånvaron ökat väsentligt. Sjukfrånvaron var som högst under mars och april för att sedan minska under sommaren. Under hösten har sjukfrånvaron legat marginellt högre än normalt för att sedan från november återigen öka kraftigt. Sjukfrånvaron följer således samma kurva som pandemins utveckling. Samtliga verksamheter ser en ökad sjukfrånvaro men ökningen är som störst i de verksamheter där medarbetare inte kan arbeta hemifrån. Förvaltningen har inte någon högre ökning än andra stadsdelsförvaltningar snarare tvärtom. Förvaltningens analys till den höga ökningen är att medarbetarna har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer på ett adekvat sätt.

Digitalisering

För att möjliggöra digitala arbetssätt har förvaltningen installerat digital utrustning i samtliga mötesrum. Förvaltningen framhåller vikten av att ur ett effektivitetsperspektiv ta tillvara på den ökade förmågan till mer digitala arbetssätt.

Hinder finns dock som förvaltningen beskrivit i tertialrapport ett och två. Vissa aktörer kan inte delta i möten via Skype, vilket bland annat försvårar förvaltningens samverkan med regionen. Medarbetare i de pedagogiska verksamheterna tillhör en annan IT-miljö, vilket skapar svårigheter att dela information. Förvaltningen vill därför, än en gång, framhålla vikten av att staden säkerställer de tekniska möjligheterna.

Arbete hemifrån

I de verksamheter där det är möjligt arbetar medarbetare hemifrån. I vissa verksamheter är behovet större av fysiska möten med klienter. På flera enheter har det funnits en lägre bemanning på plats vilket innebär att de flesta fysiska möten har ersatts med digitala möten eller telefonsamtal.

Arbete hemifrån innebär också andra lednings- och arbetsätt för chefer och medarbetare.

Utredningar

Förvaltningen ser vidare en risk för sämre kvalitet på vissa utredningar, att handläggarnas observation av hemmet och klienter uteblir samt att den enskilde riskerar att inte kommer till tals i beslutsunderlag i lika hög grad, till exempel utifrån en funktionsnedsättning.

Konsekvenser på verksamhetsområdesnivå

Stadsmiljöverksamhet

Under året var det fler besökare i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer jämfört med tidigare år. Förvaltningen ökade därför frekvensen på skräpkorgstömningar och särskilda städningssatsningar vilket resulterat i ökade kostnader som dock inte ligger i paritet med åren med särskilt varmt väder. Förvaltningen bedömer att besöksstrycket troligtvis kommer vara fortsatt högt under 2021.

Under sommaren skapade detta viss trängsel och trafikproblematik vid stadsdelsområdets badplatser. Förvaltningen ser fortsatta utmaningar i att hantera en trygg och säker trafiksituation i och med det höga antalet bilburna besökare samt säkerställa framkomligheten för uttryckningsfordon.

Förvaltningen hade planerat att under 2020 lansera och utvärdera en digital plattform för hantering av medborgarförslag. Arbetet har fördröjts men pågår i en mindre omfattning än planerat. Samtidigt ser förvaltningen ett stort behov av att tillgängliggöra digitala möjligheter för kommunikation och olika former av interaktion mellan medborgare, besökare och andra verksamma aktörer i området och ledamöterna i stadsdelsnämnden. Detta i synnerhet under rådande omständigheter då fysiska möten i stor utsträckning inte är möjliga att genomföra. Förvaltningen avser testa plattformen under kommande månader.

Förvaltningen hade ett antal besök till olika utemiljöer inplanerade tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor, bland annat till Sättrastrandsbadet för att identifiera möjliga tillgänglighetsåtgärder. Detta arbete samt inplanerade möten med rådet gällande granskning av detaljplaner som innehåller LSS-bostäder är nu pausat. Förvaltningen kan i dagsläget inte bedöma när arbetet kommer kunna återupptas.

Driftkostnader

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans. Vissa evenemang, bland annat firande av nationaldagen, har inte kunnat genomföras, vilket medfört minskade kostnader.

Investeringsbudget

Förvaltningen bedömer att samtliga planerade investeringsprojekt kommer att genomföras enligt plan.

Medborgarservice och samhällsvägledning

Verksamheterna har påverkats i hög grad av pandemin och de restriktioner som följt för minskad smittspridning. Medborgarkontoret har hållit öppet med begränsade inläpp av besökare, vilket fungerat bra men vid vissa tider skapat långa köer utanför istället, framförallt under inlämningsperiod till ekonomiskt bistånd. Under början av pandemin var även ett ökat antal besökare i behov av vägledning kring frågor om arbetsmarknad och a-kassa. Detta till följd av den ökade arbetslösheten inom framförallt servicesektor, hotell och restaurang.

Den informativa och vägledande verksamheten som bedrivs har till viss del behövts ställas in,

däribland temakvällar för nyanlända som bedrivits på medborgarkontoret liksom de aktiviteter som medborgarvårdarna anordnat i Vårbergs centrum, exempelvis dialogtorg, fika för kvinnor och invigningen av Vårgården.

Utredningar för färdtjänst har fått göras på telefon då personer som ansöker om detta är i riskgrupp och/eller äldre. Även möten för fastställande av faderskap/föräldraskap har fått ställas in. Istället har handläggare skickat hem dokument för fastställande med brev som föräldrar fått skriva på. Detta har gjort att processen har förlängts från att medborgarkontoret fått information om nyfött barn till förvaltningen får tillbaka brev från föräldrar. Negativa konsekvenserna av det blir att det tar längre tid för barn att få bekräftat sin förälder samt att föräldrar får vänta längre på tillfällig föräldrapenning.

En ökad arbetslöshet och ekonomisk utsatthet gör att förvaltningen bedömer att behovet av medborgarservice och samhällsvägledning kommer vara stort under kommande år. Verksamheterna ser över nya former för digital vägledning men ser att det finns utmaningar då en del av målgruppen inte är aktiva digitalt eller av andra skäl, däribland språkliga, har svårt att ta till sig informationen. I det relationsbyggande, förtroendeskapande arbetet är det personliga mötet avgörande.

Förskoleverksamhet

Under året har förvaltningen haft en hög frånvaro av barn. Anledningen till att barn stannar hemma ser olika ut, det beror både på att vårdnadshavare känner oro men också att familjen har hemmavarande syskon med lättare symptom. Förskolans pedagoger har haft regelbunden telefonkontakt med de vårdnadshavare som haft sina barn hemma.

Förvaltningen har inom förskolan förstärkt sina hygienrutiner under denna period samt startat med hämtning och lämning av barnen utomhus. Då det funnits ett överskott av personal har dessa tillfrågats om att arbeta inom äldreomsorgen, vilket ett antal medarbetare har gjort.

Arbetet med att hitta nya kommunikationsvägar för att öka andelen barn i förskolan har inte startat. Likaså fick planen på att utbilda samtliga förskollärare inom Skolplattformens modul *Planering och bedömning* läggas om och utbildningen inom lågaffektivt bemötande fick ställas in. Språkkursen för förskolans medarbetare har både genomförts utomhus men framförallt digitalt via Teams.

Driftkostnader

Förvaltningen ser ett lägre antal inskrivna barn i förskolan vilket delvis förklaras av uppsägningar av förskoleplatser samt senarelagda inskolningar. Antalet inskrivna barn under året är färre än prognostiserat. Förskolan har haft en högre sjukfrånvaro än vanligt bland pedagoger vilket medfört ökade kostnader i form av sjuklönekostnader och vikariekostnader. Förstärkta hygienrutiner inom förskolan har även lett till ökade kostnader för förbrukningsmaterial.

Investeringsbudget

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Förvaltningens verksamheter i egen regi samt verksamheter på entreprenad har påverkats i stor omfattning av Covid-19 och pandemirestriktionerna. Riskerna för negativa effekterna av pandemin framförallt för barn från socioekonomiskt svagare förhållanden bedöms öka ju

längre parklekar, öppen förskola och fritidsverksamhet inte kan bedriva inomhusverksamhet eller verksamhet där fler får mötas. Verksamheterna har anpassats utifrån gällande restriktioner, framförallt genom att förlägga verksamheter utomhus, gruppera besökare i mindre grupper, utveckla digitala alternativ och, när verksamheterna stängdes helt den 21/12 genom att arbeta uppsökande i stadsdelsområdet.

Enheten för öppen verksamhet och rådgivning har tillsammans med förvaltningens trygghetssamordnare samverkat nära framförallt Fryshuset (som driver stadsdelsnämndsområdets mötesplatser för unga 13-19 år) och utbildningsförvaltningen för att snabbt ta fram gemensamma riktlinjer för uppsökande arbete avseende platser att rondera, stödnummer att ringa vid särskilda händelser samt handlingsplan där orosanmälan behöver göras. Gruppen har löpande avstämningar flera gånger i veckan för att snabbt kunna agera om behövs samt för en långsiktig gemensam planering för att kunna agera vid förändrade restriktioner. Förvaltningen har arbetat metodiskt med värdeskapande rapportering för att kunna fånga upp vilka behov som bättre kan mötas. Det som framförallt framkommit är barn och ungas oro för skolresultat när undervisningen för många unga delvis eller helt sker digitalt och läxhjälpverksamhet till stor del är inställd. För de som bor trångt efterfrågas plats för studiero.

Fler barn än vanligt har vistats hemma och i området under årets skollov. Alla barn- och ungdomsaktiviteter under sommarlovet anpassades för att minska smittspridning. En annan åtgärd som en konsekvens av pandemin är att fritidsverksamheten har förlängde sin sommarverksamhet genom att ha startat aktiviteter en vecka tidigare och fortsatt en vecka längre under sommarlovet. 127-festivalen genomfördes i en annan form i syfte att minimera smittspridning. Under vinterlovet höll verksamheterna stängt men kunde efter ett intensivt samordningsarbete möjliggöra en vuxennärvaro i offentlig miljö med fritidsledare, fältassistenter och medborgarvärdar. En utmaning som förvaltningen ser är att fånga ungdomarna på ett bra sätt och hitta andra lämpliga aktiviteter utan att uppmuntra stora grupper att samlas. De digitala aktiviteterna når framförallt ungdomar, på de plattformar där ungdomarna vistas, men kan till fullo inte ersätta den direkta kontakten med trygga vuxna och jämnåriga vänner som verksamheterna annars erbjuder.

Ungdomsmottagningen tar endast emot akuta besök och bedriver för övrigt verksamheten digitalt eller via walk & talk. Besökarantalet har inte minskat än så länge men arbetet med att med att fånga upp och lotsa ungdomar i behov av annat stöd påverkas negativt.

Föräldrastödsprogrammen har kunnat slutföras digitalt under hösten, men det bedöms svårt att genomföra program med hög kvalitet som är helt digitala utan möjlighet för deltagarna att skapa relation till varandra som sker vid fysiska träffar.

Förvaltningen har även anpassat och ställt om verksamheter inom kultur. Förskolan har bland annat inlett ett samarbete med Stadsteatern/Marionetteatern som genomfört teaterföreställningar utomhus på förskolans gårdar. Parkleksverksamheten har haft många besökare och verksamheten har haft aktiviteter på flera platser för att sprida ut besökarna. Förvaltningen har genom kultursamordnaren nyttjat *Kulanfondens* stöd för att tillgängliggöra kultur för förskolebarn även under pandemin.

Invigningen av Bredängs spontanidrottsplats som var planerat att ske i början på sommaren har ställts om. Invigningen planeras i digitalt format av en arbetsgrupp där en student från

Konstfack och en grupp tjejer som deltog i fokusgrupper inför framtagandet av förslaget för platsen ingår. Arbetsgruppen utforskar digitala verktyg för att få fler att upptäcka platsen och planerar en lansering av den via digitala kanaler.

Driftkostnader

Verksamheten har varit öppen under perioden men fokuserat på aktiviteter utomhus. Aktiviteterna och evenemangen var begränsade. Verksamheten har inte haft merkostnader under perioden. För verksamheten beräknas en budget i balans.

Investeringskostnader

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Äldreomsorg

Förvaltningens verksamheter inom äldreomsorgen har till stor del påverkats av pågående pandemi. Kärnverksamheten har kunnat prioriteras även om personalbortfall periodvis påverkat kontinuiteten i arbetet. Kostnaden för sjukfrånvaro, övertid, vikarier och extrapersonal är kännbar i alla äldreomsorgens verksamheter. Undantaget är öppna träffpunkter och mötesplatser som varit stängda under stor del av året.

Flera utbildningssatsningar har skjutits upp eller fått avbokas. Förvaltningen bedömer att detta kan få konsekvenser för kvalitetsutvecklingen i verksamheterna. Positivt är att fler utbildningar erbjuds digitalt vilket möjliggör för personal att ta till sig kunskap i ett eget tempo.

Förvaltningen ser risker med att öppna träffpunkter och sociala aktiviteter varit helt stängda utifrån risk för ökad ohälsa hos målgruppen. Ur detta perspektiv är det viktigt att fortsätta planera för digitala aktiviteter som ett komplement till fysiska träffar.

Antalet personer som avsäger sig insatser från förvaltningens hemtjänst i egen regi har sedan pandemins utbrott varit relativt konstant. Förvaltningen ser att det finns en risk att äldre inte får den hjälp de är i behov av och att den sociala isoleringen ökar ännu mer hos en redan utsatt grupp. Sätra vård- och omsorgsboende har också haft fler tomma platser än normalt. En förklaring är att äldre tackar nej till platsen av rädsla för att bli smittade. Det finns en risk att äldre inte får den hjälp de är i behov av och att anhöriga tvingas ta ett större ansvar att vårda närstående med stora och omfattande vårdbehov i hemmet. Detta kan i förlängningen också påverka anhöriga som i större utsträckning kan komma att behöva avlastning och avlösning i hemmet.

Beställarenheten omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning fick under början av våren aviseringar från regionen om att det kunde bli aktuellt med snabba utskrivningar. Förvaltningen prognostiserade därför en ökad belastning på hemtjänst och primärvård om äldre med Covid-19 ska vårdas hemma istället för på sjukhus. Förvaltningen har under hösten uppmärksammat ett högt antal inskrivningar på sjukhusen vilket lett till ett ökat inflöde av nya ansökningar om framförallt hemtjänst och korttidsboende. Förvaltningen har samtidigt uppmärksammat att antalet personer som avsäger sig eller begär uppehåll i verkställigheten av beviljade insatser har ökat på grund av rädsla för smittspridning. Det har medfört att rapporteringen av ej verkställda beslut till Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) har ökat. Förvaltningen ser att flera äldre i kontakten med biståndsbedömare har uttryckt att de känner

sig ensamma och isolerade. Förvaltningen ser att bristen på sociala kontakter ökar risken för psykisk ohälsa bland äldre och att våld i nära relation inte uppmärksammas. Förvaltningen har under pandemin arbetat för att hitta alternativa sätt att träffa och samtala med äldre exempelvis genom telefon, digitala möten eller utomhus.

Driftkostnader

Gemensamt för verksamheterna i egen regi är en högre sjukfrånvaro än vanligt vilket medfört ökade kostnader i form av sjuklönekostnader, övertid och vikariekostnader. Men även kostnader för skyddsutrustning, förbrukningsmaterial och renhållning/städ och sanering har varit högre under hela året jämför med normalt. Förvaltningens vård- och omsorgsboende har också haft fler tomma platser än normalt och det har även tagit längre tid att belägga en tomplats jämfört med normalt. Detta har påverkat verksamhetens intäkter negativt.

Även beställarenheten har till följd av pandemin haft en högre sjukfrånvaro som medfört ökade sjuklönekostnader. Snabba utskrivningar från sjukhusen har medfört en ökning av insatserna hemtjänst och korttidsboende hos brukare som direkt följd av pandemin har medfört en kostnadsökning för köpt verksamhet hos beställarenheten.

Investeringsbudget

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens utförare i egen regi har till stor del påverkats av den pågående pandemin. Under perioden har kärnverksamheten kunnat prioriteras även om frånvarande medarbetare periodvis påverkat kontinuiteten. Behov av att utveckla digitala arbetssätt och att utbilda såväl enskilda brukare som medarbetare kvarstår och är prioriterat under 2021.

Förvaltningen har uppmärksammat att det finns en oro för smittspridning bland enskilda och deras anhöriga som medför att man avsäger sig eller begär uppehåll i verkställigheten av beviljade insatser. Förvaltningen ser att detta har medfört en ökad rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) samt att medborgare riskerar att inte få det stöd de är i behov av. Förvaltningen ser även svårigheter med att utreda nya ansökningar om personlig assistans då handläggare inte alltid kan träffa den enskilde samt att ADL-bedömningen kan bli svår att genomföra. Konsekvensen kan bli längre utredningstider och om beslut om insats måste fattas kan det bli på ett sämre underlag än under normala omständigheter.

Under delar av året har dagliga verksamheter i egen regi haft stängt eller reducerad verksamhet. Medarbetare från daglig verksamhet har stöttat upp i LSS-bostäder med boende som har beslut om daglig verksamhet. Det kollegiala utbytet mellan medarbetare på LSS-bostäderna och de dagliga verksamheterna har inneburit att nya brukarnära arbetssätt växt fram och andra mer etablerade arbetssätt utvecklats. Förvaltningen kommer även framöver att möjliggöra för dessa kollegiala möten och dialoger.

Samtliga verksamheter inom verksamhetsområdet har i olika stor omfattning påverkats ekonomiskt av den pågående pandemin. Gemensamt är en fortsatt högre sjukfrånvaro än vanligt vilket medfört ökade kostnader i form av sjuklönekostnader, övertid och vikariekostnader. Inom utförarverksamheterna i egen regi har även kostnader för skyddsutrustning, förbrukningsmaterial och renhållning/städ och sanering legat fortsatt högt.

Driftskostnader

Gemensamt för verksamheterna i egen regi är en högre sjukfrånvaro än vanligt vilket medfört ökade kostnader i form av sjuklönekostnader, övertid och vikariekostnader. Men även kostnader för skyddsutrustning, förbrukningsmaterial och renhållning/städ och sanering har varit högre under hela året jämför med normalt. Kostnader för förbrukningsmaterial har även ökat hos beställarenheten. En tydlig effekt av pandemin är ökade kostnader för personlig assistans. Beställarenheten har fattat beslut om utökad assistans i ett flertal ärenden, främst för enskilda med beslut om daglig verksamhet i samband med att verksamheterna stängts. Även insatser som avlösarservice, hemtjänst och boendestöd har beviljats på grund av ökade behov hos enskilda under pandemin.

Investeringsbudget

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Förvaltningen uppmärksammade ett minskat inflöde av orosanmälningar rörande barn och unga under våren. Under hösten blev däremot inflödet av orosanmälningar högre. Något som troligtvis beror på att barn och ungdomar under hösten har gått i skola och förskola som vanligt.

Förvaltningen har på flera sätt ställt om sina verksamheter för att anpassa sig efter rådande rekommendationer. Barn och unga som befinner sig i en socialt utsatt situation uppmärksammas i vanliga fall till stor del av personal i skola och förskola och för att kunna fånga upp dessa barn har förvaltningens barn- och ungdomsenhet erbjudit informationsträffar om socialtjänst och orosanmälningar till personal i parklekar, öppna förskolan samt fritidsgårdar. Förvaltningen kan se att det finns stora utmaningar med att hålla den lagstadgade utredningstiden på fyra månader i barnavårdsärenden.

Under våren var sjukfrånvaron kopplad till pandemin hög bland medarbetarna på barn- och ungdomsenheten. Sjukfrånvaron har emellertid minskat under hösten vilket troligtvis beror på att medarbetarna på enheten i större utsträckning arbetar hemifrån för att minska smittspridningen.

Flera vårdnadshavare och samverkanspartners har uttryckt en oro för att delta på fysiska möten vilket försvårar utredningsprocessen. Förvaltningens uppfattning är att det förekommit att spridningen av Covid-19 används som en ursäkt för vårdnadshavare som vill undvika att träffa socialtjänsten utifrån inkomna orosanmälningar. Även enskilda som bor i träningslägenhet och har boendestöd har uttryckt att de inte vill att boendestödjarna utför insatsen i hemmet på grund av smittspridningen.

Förvaltningens fältassistenter har noterat att det är färre ungdomar som rör sig utomhus i dagsläget. Många ungdomar har även kommit efter i skolan då de varit hemma sedan flera veckor tillbaka.

Förvaltningens relationsvårdscentrum ser inte att det i dagsläget finns något ökat inflöde av personer som söker stöd. Aktörer som polis och hyresvärdar har fått informationsmaterial som kan spridas till invånare som kan vara i behov av insatser.

Förvaltningen upplever att planeringar och processer med klienter drar ut på tiden till följd av att det är svårt att få till samverkan med andra aktörer. Det finns även en oro för

socialpsykiatrins klienter vars sysselsättning påverkas av Covid-19. Oron gäller en försämring av klienternas psykiska ohälsa i och med att många upplever sig isolerade.

Hyresrådgivaren ser ett högre inflöde av ärenden jämfört med motsvarande period under förra året och befarar en ökning av hushåll med hyresskulder och eller/avhysningar under den närmaste tiden. Förvaltningens budget- och skuldrådgivare ser ett ökat inflöde av enskilda som söker kontakt.

För målgruppen inom socialpsykiatri har pandemin i vissa fall medfört en rädsla att ta emot insatser i hemmet. Detta innebär att det finns enskilda som i perioder tackat nej till att få sina beviljade insatser utförda. En konsekvens av detta är också att den sociala isoleringen i hemmen har ökat under perioden. Det finns en farhåga att dessa individer under en lång tid framöver, även efter pandemin, kommer behöva stöd i att återta sociala kontakter och ta emot det stöd de är beviljade.

Förvaltningen har under pandemin tagit tillvara på kompetens som finns bland medarbetarna på socialtjänstens olika enheter. När exempelvis enheten för barn och unga hade en hög sjukfrånvaro kunde socialsekreterare med kunskap inom området från andra enheter tillfälligt avlasta med personal. Detta har lett till en fortsatt förbättrad samverkan och samsyn mellan socialtjänstens enheter.

Driftkostnader

Kostnadsökningen i samband med Covid-19 har varit störst inom barn- och ungdomsenheten, resursenheten samt inom vuxenmissbruk och socialpsykiatri. De ökade kostnaderna består till stor del av ökad sjukfrånvaro bland medarbetarna under våren som medfört ökade personal- och sjuklönekostnader.

Investeringsbudget

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Ekonomiskt bistånd

Ansökningarna om ekonomiskt bistånd har ökat sedan pandemins utbrott och förvaltningen bedömer att dessa kommer att öka ytterligare. Majoriteten av de som ansöker om bistånd är egenföretagare och barnfamiljer. En potentiell utmaning som förvaltningen står inför är en ökning av nya sökande som behöver ansöka om ekonomiskt bistånd på grund av förlorat arbete har haft rätt ersättning från arbetslöshetskassa, där ersättningsdagar tar slut. En krisplan för att kunna hantera ett stort inflöde av ansökningar har upprättats, men förvaltningen har ännu inte behövt använda sig av planen.

Samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan har minskat vilket försvårar förändringsarbetet. Möjligheten att arbeta med människornas självförsörjning har begränsats vilket gör att många får svårt att komma in på arbetsmarknaden. Förvaltningen befarar att ännu fler unga och unga vuxna kommer att hamna utanför arbetsmarknaden och vara i behov av insatser för att närma sig arbetslivet efter det att pandemin är över.

Driftkostnader

Enheten för ekonomiskt bistånd har liksom övriga delar av socialtjänsten haft en högre sjukfrånvaro bland medarbetarna som medfört ökade sjuklönekostnader och personalkostnader. Den negativa avvikelsen består i huvudsak av ett ökat inflöde av

nyansökningar för ekonomiskt bistånd.

Investeringsbudget

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Arbetsmarknadsåtgärder

Med anledning av pandemin med Covid-19 uteblev planerade feriejobb inom förskola, vård- och omsorg, LSS samt en del feriejobb inom 127-festivalen. Detta medförde en minskning av 185 redan registrerade arbetstillfällen för sommaren. I och med den ökande smittspridningen beslutade Stockholms stads krisledningsnämnd den 20 november att staden inte skulle erbjuda feriejobb under jullovet. De främsta som kunnat matchas till Stockholmsjobb/extratjänster har varit kvinnor, då de flesta arbetena i förvaltningen är inom område som vård- och omsorgsboende och barnomsorg. På grund av pandemin har förskola och vård- och omsorgsboende inte kunnat ta emot matchade på ett säkert sätt och en placering har därför uteblivit.

Driftkostnader

Förvaltningen utökade under sommaren antalet feriearbetande ungdomar inom parkmiljö vilket medförde extra kostnader i form av handledning.

Investeringsbudget

Inom verksamhetsområdet finns inte några större pågående investeringsprojekt.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Skärholmens stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2020 varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att förvaltningen tagit fram en väsentlighets- och riskanalys som identifierar oönskade händelser i verksamheten. Utifrån analysen har en internkontrollplan med kontrollaktiviteter upprättats. Väsentlighets- och riskanalysen samt internkontrollplanen har följts upp och analys av kontrollaktiviteter har genomförts. Vid avvikelser har dessa hanterats.

I samband med granskningen av nämndens delårsbokslut 2020 stadsrevisionen att nämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Tre av de granskade processerna bedömdes som inte helt tillräckliga. Dessa var intäktprocessen, inköpsprocessen samt köp av huvudverksamhet. En process, förtroendeskadliga och ledningsnära poster, bedömdes som inte tillräcklig. I dessa processer har förvaltningen vidtagit relevanta åtgärder och infört nya rutiner.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningsövergripande ledningssystem

Förvaltningen fortsätter arbetet med ett förvaltningsövergripande ledningssystem som kommer fortgå under flera år. Förvaltningen har genomlyst några prioriterade och

övergripande processer. Arbetet kommer fortgå med fokus på övergripande styrnings- och uppföljningsprocesser samt verksamhets specifika processer inom socialtjänst och verksamheter för personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg.

Innovation

Förvaltningen bidrar till innovationskapacitet genom att uppmuntra nytänkande och verksamhetsutveckling hos chefer och medarbetare. Den pågående pandemin har bidragit till att utveckla digital mognad samt digitala arbetssätt. Under året har flera nytänkande och innovativa aktiviteter skett i form av digitala aktiviteter inom flera verksamhetsområden.

Förvaltningens arbete med att utveckla en akademi, *Skärholmsakademien*, för att säkerställa att förvaltningens medarbetare har aktuell och adekvat kunskap för att kunna möta framtida utmaningar har fortgått. Samtliga verksamheter inom förvaltningen har haft möjligheter att lämna in önskemål och utifrån en behovsanalys har beslut om utbildningar fattats. Utbildningar som producerats hittills handlar om digitala arbetssätt och om tjänstepersonsrollen.

Förvaltningen har inlett ett samarbete med forskningsinstitutet Rise, genom att delta i en förstudie i relation till *Future of work*. Exempel på aspekter som kan belysas är hur en organisation behöver anpassas och utvecklas för att jobba digitalt, effektivt, innovationsdrivet och samarbetsinriktat. Arbetet kommer att fortsätta under 2021.

Samverkan med externa aktörer

Förvaltningen har under 2020 påbörjat en samverkan med Södertörns högskola som innefattar följande delar:

- Tre enheter inom socialtjänsten tar emot följeforskare från socionomutbildningen med syfte att utvärdera det arbete som utförs på enheten.
- Flera enheter inom socialtjänsten tar emot digitala studiebesök för att socionomstudenter i början av sin utbildning ska få inblick i arbetet inom socialtjänsten.
- Inom ramen för *Skärholmsakademien* pågår arbete för ökad samverkan mellan akademien och Förvaltningsakademien på Södertörns högskola.

Samverkan med andra aktörer:

- Ett arbete är inlett under 2020 som kommer att fortgå under 2021 där förvaltningen deltar i en förstudie under ledning av forskningsinstitutet Rise på temat *Future of work*.
- Samverkan med näringslivet inom ramen för platssamverkan.
- Samverkan med civilsamhället inom ramen för platssamverkan.
- I samverkan med civilsamhället anordnas workshops kring bland annat icke-våld i offentliga miljöer vid social oro.

Kvalitetsutmärkelsen

I kvalitetsutmärkelsen 2020 deltog förvaltningen med en tävlande verksamhet, enheten för ekonomiskt bistånd. Förvaltningens ledning uppmuntrar kontinuerligt enhetschefer och medarbetare till medverkan i tävlingen och har under de senaste åren arbetat med att tydliggöra vinsterna för verksamheterna med att delta i tävlingen.

Synpunkter och klagomål

Förvaltningen har ett väl inarbetat sätt att hantera klagomål. Förvaltningens inställning är att klagomål bidrar till verksamhetsutveckling. Klagomålshanteringens gång är att varje klagomål oavsett källbärare, e-post, skriftligt, annat registreras/ diarieförs av registrator. Klagomålet skickas omgående till ansvarig avdelningschef för bedömning/åtgärd. Är ärendet åtgärdat och klart skrivs detta in i ärendehanteringssystemet. Begreppet åtgärdat innebär i det här sammanhanget att en återkoppling till brukaren/medborgaren som framfört synpunkten/klagomålet skett där det är möjligt (vissa klagomål är anonyma) Den avdelning som ”äger” klagomålet utför återkopplingen för att direkt kunna svara på eventuella följdfrågor eller annat som brukaren/ medborgaren vill ha hjälp med.

Inkomna synpunkter och klagomål redovisas i bilaga.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-02-02
Stefano Prestinoni, Administrativ chef	2021-02-02